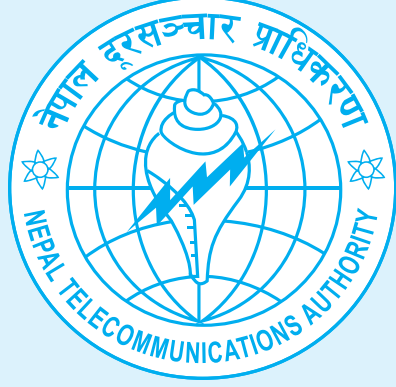

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७४/७५

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण
वार्षिक प्रतिवेदन २०७४/७५
(१ श्रावण २०७४ - ३१ आषाढ २०७५)

जी.पी.ओ. बक्स: १७५४, कमलादी, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं.: ९७७-१-४२५५४७४, फ्याक्स नं.: ९७७-१-४२५५४५०
इमेल: ntra@nta.gov.np, info@nta.gov.np
वेब: www.nta.gov.np

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्ष र सदस्यहरू

श्री पुरुषोत्तम खनाल
कार्यवाहक अध्यक्ष

श्री चुडामणि चौलागाई
सदस्य

श्री टेकनाथ आचार्य
सदस्य

श्री हेम कुमार श्रेष्ठ
सदस्य

श्री राममणि दुवाडी
सदस्य

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

अध्यक्षको मन्तव्य

दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने उद्देश्यका साथ दूरसंचार क्षेत्रको नियामक निकायका रूपमा विसं. २०५४ फागुन २० गते नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना भएको हो । खुला बजार नीतिलाई आत्मसात गर्दै नेपाल राज्यभरका शहरी र ग्रामीण लगायतका क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवालाई सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउन, दूरसञ्चार सेवाको क्षेत्रमा स्वदेशी एवं वैदेशिक लगानीलाई प्रोत्साहन गर्दै यस क्षेत्रमा भएका नविनतम प्रविधिलाई नेपालमा भित्र्याउन र दूरसञ्चार सेवालाई प्रतिस्पर्धी, भरपर्दो र सर्वसुलभ बनाउन प्राधिकरण प्रयत्नरत छ ।

प्राधिकरणले आफ्नो स्थापनाको २१ औं बर्षमा प्रवेश गर्दा अन्य क्षेत्रको दाँजोमा देशमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको प्रगतिलाई सन्तोषजनक मान्नु पर्छ । सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको विकासलाई अन्य क्षेत्रमा समेत प्रयोग गरी यसको अधिकतम प्रयोग गरी समग्र देश विकासमा यस क्षेत्रले आउँदा दिनमा थप योगदान दिनेछ । नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको नीति अनुरूप राष्ट्रब्यापी रूपमा ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधार तथा पहुँच सञ्जाल (Broadband Backbone and Access Network) को निर्माण र विस्तार गर्ने, विभिन्न फ्रिक्वेन्सी ब्याण्डहरू बढाबढ गर्ने, 4G सेवालाई अभि गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाई राज्यभर विस्तार गर्ने कार्यलाई प्रभावकारीताका साथ अगाडी बढाईएको छ । प्राधिकरणबाट सम्पादन भएमा यस क्षेत्रसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण कार्यहरूको विस्तृत विवरण यस प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रत्येक वर्ष आफुले सम्पादन गरेका मुख्य कार्यहरूलाई समेटेर वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्दै आएको छ । यसरी तयार गरिएको वार्षिक प्रतिवेदन नेपाल सरकार, सेवा प्रदायक, आम उपभोक्ता तथा सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने उद्देश्यले सार्वजनिक गर्ने गरेको छ । यसै क्रममा आ.व. २०७४/७५ मा प्राधिकरणबाट सम्पादित महत्वपूर्ण एवं विविध विषयहरूलाई समावेश गरी वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ ।

यो प्रतिवेदन दूरसञ्चार सेवासँग सरोकार राख्ने हरेक ब्यक्ति, अनुसन्धानकर्ता, नीति निर्माता, शिक्षक, विद्यार्थी लगायत सबैलाई उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु । साथै यो प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा संलग्न प्राधिकरणका सदस्यज्यूहरू, कर्मचारीहरूका साथै सेवा प्रदायकहरूबाट प्राप्त अमूल्य सहयोग प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

पुरुषोत्तम खनाल
कार्यवाहक अध्यक्ष

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि:

१.१	नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणको स्थापना:	३
१.२	प्राधिकरणको गठन सम्बन्धी व्यवस्था:	३
१.३	प्राधिकरणको गठन:	४
१.४	प्राधिकरणको संगठनात्मक स्वरूप:	४
१.५	प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार:.....	४
१.५.१	काम र कर्तव्य:	४
१.५.२	अधिकार:	५

२. आ.व.२०७४/७५ मा प्राधिकरणले गरेका मुख्य-मुख्य कार्यहरू

२.१	अनुमतिपत्र:	८
२.१.१	अनुमतिपत्र जारी:	८
२.१.२	अनुमतिपत्र खारेज:	८
२.१.३	अनुमतिपत्र संशोधन:	८
२.१.४	अनुमतिपत्र नवीकरण:	८
२.१.५	अन्य कार्य:	९
२.२	महशुल दर:	९
२.३	फ्रिक्वेन्सी (Spectrum) व्यवस्थापन:.....	९
२.४	अनुगमन तथा निरीक्षण:	११
२.४.१	विदेशी मुद्रा सिफारिशका लागि अनुगमन तथा निरीक्षण:.....	११
२.४.२	Bandwidth सम्बन्धी अनुगमन:	१३
२.४.३	इन्टरनेट सेवाको अनुमतिपत्र प्राप्त निम्न बमोजिमको सेवाप्रदायकहरूको पूर्वाधारहरूको प्रारम्भिक निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको:	१३
२.४.४	VoIP Call Bypass सम्बन्धी कार्यहरू:.....	१४
२.४.५	Spectrum Monitoring सम्बन्धी कार्य:.....	१४
२.४.६	अनुमतिपत्रको शर्त अनुगमन:.....	१५
२.४.७	अन्य कार्य:	१६
२.५	नम्बरीङ्ग व्यवस्थापन:	१७
२.६	उपकरण स्तर निर्धारण:	१७
२.७	ICT Development:.....	१७
२.८	उपकरण आयात सिफारिस:	२२
२.९	विदेशी मुद्रा सिफारिस:	२२
२.१०	ग्रामीण दूरसंचार विकास कोषको प्रयोग:	२३
२.१०.१	ब्रोडब्याण्ड एक्सेस नेटवर्क परियोजना (Broadband Access Network):	२३
२.१०.२	अष्टिकल ब्याकबोन नेटवर्क परियोजना:	२४
२.१०.३	ग्रामीण दूरसंचार विकास कोषको प्रयोग गरी संचालन गरिएका परियोजनाहरूको मुख्य लक्ष्यहरू, पूरा भएका लक्ष्यहरू, लक्ष्य पूरा नहुनुका प्रमुख कारणहरू सम्बन्धी विवरण:	२६
२.११	उजुरी निवेदन तथा विवाद समाधान:	२९
२.१२	उपभोक्ता गुनासो व्यवस्थापन:	३४
२.१३	तालिम:	३४
२.१४	प्राधिकरणबाट यस आ.व.मा भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरू:	३५

३. प्राधिकरणको वित्तीय अवस्था

३.१	प्राधिकरणको आन्तरीक तर्फ:	४३
३.१.१	प्राधिकरणको कोष:	४३
३.१.२	ग्रामीण दूरसंचार विकास कोष:	४३

३.२	नेपाल सरकारको आम्दानी/भुक्तानी तर्फः	४३
३.२.१	रोयल्टी दस्तुरः	४३
३.२.२	फ्रिक्वेन्सी दस्तुरः	४४
३.२.३	सर्वसंचित कोषमा दाखिलाः	४४

४. मुख्य सेवा प्रदायकहरूको संक्षिप्त विवरण

४.१	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडः.....	४७
४.२	युनाइटेड टेलिकम लिमिटेडः	४८
४.३	एनसेल प्राइभेट लिमिटेडः.....	४९
४.४	सी.जी. कम्युनिकेशन प्राइभेट लिमिटेडः	५०
४.५	नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.लि.:	५०
४.६	स्मार्ट टेलिकम प्राइभेट लिमिटेडः.....	५१
४.७	इन्टरनेट सेवा प्रदायकः	५२
४.८	नेटवर्क सेवा प्रदायकः	५२
४.९	जि.एम.पी.सी.एस. सेवा प्रदायकः	५२

५. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका चुनौतीहरू

५.१	अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसंगको सम्बन्धः.....	५५
५.२	नीति, ऐन र नियममा संशोधनः.....	५५
५.३	अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्थाः.....	५६
५.४	ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोगः.....	५६
५.५	स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको अभावः.....	५७
५.६	अन्तरनिकाय समन्वयको अभावः.....	५७
५.७	Tariff and Interconnection:	५७
५.८	Cross Holding सम्बन्धी नीतिको आवश्यकताः	५७
५.९	पूर्वाधारको सहप्रयोगः.....	५८

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१ :	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत संगठन तालिका	६१
अनुसूची-२:	प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण.....	६२
अनुसूची-३:	आ.व. २०७४/७५ मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण	६५
अनुसूची-४:	आ.व. २०७४/७५ सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण.....	६७
अनुसूची-५ :	आ.व. २०७४/७५ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण.....	६८
अनुसूची-६:	आ.व.२०७४/७५ मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण	६९
अनुसूची-७:	सेवा प्रदायकको हाल कायम रहेको Voice सेवाको स्वीकृत महशुल दरको विवरण.....	७०
अनुसूची-८:	आ.व.२०७४/७५ मा प्रदान गरिएका Short Codes/USSD हरूको विवरण.....	७३
अनुसूची-९:	प्राधिकरणबाट आ.व.७४/७५ मा Type Approval प्रदान गरिएको उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण.....	७४
अनुसूची-१०:	प्राधिकरणका पदाधिकारी/कर्मचारीहरू वैदेशिक तालिममा सहभागी सम्बन्धी विवरण.....	७५
अनुसूची-११:	लेखापरीक्षणको लागि तयार गरिएको नाफा नोक्सान विवरण (अपरिष्कृत).....	७६
अनुसूची-१२:	आ.व. २०७४/७५ सम्मको वासलात (अपरिष्कृत)	७९
अनुसूची-१३:	आ.व.२०७४/७५ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष रकमको विवरण	८१
अनुसूची-१४:	आ.व.२०७४/७५ मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी रकमको विवरण	८३
अनुसूची-१५:	आ.व.२०७४/७५ मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी दस्तुरको विवरण.....	८५
अनुसूची-१६:	इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूको ग्राहक सम्बन्धी विवरण.....	८६

भाटा:

एक

१. पृष्ठभूमि:

विश्वमा बिभिन्न कालमा प्रविधिमा भएका विकासले समाजलाई धेरै रूपान्तर गरेको इतिहास छ र यसलाई औद्योगिक क्रान्तिको रूपमा परिभाषित गरिएको छ। पहिलो, दोस्रो र तेस्रो औद्योगिक क्रान्तिले संसार र सामाजिक जीवनलाई एक हदसम्म परिवर्तन गरी दियो। तर हामी अहिले यस्तो क्रान्तिको पछाडि उभिरहेका छौं, जसले हाम्रो जीवन, हाम्रो सोचलाई नै परिवर्तन गर्नेछ। Artificial Intelligence, Robotics, Big Data, the Internet of Things, 3-D printing, Nanotechnology, Biotechnology, Storage Capacity, Quantum Computing भएका विकासको कारणबाट असंख्य सम्भावनाहरू सृजना हुने छ जसले हाम्रो जीवन र सोचलाई नै परिवर्तन गरिदिनेछ। सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको विकासलाई अन्य क्षेत्रमा समेत प्रयोग गरी यसको अधिकतम प्रयोग गरी समग्र देश विकास गर्ने सुनौलो अवसर प्राप्त भएको छ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले स्थापनाकालदेखि २० वर्षसम्म उपभोक्ताको हकहित सुनिश्चित गर्नुका साथै सेवा प्रदायकहरूलाई लगानीमैत्री वातावरण सृजना गर्न निरन्तर रूपमा कार्य गर्दै आईरहेको छ । प्राधिकरणको प्रमुख उद्देश्य दूरसंचारको विकासको लागि उपयुक्त वातावरण सृजना गरी सम्पूर्ण देशमा गुणस्तरिय, भरपर्दो तथा किफायत दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउनु रहेको छ। यसै सिलसिलामा नेपाललाई सञ्चार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्रमा अग्रणी स्थानमा पुर्याउनका लागि दूरसंचारको क्षेत्रमा भएका नविनतम प्रविधिलाई नेपालमा भित्र्याउन सदैव प्रयासरत रहेको छ।

प्राधिकरण आफ्नो स्थापनाको २०औं वर्षमा आईपुग्दा यस क्षेत्रले निकै प्रगति हासिल गरिसकेको छ । अन्य क्षेत्रको दाँजोमा देशमा अनुभव गर्न सकिने गरी दूरसञ्चार क्षेत्रमा विकास भएको छ। आजका दिनसम्म आईपुग्दा नेपालमा टेलिफोनको घनत्व १३४% पुगिसकेको छ भने प्रयोगकर्ताको संख्या करिब ४ करोड पुगेको छ । यसका साथै इन्टर्नेटको पहुँचमा समेत आशातित रूपले वृद्धि भएको छ । फलस्वरूप यसको घनत्व ५१% पुग्न गई प्रयोगकर्ताको संख्या करिब १ करोड ५० लाख रहेको छ ।

प्राधिकरणले आव २०७४/७५ मा दूरसञ्चार क्षेत्रलाई विकास गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेको छ।

१.१ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना:

नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा उदारीकरणको नीति लिई निजी क्षेत्रलाई समेत सहभागिता गराई प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण सृजना गरी यस क्षेत्रको विकास तथा विस्तार गर्ने साथै दूरसञ्चार क्षेत्रलाई अझ ब्यवस्थित र नियमित गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ वमोजिम मिति २०५४ फागुन २० गते अविछिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (Nepal Telecommunications Authority) को स्थापना भयो।

१.२ प्राधिकरणको गठन सम्बन्धी व्यवस्था:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ५ मा प्राधिकरण गठनको व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणमा दूरसञ्चार सेवासँग सम्बन्धित प्राविधिक र प्रशासनिक, बजार व्यवस्थापन, लेखा परीक्षण वा कानूनी क्षेत्रमा कम्तिमा स्नातक तहको उपाधि हासिल गरी सम्बन्धित क्षेत्रमा अध्यक्षको हकमा कम्तीमा दश

बर्ष र सदस्यको हकमा सात बर्षको अनुभव प्राप्त गरेको व्यक्तिहरु मध्येबाट एकजना पूर्णकालीन अध्यक्ष सहित ५ जना सदस्य रहनेछन् ।

प्राधिकरणका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्न नेपाल सरकारले सम्बद्ध क्षेत्रका विज्ञहरू समेत रहेको एक समिति गठन गर्ने र उक्त समितिले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ५ को उपदफा १ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम ३ मा तोकिएको योग्यता र अनुभव प्राप्त व्यक्तिहरु मध्येबाट उपयुक्त व्यक्ति छनौट गरी नेपाल सरकारमा सिफारिश पेश गर्ने गर्दछ । सोही समितिको सिफारिशको आधारमा नेपाल सरकारद्वारा प्राधिकरणको अध्यक्ष तथा सदस्यहरुको नियुक्ति गर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसरी नियुक्त भएका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूको पदावधि दूरसञ्चार ऐनको दफा ८ बमोजिम ५ वर्षको हुनेछ । ऐनको दफा ८ (२) बमोजिम निजहरूको कार्यकाल समाप्त भए पश्चात् समितिले अध्यक्ष तथा सदस्यको काम सन्तोषजनक देखाई पुनः नियुक्तिको लागि सिफारिश गरेमा नेपाल सरकारले निजलाई अध्यक्ष तथा सदस्यमा पुनः नियुक्त गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ ।

१.३ प्राधिकरणको गठन:

हाल प्राधिकरणमा कार्यरत अध्यक्ष तथा सदस्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

नाम	पद
श्री दिगम्बर झा	अध्यक्ष
श्री चुडामणि चौलागाई	सदस्य
श्री टेकनाथ आचार्य	सदस्य
श्री हेम कुमार श्रेष्ठ	सदस्य
श्री राममणि दुवाडी	सदस्य

नोट: प्राधिकरणका सदस्य श्री धनराज ज्ञवाली मिति २०७४/०८/१८ सम्म र श्री टिका प्रसाद उप्रेती मिति २०७४/१२/१४ सम्म कार्यरत रहनुभएको थियो ।

१.४ प्राधिकरणको संगठनात्मक स्वरूप:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १२ ले प्राधिकरणको कार्य सञ्चालन गर्नको लागि प्राधिकरणमा आवश्यक संख्यामा कर्मचारी रहने व्यवस्था छ । सो बमोजिम प्राधिकरणमा वरिष्ठ निर्देशक २, निर्देशक ५, उपनिर्देशक १४, सहायक निर्देशक २७, सहायक ११ र अन्य कर्मचारी १७ गरी जम्मा ७६ जना दरबन्दी रहेको छ । नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको हालको संगठनात्मक स्वरूप अनुसूची १ मा देखाईएको छ । साथै हाल कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण अनुसूची २ मा देखाईएको छ ।

१.५ प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार:

१.५.१ काम र कर्तव्य:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ ले प्राधिकरणलाई देहाय बमोजिमको कार्य सुम्पिएको छ ।

क. दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि नेपाल सरकारले अपनाउनु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रमको सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने।

- ख. दूरसञ्चार सेवा तथा सुविधा सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउने।
- ग. आधारभूत दूरसञ्चार सेवा र सुविधा नेपाल राज्यभर शहरी तथा ग्रामीण सबै क्षेत्रमा पुर्याउन आवश्यक ब्यवस्था गर्ने।
- घ. दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनमा स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताहरुलाई सहभागी बनाउने।
- ङ. दूरसञ्चार सेवा र सुविधा सर्वसाधारण सबैलाई उपलब्ध गराउन त्यस्तो सेवा र सुविधा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरु बीच समन्वय र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुने व्यवस्था गर्ने।
- च. दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरुको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने।
- छ. दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने।
- ज. दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र दिने।
- झ. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराए बापत लिने शुल्क स्वीकृत र नियमित गर्ने।
- ञ. रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिद्वारा निर्धारित नीति अनुरूप फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धी काम गर्ने।
- ट. दूरसञ्चारको क्षेत्रमा नयां प्रविधिको विकास तथा उपयोगबारे अनुसन्धान गर्ने, गराउने।
- ठ. दूरसञ्चार क्षेत्रको लागि दक्ष जनशक्ति विकास गराउने।
- ड. उपभोक्ताहरुको हकहितको संरक्षण हुने गरी दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तार गर्ने, गराउने।
- ढ. दूरसञ्चारका सम्बन्धमा नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय ट्रान्जिटको रूपमा विकास गर्ने, गराउने।
- ण. दूरसञ्चार सेवाको विकास र प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक र उपयुक्त अन्य काम गर्ने।

१.५.२ अधिकार:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ ले प्राधिकरणलाई देहाय बमोजिमको अधिकार प्रदान गरेको छ।

- क. दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा सुविधाहरुको गुणस्तर निर्धारण गर्ने।
- ख. सरकारी नीति निर्देशनलाई ध्यानमा राखी अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक आदेश वा निर्देशन दिने।
- ग. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरु बीच र सेवा प्रदायक र ग्राहक बीच पर्ने विवाद समाधान गर्ने।
- घ. दूरसञ्चार सेवाको निरीक्षण र जांचबुझ गर्ने।
- ङ. अनुमतिपत्र जारी, नवीकरण, खारेज, संशोधन गर्ने एवं दण्ड जरिवाना गर्ने।
- च. सेवा प्रदायकलाई आवश्यक पर्ने विदेशी मुद्रा सटहीको सिफारिश गर्ने।
- छ. क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने।
- ज. सेवा प्रदायकलाई अरुको घर जग्गा उपयोग वा प्राप्तीका लागि आवश्यकतानुसार नेपाल सरकारलाई सिफारिश गर्ने।
- झ. महशुल दर र अन्तरआवद्धता सम्बन्धमा निर्देशिका बनाई लागू गर्ने।
- ञ. प्राधिकरणलाई आवश्यक पर्ने बिनियम बनाउने।
- ट. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा जम्मा गर्ने रकमको दर निर्धारण गर्ने ।

भाटा:
। कस ।

२. आ.व.२०७४/७५ मा प्राधिकरणले गरेका मुख्य-मुख्य कार्यहरू

प्राधिकरणले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास विस्तार एवं सुदृढीकरणको लागि गरेका विभिन्न कार्यहरू यसप्रकार रहेका छन् ।

२.१ अनुमतिपत्र:

प्राधिकरणको प्रमुख कार्यहरू मध्ये दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको लागि अनुमतिपत्र प्रदान गर्नु पनि एक हो। आव २०७४।७५ मा प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र सम्बन्धि गरिएका कार्यहरूको विवरण निम्नानुसार छ।

२.१.१ अनुमतिपत्र जारी:

प्राधिकरणबाट दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २३ बमोजिम आ.ब.२०७४/७५ मा इन्टर्नेट सेवा सञ्चालनको लागि २६, नेटवर्क सेवा सञ्चालनको लागि २ र भिस्याट सेवा प्रयोगकर्ता (ग्रामीण)को लागि १ गरी जम्मा २९ वटा अनुमतिपत्र जारी गरिएको छ । यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूची ३ मा देखाईएको छ । प्राधिकरणबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको लागि सेवा प्रदायकहरूलाई समय-समयमा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएकोमा हाल १५० वटा अनुमतिपत्र सञ्चालनमा रहेका छन् । हाल सञ्चालनमा रहेको अनुमतिपत्रको विस्तृत विवरण अनुसूची ४ मा दिईएको छ ।

२.१.२ अनुमतिपत्र खारेज:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २५ र २८ बमोजिम अनुमतिपत्र खारेज गर्न सक्ने/हुने व्यवस्था भए अनुसार आ.ब. २०७४/७५ मा इन्टरनेट सेवा प्रदायक-१, इन्टरनेट सेवा प्रदायक(ग्रामीण)-१, प्रिपेड कलिङ्ग कार्ड-१ र अन्तर्राष्ट्रिय ट्रङ्क टेलिफोन सेवा -१ गरी जम्मा ४ वटा अनुमतिपत्र खारेज गरिएको छ । यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूची ५ मा देखाईएको छ ।

२.१.३ अनुमतिपत्र संशोधन:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २६ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम १३ बमोजिम अनुमतिपत्र संशोधन गर्न सक्ने व्यवस्था भएअनुसार आ.ब.२०७४/७५ मा इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवाको अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था जि.एस.लिङ्क इन्टर्नेट प्रा.लि. को नाम जि.आर.एस.लिङ्क इन्टर्नेट प्रा.लि. कायम हुने गरी अनुमतिपत्र संशोधन गरिएको छ ।

२.१.४ अनुमतिपत्र नवीकरण:

दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्नको लागि जारी गरिएका अनुमतिपत्रहरू दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २५ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम १२ बमोजिम अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न सक्ने व्यवस्था भएअनुसार आ.ब.२०७४/७५ मा इन्टरनेट (इमेल सहित) -२, जि.एम.पि.सि.एस. -१, नेटवर्क सेवा प्रदायक -१ र अन्तर्राष्ट्रिय ट्रक टेलिफोन सेवा -१ गरी जम्मा ५ वटा अनुमतिपत्र नवीकरण गरिएको छ । यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूची ६ मा देखाईएको छ ।

२.१.५ अन्य कार्य:

- (१) मोवाईल ब्रोडव्याण्ड सेवाको अनुमतिपत्र दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २३ (२) बमोजिम खुल्ला गर्न तथा दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मुल्य) सम्बन्धी नीति (पहिलो संशोधन), २०७३ को दफा ५ को झ (२) अनुसारको मोवाईल ब्रोडव्याण्ड सेवाको अनुमतिपत्रको मस्यौदा तयार गरी प्राधिकरणबाट स्वीकृत हुने क्रममा रहेको ।
- (२) दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ तथा दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ र अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम बुझाउनुपर्ने वित्तिय विवरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ (छ) महिना भित्र (पौष मसान्तसम्म) बुझाउने व्यवस्था गर्नको लागि दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम ३३ मा रहेको “तीन महिना” को सट्टामा “छ महिना” भन्ने व्यवस्था कायम हुने गरी दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ संशोधन गर्न सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा सिफारिश गरिएको ।
- (३) आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिमको Roout Schedule अनुसार नेटवर्क विस्तार गरी सेवा सञ्चालन नगरी अनुमतिपत्रको शर्त पालना नगरेको देखिएकोले स्मार्ट टेलिकम प्रा. लि.लाई र युनाईटेड टेलिकम लिमिटेडलाई दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४७ (२) बमोजिम जनही पाँच लाख जरिवाना गरिएको ।
- (४) नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवा सञ्चालन सम्बन्धी विनियमावली, २०७४ को मस्यौदा तयार गरी प्राधिकरणबाट स्वीकृत हुने क्रममा रहेको ।

२.२ महशुल दर:

प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त विभिन्न सेवा प्रदायकहरूले दूरसञ्चार सेवाहरू प्रदान गरे वापत ग्राहकहरूसंग लिने महशुल दर दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४२ अनुसार नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । सोहि व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकसंग लिने महशुल दर प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरी लागू गरेका छन भने डाटा सेवाको हकमा प्रतिस्पर्धाको आधारमा Price Cap को सिद्धान्त बमोजिम महशुल दर स्वीकृत गरिदै आएको छ । हाल Voice सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकहरूसंग लिने प्राधिकरणबाट स्वीकृत महशुल दर अनुसूची ७ मा देखाईएको छ ।

२.३ फ्रिक्वेन्सी (Spectrum) व्यवस्थापन:

दूरसञ्चार सेवामा Wireless को बढ्दो प्रयोगले गर्दा फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य अझ चुनौतीपूर्ण भएको छ। यसै परिपेक्ष्यमा प्राधिकरणबाट आव २०७४/७५ मा फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धि गरिएका कार्यहरू निम्नानुसार रहेको छ।

१. दूरसञ्चार सेवाको फ्रिक्वेन्सी वितरण सम्बन्धी नियमावली, २०७४ को मस्यौदा तयार गरी संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा पेश गरिएको ।
२. नेपालमा मोवाईल सेवाको Coverage को अवस्था वारे बुझ्न GSM सेवाको Network Coverage Map तयार गरी नक्शांकन गरिएको ।
३. नयाँ फ्रिक्वेन्सी ब्याण्डहरू बढाबढको माध्यमबाट मात्र वितरण गरिने नीति अनुरूप विभिन्न ब्याण्डहरूको आधार मूल्य (Base Price) तोक्न रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिमा सिफारिश गरिएको। प्राधिकरणको सिफारिश बमोजिम समितिबाट विभिन्न ब्याण्डहरूको आधार मूल्य (Base Price) तोकिएको ।

४. प्राधिकरणको सिफारिसमा रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिबाट Extended Ku-Band को लागि देहाय बमोजिमको फ्रिक्वेन्सी निर्धारण भएको |

Downlink: 10.7 GHz to 11.7 GHz and 12.2 GHz to 12.75 GHz

Uplink: 13.75 GHz to 14.4 GHz

५. प्राधिकरणको सिफारिसमा रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिबाट देहाय बमोजिमको फ्रिक्वेन्सी व्याण्डहरु माइक्रोवेभ फ्रिक्वेन्सी प्रयोजनको लागि निर्धारण भएको |

S.N.	Band (GHz)	Frequency Range (GHz)
1	L6	5.925 - 6.425
2	U6	6.425 - 7.125
3	7	7.250 - 7.550
4	8	7.725 - 8.275
		8.275 - 8.500
5	13	12.750 - 13.250
6	15	14.500 - 15.350
7	18	17.700 - 19.700
8	23	21.200 - 23.600
9	38	37.000 - 39.500
10	60	57 - 59
		64 - 66
		59 - 63 (TDD)
11	80	71 - 76

७. 2300 MHz Band मा फ्रिक्वेन्सी बढाबढको आधार मूल्यलाई सो व्याण्डको प्रविधि तटस्थताको मूल्य तोकी सेवा प्रदायकहरु बीच फ्रिक्वेन्सी बढाबढ भए पश्चात हुन आउने फ्रिक्वेन्सी दस्तुरको फरक रकम बढाबढबाट फ्रिक्वेन्सी प्राप्त गर्ने सेवा प्रदायकले तिर्न शुरु गरेको | आ.व.बाट तिर्ने गरी नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई प्रविधि तटस्थता प्रदान गरिएको |

८. Internet Exchange Nepal (NPIX), ललितपुरले 19th February 2018 देखि 28th February 2018 सम्म काठमाडौंमा संचालन गरेको Asia Pacific Regional Internet Conference on Operational Technologies (APRICOT) Workshop मा प्रयोग हुने IoT उपकरणहरुको लागि 865 MHz – 867 MHz फ्रिक्वेन्सी CDMA सेवा प्रदायकहरुले प्रयोग गर्ने फ्रिक्वेन्सी व्याण्डमा Interference भएमा तत्काल उक्त IoT उपकरणहरु बन्द गर्नु पर्ने शर्त राखी Temporary Basis मा सो अवधिको लागि फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्न सकिने राय सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई उपलब्ध गराएको |

९. नेपाल विद्युत प्राधिकरणले काठमाडौं उपत्यकामा ग्राहकहरुका लागि स्मार्ट मिटर जडान तथा वितरण प्रणालीको लागि 800 MHz देखि 900 MHz बिचको 5 MHz Bandwidth को फ्रिक्वेन्सी माग गरकोमा उक्त व्याण्डहरुमा प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरुबाट 800/900 MHz को फ्रिक्वेन्सी प्रयोग भईरहेको र साथै 800 MHz व्याण्ड Re-farming को प्रक्रियामा रहेकोले नेपाल विद्युत प्राधिकरणले माग गरेको फ्रिक्वेन्सी उपलब्ध नरहेको र गराउन नसकिने राय सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई उपलब्ध गराएको |

१०. सिजी कम्युनिकेशन प्रा.लि. ले फ्रिक्वेन्सी दस्तुर नबुझाएकोले निजको 900 MHz Band मा प्रदान गरिएको 887.6 MHz – 890 MHz paired with 932.6 MHz – 935 MHz (2 × 2.4 MHz) को फ्रिक्वेन्सी २०७४ श्रावण देखि स्वतः फिर्ता लिईएको |
११. एनसेल प्रा.लि. ले माग गरेको 7/8 GHz Band को २ वटा माइक्रोवेभ लिंक फ्रिक्वेन्सीको स्वीकृति प्रदान गरिएको |
१२. स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. को 7/15/18/23 GHz फ्रिक्वेन्सी व्याण्डमा ३८६ वटा माइक्रोवेभ लिंकहरुमा उल्लेखित स्थान तथा व्याण्डविथको अधिनमा रही माइक्रोवेभ फ्रिक्वेन्सी प्रयोगको लागि स्वीकृति प्रदान गरिएको र सोही फ्रिक्वेन्सी व्याण्डहरुमा ४१२ वटा माइक्रोवेभ लिंकहरुको स्वीकृति रद्द गरिएको |
१३. World Radio Communication Conference (WRC) – 19 को तयारीका साथै 5G का सम्बन्धमा नेपालले अवलम्बन गर्नुपर्ने नीतिगत व्यवस्थाका बारेमा सुझाव पेश गरी नेपालका प्राथमिकतामा पर्ने चासोका विषयहरु एवं रेडियो फ्रिक्वेन्सीको उचित प्रयोगका सम्बन्धमा अध्ययन गरिएको |
१४. 2100 MHz Frequency Band को बढाबढको Bidding Document मा सैद्धान्तिक एवं समसामयिक परिमार्जन गर्न आवश्यक अध्ययन गरिएको |

२.४ अनुगमन तथा निरीक्षण:

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरुले सञ्चालन गरेको सेवाका सम्बन्धमा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १७ बमोजिम प्राधिकरणले जुनसुकै बखत अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले गरेको काम कारबाही वा उपलब्ध गराएको सेवाको सम्बन्धमा निरीक्षण तथा जाँचबुझ गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ | सोहि व्यवस्था बमोजिमको कार्य ब्यबस्थित गर्नको लागि प्राधिकरणबाट निरीक्षण तथा जाँचबुझ कार्यविधि सम्बन्धी विनियमावली, २०६८ र दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७३ लागू गरिएको छ | सोहि अनुसार आ.ब.२०७४/७५ मा देहाय बमोजिम अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।

२.४.१ विदेशी मुद्रा सिफारिशका लागि अनुगमन तथा निरीक्षण:

- श्री कन्स्टलेशन प्रा. लि. र M/S SAFA ITC General Trading LLC (ISP), UAE बीच GMPCS Service को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री कन्स्टलेशन प्रा.लि. ले उक्त सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा. लि. र M/S Ernst & Young LLP, India बीच Training Service को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा. लि. र M/S Response Tek Networks Corps, Canada बीच Supply of Software and/or Services को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा. लि. र M/S Infoteam Bilgi Sistemleri Ltd. STI, Turkey बीच System Application Product (SAP)HR Help Desk Service को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।

- श्री एनसेल प्रा. लि. र M/S Vodafone Mobile Services, INDIA बीच International Telecommunication Traffic Service को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि. र M/S BHARATI AIRTEL LIMITED, INDIA बीच IPLC तथा DDOS Internet Bandwidth सेवाको लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेव लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि. र M/S Bharti Airtel Limited, INDIA बीच International Telecommunication Traffic Service को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा. लि. र M/S SIGOS GmbH, Germany बीच Global Roamer Verification Service को लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा. लि. ले उक्त सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि. र M/S E-Access Pvt.Ltd., Karachi, Pakistan बीच Professional Service का लागि भएको Settlement Agreement बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. र M/S E-Access Pvt. Ltd., Karachi, Pakistan बाट Professional Service सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि र M/S SIGOS GmbH, Germany बीच Support Service का लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. ले M/S SIGOS GmbH, Germany बाट Maintenance Service प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि र M/S MOBIMEDIA INDIA Pvt. Ltd बीच MATCHSTIX Service का लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. ले M/S MOBIMEDIA INDIA Pvt. Ltd बाट उक्त सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि र M/S IMI Mobile Pvt. Ltd, India बीच Hosted Services / Platform Services का लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. ले M/S IMI Mobile Pvt. Ltd, India बाट उक्त सेवा प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि र M/S Estel Technologies International FZE,UAE बीच Software License and Service का लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. ले M/S Estel Technologies International FZE,UAE बाट Software Service प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि र M/S R Kono International Pte. Ltd., Singapore बीच Training Service का लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. ले M/S R Kono International Pte. Ltd., Singapore बाट Transformational Leadership Training सेवा लिएको/नलिएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- श्री एनसेल प्रा.लि र M/S SAP Malaysia Sdn Bhd., Malaysia बीच Software License Service का लागि भएको सम्झौता बमोजिम श्री एनसेल प्रा.लि. ले M/S SAP Malaysia Sdn Bhd., Malaysia

बाट SAP Software License and Support Service प्राप्त गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।

२.४.२ Bandwidth सम्बन्धी अनुगमन:

- टेकमाइण्ड्स नेटवर्क प्रा.लि. ले M/S TATA Communications International Pte. Ltd., Singapore बाट Bandwidth प्राप्त गरे/नगरेको अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- मर्कन्टायल कम्युनिकेशन प्रा.लि. ले M/S BHARATI AIRTEL LIMITED, INDIA बाट STM1 Bandwidth प्राप्त गरे/नगरेको अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- वर्ल्डलिंक कम्युनिकेशन प्रा.लि. र M/S Interaptus Limited , Hongkong बाट Bandwidth प्राप्त गरे/नगरेको अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- सुबिसु केवलनेट प्रा.लि. ले M/S Bharti International (Singapore) Pte . Ltd. बाट Bandwidth प्राप्त गरे/नगरेको अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा.लि. ले M/S Bharti International (Singapore) Pte. Ltd., Singapore बाट IP Transit Bandwidth प्राप्त गरे/नगरेको अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।
- क्लासिक टेक प्रा.लि. ले M/S BHARATI AIRTEL LIMITED, INDIA बाट Bandwidth प्राप्त गरे/नगरेको अनुगमन गरी बिदेशी मुद्रा भुक्तानी सिफारिस गरिएको ।

२.४.३ इन्टरनेट (ईमेलसहित) सेवाको अनुमतिपत्र प्राप्त निम्न बमोजिमको सेवाप्रदायकहरूको

पूर्वाधारहरूको प्रारम्भिक निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको:

- मनकामना नेटवर्क कम्युनिकेशन प्रा.लि.(सहिद लखन गाउँपालिका-३, गोरखा)
- एलिसा कम्युनिकेशन लिंक प्रा.लि. (रत्ननगर ६, चितवन)
- हिमालयन गोरखा नेट प्रा.लि. (गोरखा न.पा. -३, हरमटारी)
- फस्टलिंक कम्युनिकेशन प्रा.लि. (दमक, झापा)
- पाथीभरा नेटवर्क प्रा.लि. (दमक-५, झापा)
- युनिफाईड कम्युनिकेशन प्रा.लि. (दमक-९, झापा)
- रोयल नेटवर्क प्रा.लि. (बुटवल उप-महानगरपालिका-८, रुपन्देही)
- स्काई ब्रोडब्याण्ड प्रा.लि. (थापाथली, काठमाडौं)
- केसिएन नेट प्रा.लि. (काठमाडौं म.न.पा वडा नं.६, बौद्ध)
- सांग्रिला इन्फरमेटिक्स प्रा.लि. (अनामनगर , काठमाडौं)
- एभरेष्ट वायरलेस नेटवर्क प्रा.लि.(नारायण न.पा. -१, दैलेख)
- रिलायन्ट टेक्नो नेटवर्किङ प्रा.लि.(लम्किचुहा न.पा. ४, कैलाली)
- स्मार्ट लिंक नेटवर्क प्रा.लि (कोटेश्वर , काठमाडौं)
- सुर्खेत केवल नेट टी.भी. प्रा.लि. (वीरेन्द्रनगर ४, सुर्खेत)
- कस्मिक नेट प्रा.लि. (कावासोती न.पा.२, इन्द्रचोक, नवलपरासी)

- सिन्को आई.टी ईन्जिनियरिंग प्रा.लि. (शंखमूल , काठमाडौं)
- एल. एन .टी इन्फोटेक प्रा.लि. (पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका वडा नं. २५ हेम्जा)
- गल्कोट लिंक प्रा.लि. (बाग्लुङ्ग नगरपालिका -३, सिर्जनानगर)
- सिटी नेट प्रा.लि. (काठमाडौं म.न.पा. वडा नं.३२, कोटेश्वर)
- मेटा लिंक प्रा.लि. (गोकर्णेश्वर न.पा.५, जोरपाटी)
- मेगा केवलनेट प्रा.लि. (काठमाडौं म.न.पा. वडा नं.१६,बालाजु)

२.४.४ VoIP Call Bypass सम्बन्धी कार्यहरू:

VoIP Call Bypass ले गर्दा सेवा प्रदायकहरूलाई हुन गएको हानी नोक्सानीको विगो कायम गर्ने र सेवा प्रदायकलाई क्षतिपूर्ति भराईदिने सम्बन्धमा निम्न बमोजिमका मुद्दाहरूसँग सम्बन्धित प्रस्तावहरू प्राधिकरणमा छलफलको क्रममा रहेको ।

१. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी अनुपा खतिवडा समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
२. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी पुण्यप्रसाद ओझा समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
३. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी मोहमद ओमर फारुख र अन्जन कुमार सरकार समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
४. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी सुमन श्रेष्ठ, बानेश्वर समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
५. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी सुमन श्रेष्ठ , पेप्सीकोला समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
६. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी केदार अछामी समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
७. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी सुमित कुमार सिंह समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
८. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी अमन सिंह समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा
९. वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी बिनोद कुमार मैनाली समेत भएको अन्तराष्ट्रिय कल बाईपाससँग सम्बन्धित मुद्दा

२.४.५ Spectrum Monitoring सम्बन्धी कार्य:

- काठमाडौंका विभिन्न स्थानमा नियमित रूपमा फ्रिक्वेन्सी अनुगमनको कार्य गरि प्रतिवेदन बुझाएको ।
- NSTPL को फ्रिक्वेन्सी प्रयोगको अवस्था तथा अन्य सेवा प्रदायकको नेटवर्क उपलब्धता बारे मध्यपश्चिम र पश्चिमाञ्चलका विभिन्न जिल्लामा स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरेको ।
- Ncell प्रा. लि ले आ.व. ०७३/७४ मा Dismantle गरेका microwave link हरुको विवरण प्राप्त भए बमोजिम सो लिंकहरू dismantle भए/नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

- Ncell प्रा. लि को VSAT फ्रिक्वेन्सी प्रयोग सम्बन्धमा अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- स्मार्ट टेलिकमको गौर र बिरगंजमा इन्टरफेरेन्स देखिएकोले सो सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरेको ।
- नेपाल टेलिकमले आ.व. ०७३/७४ मा Dismantle गरेका microwave link हरुको विवरण प्राप्त भए बमोजिम सो लिंकहरु dismantle भए/नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- स्मार्ट टेलिकम को १८०० MHz मा फ्रिक्वेन्सी प्रयोगको बारे अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- CG टेलिकमको फ्रिक्वेन्सी प्रयोग सम्बन्धमा अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

२.४.६ अनुमतिपत्रको शर्त अनुगमन

प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरुले अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम सेवा सञ्चालन गरे/नगरेको सम्बन्धमा देहाय बमोजिमका सेवा प्रदायकहरुको अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।

- Nepal Telecom, Ncell Pvt. Ltd. र Smart Telecom को Pulse Rate समयमै लागू गरे नगरेको सम्बन्धी अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरेको ।
- Ncell Pvt. Ltd को Value Added Service (VAS) अन्तर्गतका Missed Call Alert, PRBT, CRBT, News Alert, Weather Alert लगायतका सेवाहरुको सेवा शुल्क सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरेर प्रतिवेदन पेश गरेको ।
- Ncell Pvt . Ltd. ले आफ्नो Website र NCELL Mobile App मा pulse rate सम्बन्धी सूचना अद्यावाधिक गरे/नगरेको सम्बन्धी अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- वर्ल्डलिंक कम्प्युनिकेशन प्रा.लि.ले प्रदान गरेको इन्टरनेट सेवाको तोकिए बमोजिमको गुणस्तरको सेवा उपलब्ध गराए/नगराएको सम्बन्धमा अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- नेपाल टेलिकमको मोबाइल सेवा अबरुद् भएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- एनसेल प्रा.लि.को मोबाइल सेवा अबरुद् भएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- नेपाल टेलिकमको CRBT सेवाको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
- अनुमतिपत्रको शर्त अनुगमन सम्बन्धमा निम्न सेवा प्रदायकहरुको स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको ।
  - इस्टलिंक टेक्नोलोजी प्रा.लि. (थापाथली, काठमाडौं)
  - इन्टरवेब नेटवर्क प्रा.लि. (लेखनाथ-९ पोखरा, कास्की)
  - पोखरा इन्टरनेट प्रा.लि. (गौरापाटन, पोखरा)
  - बाराही इन्टरनेट टेक्नोलोजी प्रा.लि. (सृजनाचोक, पोखरा)
  - गण्डकी कम्प्युनिकेशन प्रा.लि. (भीमसेन चोक, पोखरा, कास्की)
  - एयर नेटवर्क प्रा.लि. (बुटवल-११, रुपन्देही)
  - रेग्मी मेडिया आईएनसी प्रा.लि.(सिद्धार्थनगर-९, भैरहवा)

- हकनेट प्रा.लि. (वीरगंज म.न.प. -४, पर्सा)
  - भि.एन.एस टेक्नोलोजी प्रा.लि. (थापाचोक, जनकपुर-९)
  - वेभसर्फर नेपाल कम्युनिकेशन सिस्टम प्रा.लि. (तीनकुने, काठमाडौं)
  - क्लासिक टेक प्रा.लि. (नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं)
  - सुबिसु केवलनेट प्रा.लि. (बालुवाटार, काठमाडौं)
  - नेपाल नेट संचार प्रा.लि. (विराटनगर, मोरङ)
  - वाइ जोन प्रा.लि.
  - कृति दर्शन मिडीया प्रा.लि.
  - भर्चुअल नेटवर्क प्रा.लि.
  - अर्थलिक कम्युनिकेशन प्रा.लि.
  - क्षिरेश्वर नेटवर्क प्रा.लि.
  - वर्ल्डलिक कम्युनिकेशन प्रा.लि. जावलाखेल, ललितपुर
  - भयानेट कम्युनिकेशन प्रा.लि. जावलाखेल, ललितपुर
- पोखरामा रहेका विभिन्न Dealer/SubDealer/POS हरुको स्थलगत अनुगमन निरीक्षण गरि विभिन्न Brand का Mobile Handset हरु विक्री वितरण गर्दा उपरोक्त Handset हरुको Type Aproveal तथा IMEI Registration गरे/नगरेको सम्बन्धमा Sampling गरि अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको |
  - रुपन्देही जिल्ला, बुटवल-उपमहानगरपालिकाका विभिन्न स्थानहरुमा गई सेवाप्रदायकहरुको Dealer/Subdealer/Outlet मार्फत SIM Registration के कसरि भईरहेको छ सो सम्बन्धमा स्थलगत निरीक्षण गरि प्रतिवेदन प्राप्त भएको |
  - दूरसञ्चार सेवाको Nationwide Coverage सम्बन्धमा अध्ययन गराउन TOR तयार गरी परामर्शदाता नियुक्ति गर्न पेश गरिएकोमा हाललाई सेवा प्रदायकबाट Coverage सम्बन्धी विवरण लिने तथा नक्शांकनको कार्य भैरहेको |

२.४.७ अन्य कार्य

- Domestic & International Revenue Audit गर्ने International and National Traffic Management System खरिद गर्ने कार्यको लागि परामर्शदाताहरुबाट RFP प्राप्त भई मूल्यांकनको क्रममा रहेको |
- Security Guidelines for Internet Access Using Wireless(Wi-Fi)Hotspot तयार गर्न यस क्षेत्रमा काम गरिरहेका श्री हिमाल ओझालाई बिज्ञको रुपमा नियुक्त गरिएको | बिज्ञलाई राय सुझाव प्रदान गरी Guideline लाई अन्तिम रुप दिन प्राधिकरण, श्री संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय,नेपाल प्रहरी तथा ISPAN को प्रतिनिधि सहितको सुझाव समिति गठन गरिएको | उक्त Guidelines को First Draft प्राप्त भएको |
- श्री Data Hub Pvt. Ltd. मार्फत QOS MONITORING OF INTERNET SERVICE को लागि VPS सेवा प्राप्त गरेको |

- श्री Pacific Corporation Pvt. Ltd. मार्फत QOS Drive Test गर्ने Standard Operating Procedure (SOP) बनाउने कार्य सम्पन्न गरिएको |
- श्री Tarapunja Engineering and Research Pvt. Ltd. मार्फत Monitoring the Compliance of Licence Condition of Telecom Service Provider सम्बन्धी कार्य सम्पन्न गरिएको |
- Unknown Number बाट आउने गरेका Threat फोन कल सम्बन्धी प्रस्ताव पेश गरेको |
- सूचनाको पहुँचसम्बन्धी (कार्यविधि) निर्देशिका तयार गरेर कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कार्य गरिएको |
- प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त NSP हरुको Maximum र Minimum Bandwidth Utilization को वर्तमान अवस्थाको अध्ययन गरेको |

२.५ नम्बरीङ्ग व्यवस्थापन

दूरसञ्चारको पूर्वाधार प्रयोग गरी अन्य बिभिन्न Value Added सेवाहरु सञ्चालन भईरहेको अवस्थामा मोबाइल मार्फत बिभिन्न Value Added सेवाहरु प्रदान गर्नका लागि सेवा प्रदायकहरुलाई प्राधिकरणबाट Short Codes/ USSD प्रदान गरिएको छ। यस अनुरूप बिभिन्न सेवा प्रदायकहरुलाई बिभिन्न Value Added सेवा सञ्चालनका लागि प्रदान गरिएको Short Codes/USSD को बिस्तृत विवरण अनुसूची ८ मा देखाईएको छ।

२.६ उपकरण स्तर निर्धारण

नेपाल भित्र आयात र बिक्री वितरणका लागि दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३(च) को प्रावधान अनुरूप प्राधिकरणले ग्राहकहरुको घरमा प्रयोग गरिने उपकरणहरुको स्तर निर्धारण (Type Approval) गर्ने ब्यवस्था लागू गरेको छ। प्राधिकरणबाट हाल उपकरणको स्तर निर्धारण गर्न Type Approval Working Procedure of Customer Premise Radio Telecommunication Equipments-2014 लागू गरिएको छ। मिति २०७३ बैशाख १ गते देखि मोबाइल डिभाइसहरुको IMEI/MEID/ESN अनिवार्य रुपमा दर्ता गर्ने गरी अन्तरिम निर्देशिका (Interim Directive for Implementation of National Equipment Identity Registry (NEIR), 2072) लागू गरिएको ब्यवस्था अनुसार मोबाइल डिभाइसहरुको IMEI/MEID/ESN दर्ता गर्ने गरिएको छ। Short Range Device तथा Low power Device को स्तर निर्धारण गर्नका लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र प्राधिकरणको सहकार्यमा अध्ययन भैरहेको छ। यस आ.व.मा प्राधिकरणबाट Type Approval प्रदान गरिएको उपकरणहरु सम्बन्धी विवरण तथा मोबाइल डिभाइसहरुको IMEI/MEID/ESN दर्ता सम्बन्धी विवरण अनुसूची ९ मा राखिएको छ।

२.७ ICT Development

प्राविधिक कामहरु:

- १) ITU वाट प्राप्त Global Cyber Security सम्बन्धित Questionnaire हरुको जवाफ पठाइएको |
- २) प्राधिकरणको website र इमेलको लागि NITC को GIDC मा आवश्यक Server हरु प्राप्त गरी सबै configuration गरिएको |
- ३) प्राधिकरणको website secure बनाउन https को ब्यवस्था गरिएको |
- ४) प्राधिकरणको website secure र responsive हुने गरी परिमार्जन गरिएको |

निर्देशिका एवम् दस्तावेजहरु:

- १) BTS Tower Design सम्बन्धि निर्देशिका मस्यौदा निर्माण गर्न र सोको लागि सरोकारवालाहरूसंग नियमित बैठक बसेर प्रतिक्रिया दिईएको |
- २) ITU को सहयोगमा निर्माण गरिएको Cyber Crime Bill र Cyber Security Policy सम्बन्धित दस्तावेजहरुलाई नेपालीकरण गरी श्री संचार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा पठाइएको र सो दस्तावेजहरुको content IT Act (Draft) मा संलग्न गरी त्यसमा बैठक बसेर प्रतिक्रिया/परिमार्जन गरिएको |
- ३) "EMR Safety caused from the mobile Tower both for the public and workers Safety" सम्बन्धी अध्ययन गरी मापदण्ड सहितको निर्देशिकाको मस्यौदा तथा प्रतिवेदन निर्माण गर्न र सोको लागि सरोकारवालाहरूसंग नियमित बैठक बसेर प्रतिक्रिया दिईएको |
- ४) Video on demand सहित OTT सेवा नियमन तथा संचालन सम्बन्धमा मस्यौदा कार्यविधि तयार भएको |

परामर्श तथा रिपोर्ट:

- १) प्राधिकरणले मासिक रुपमा प्रकाशित गर्ने MIS report परिमार्जन गर्न Data Scientist को सहयोगमा खाका परिवर्तन गर्न प्रतिवेदन तयार गरिएको |
- २) IT महासंघको परामर्शमा नेपालका सबै भेग/प्रदेश/स्थानीय तहमा ICT तालिम प्रदान गर्न Framework र Syllabus सहिको प्रतिवेदन तयार गरिएको |
- ३) प्राधिकरणका सबै काम Online मार्फत प्रदान गर्न Softech Infosys Pvt Ltd वाट निर्माण भइरहेको Office Automation System का विभिन्न module हरु तयार भई परिमार्जनका लागि छलफल गरिएको |
- ४) प्राधिकरणलाई आवश्यक रहेको Data Center का सम्बन्धमा विज्ञको सहयोगमा Specification, Cost सहितको रिपोर्ट तयार गरिएको |
- ५) "Status and Implementation of Action Lines of WSIS beyond 2017" सम्बन्धि अध्ययन गरी सोकोलागि सरोकारवालाहरूसंग कार्यशाला सम्पन्न गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरिएको |

कार्यक्रमहरु :

- १) "International Girls in ICT Day 2018" २०७५/०१/१३ (26 April,2018), नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानमा माननीय सञ्चार तथा सूचना प्रविधि राज्यमन्त्री श्री गोकुल प्रसाद बाँस्कोटाज्यूको प्रमुख आतिथ्यमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्रमा योगदान पुर्याएका नारीहरुलाई सम्मान गरेर मनाइएको |
- २) International Telecommunication and Information Society Day 2018 २०७५/०२/०३, Russian Center for Science and Culture, कमलपोखरीमा को "Enabling the positive use of Artificial Intelligence for All" Theme मा माननीय मन्त्री, श्री गोकुल प्रसाद बाँस्कोटाज्यूको प्रमुख आतिथ्यमा सम्बन्धि क्षेत्रका विज्ञहरुको सहभागितामा मनाइएको |

- ३) SARTC Workshop on Policy, Regulation and Services, July 3-5 मा होटेल Radisson मा APT संग सहकार्यमा आयोजना गरिएको | सो कार्यक्रममा South Asia Pacific मा देशहरुका प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहेको |
- ४) अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको APRICOT 2018 सम्मेलन मिति १९-२८ February, 2018 मा होटल Yak and Yeti मा आयोजना गरिएको |

ICT सहयोग तथा सहकार्य:

- १) Nature Media Network लाई ICT Training and Awareness कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- २) ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रलाई "रोजगारीको लागि सिप प्रविधि तालिम " को लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ३) SOPHEN लाई Seminar on ICT on Wash कार्यक्रम संचालन गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ४) Language Technology Kendra लाई Himalayan Linguistic Olympiad Nepal को लागि Gold Sponsor को रुपमा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ५) Internet Society of Nepal लाई Nepal School on Internet Governance (npSIG) कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ६) Federation of Computer Association Nepal वाट June 17, 18 मा काठमाडौँमा "Sustainable Development Goals for Smart Society" Theme मा आयोजना CAN ICT Conference 2018 नामक कार्यक्रममा सहभागिता तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ७) Center for Applied Research and Development (CARD), IOE पुल्चोकलाई IOE ROBOCON 2018 शिर्षकको कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ८) Information Security Response Team Nepal लाई Global Cyber Security Summit कार्यक्रमका लागि प्राधिकरणका कर्मचारीहरुको सहभागीताका साथै आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ९) Innovative Society Nepal लाई सप्तरी तथा धनुषा जिल्लाका सरकारी कर्मचारीहरु, शिक्षक तथा विधार्थी हरुलाई Computer and ICT Training का लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको
- १०) कालिका एड मिडिया सर्भिस, अनामनगरलाई सिन्धुपाल्चोकमा सचेतनामूलक कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- ११) Motivate Group of Company Pvt. Ltd ले आयोजना गरेको "सफलताको बाटो" शिर्षकको वृहत उत्प्रेरणात्मक कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- १२) सुन्दर समाज निर्माण संस्थासंग ICT सम्बन्धि वृत्तचित्र निर्माण कार्यको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- १३) नेपाल ईन्जिनियर्स एसोसिएसनले मिति २०७४ चैत्र ७-९ सम्म राष्ट्रिय सभा गृह, प्रदर्शनीमार्ग, काठमाडौँमा "Engineering for Prosperous Federal Nepal" मूल विषयमा १५ औँ राष्ट्रिय

ईन्जिनियर सम्मेलनको लागि यस प्राधिकरणका कर्मचारीहरुको सहभागिता तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।

- १४) श्री राष्ट्रिय युवा परिषद्ले आयोजना गरेको "विज्ञान, सूचना तथा प्रविधि राष्ट्रिय युवा सम्मेलन-२०७५" का लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- १५) काठमाडौँ विश्वविद्यालय, Computer Science and Engineering Department लाई IT-Meet 2018 कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- १६) ICT Tech Media Pvt. Ltd. लाई ICT Award 2017 को प्रयोजन तथा सहकार्यको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- १७) पुल्चोक क्याम्पसको LOCUS 2018 को लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- १८) Women in STEM लाई Hour of Code V workshop को लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- १९) Robotics Association of Nepal को Yantra 6.0 Art, Technology and Science Festival को लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- २०) Robotics Association of Nepal को Miss Tech 2017 कार्यक्रमको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- २१) FOSS Nepal Community को Software Freedom Day 2017 को लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- २२) Bishal Media Group को "सूचना संचार तथा प्रविधि क्षेत्रको विकास र यसको सम्भाव्यता" को लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- २३) Tech Journos Forum (TJF) ले २०७४ माघ १९-२० गते आयोजना गर्न लागेको प्रविधिमा पत्रकारहरुको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम को लागि सहभागिता सहित आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
- २४) अन्तराष्ट्रिय रुपमा प्रत्येक बर्ष मनाइदै आएको सूचना प्रविधिमा महिला सहभागिता सम्बन्धि कार्यक्रम Girls In ICT day 2018 मनाउनको लागि नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रकाशित गरेको सूचनाको आधारमा प्राप्त भएका Proposals को evaluation गरी निम्न संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा देश भरी विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरियो ।
  - श्री Bits Innovation Pvt. Ltd. बिराटनगर र बिरगंजमा "Python Django Workshop" तथा झापा र महेन्द्रनगरमा "ICT & Cyber Security for Girls" कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
  - श्री Counsel & Counsel Pvt. Ltd. लाई अर्घाखाँची जिल्लाको तिन वटा विद्यालयहरुमा "International Girls in ICT Program-Training" कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।
  - श्री Creation Society Nepal लाई कैलाली,कंचनपुर र अछाम जिल्लाको विभिन्न ठाउँमा "Smart Women, safe internet for Girls in ICT Program" कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको ।

- श्री Global Infrastructure And ICT Solution Pvt. Ltd. लाई दाङ जिल्ला (तुलसीपुर नगरपालिका) को विभिन्न विद्यालयहरूमा “Microcontroller Programming and Robotics Workshop” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Maharudra Group Pvt. Ltd. लाई पोखरा लेखनाथ महानगरपालिकाको २० वटा विद्यालयका छात्राहरूलाई “Digital Girls Club Nepal” स्थापनाको लागि interaction तथा Training कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री MAXTECH Study and Service Pvt. Ltd. लाई तनहुँ जिल्लाको दुईवटा ठाँउहरू (व्यास नगरपालिका तथा बन्दीपुर गाउँपालिका) मा “Media mobilization as well as orientation and interaction programs to celebrate girls in ICT day-2018 in Tanahun” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री People to People Consultancy Pvt. Ltd. लाई कपिलवस्तु जिल्लाको महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय, वाणगंगा-५, कोपुवा र बाल माध्यमिक विद्यालय, वाणगंगा-१, बैरिया मा “ICT Program for High School In Kapilvastu District” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री RedCircle Creation Solutions लाई ललितपुर जिल्लामा “International Girls in ICT Day 2018: Cyber Safety for Children and Young People” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Self Help Initiative Promotion Center Nepal लाई सिमिकोट, हुम्लामा “Basic ICT Tools and Blogging Techniques” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Socio-Economic Welfare Centre For Energetic Women लाई “Literacy and ICT awareness program for under privileged Musahar ladies ” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Natural resource Conservation center for sustainable development Nepal लाई दाङ जिल्ला (तुलसीपुर नगरपालिका) को विभिन्न विद्यालयहरूमा “Women/girls involvement in ICT Program” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Teleglobe Solutions Pvt. Ltd. लाई सिन्धुली जिल्लाको फिक्कलमा “International Girls in ICT Day 2018” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Women Leaders in Technology (WLiT) लाई काठमाडौँमा “Hackathon 2018” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Yuwalaya लाई बारा, पर्सा र कपिलवस्तुमा “The Girls in ICT Project” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Global Infrastructure And ICT Solution Pvt. Ltd. लाई दाङ जिल्ला (तुलसीपुर नगरपालिका)मा “Microcontroller Programming and Robotics Workshop” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री महिला तथा वातावरण परिषदलाई सोलुखुम्बुको सल्लेरी तथा उदयपुरको गाईघाटमा “सिप प्रविधि तालिम ” कार्यक्रम गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |

- श्री मानव तथा प्रकृति संरक्षण नेपाललाई बागलुङ जिल्लाको बरेन गाउँपालिकाको सल्यान र सुखौरामा “आधारभूत सूचना पहुँच बालिका/महिला प्रतिभा विकास परियोजना” संचालन गर्न आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |
- श्री Women in STEM Nepal लाई International Girls in ICT Day 2018 मनाउने सम्बन्धमा बिस्तृत अध्ययन अनुसन्धान गरी उपयुक्त कार्ययोजना बनाउनको लागि आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको |

२.८ उपकरण आयात सिफारिस

प्राधिकरणले दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरुलाई आफ्नो सेवा सञ्चालन, बिस्तार तथा सुदृढिकरणको लागि आवश्यक पर्ने दूरसञ्चार उपकरणहरु आयात गर्न सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय मार्फत सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्दै आएको छ । प्राधिकरणबाट आ.व. २०७४/७५ मा उपकरण आयातको लागि गरिएका सिफारिशको विवरण देहाय बामोजिम रहेको छ ।

प्राधिकरणबाट आ.व.२०७४।७५ मा गरिएको उपकरण आयात सिफारिश सम्बन्धी विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा रकम (ने.रु.)	प्रतिशत
१.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	७५,४०,९९,८७२।१५	१६.५०
२.	एनसेल प्रा.लि.	२,४८,८६,२०,३५५।०४	५४.४४
३.	कन्स्टलेशन प्रा.लि.	७२,८४,६१०।००	०.१६
४.	मर्कन्टायल कम्युनिकेशन्स प्रा.लि.	१२,८१,९६,९००।००	२.८०
५.	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	१,१७,७९,५०,२८०।००	२५.६६
६.	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशन प्रा.लि.	२२,०३,४९,०३६।८०	०.४५
७.	रोविन श्रेष्ठ (प्रतिनिधी सीता)	११,५५०।००	०.००
जम्मा		४,५७,१५,१२,६०३।९९	१००.००

२.९ विदेशी मुद्रा सिफारिस:

दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको लागि दूरसञ्चारसंग सम्बन्धित विदेशी संस्थासंग सम्झौता गर्दा सेवा प्रदायकहरुलाई आवश्यक पर्ने विदेशी मुद्रा भुक्तानीको लागि दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३५(३) (बमोजिम बाणिज्य बैंक तथा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय मार्फत सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्दै आएको छ । प्राधिकरणबाट आ.व. २०७४/७५ मा विदेशी मुद्राको भुक्तानीका लागि सिफारिश गरिएको विस्तृत विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

प्राधिकरणबाट आ.व.२०७४।७५ मा गरिएको विदेशी मुद्रा सिफारिश सम्बन्धी विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा रकम (ने.रु.)	प्रतिशत
१.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	४,६१,७३,४१८।३६	२।४५
२.	एनसेल प्रा.लि.	६२,५९,२८,००५।२५	३३।२४
३.	नेपाल स्याटलाईट टेलिकम प्रा.लि.	१,३९,९२,९७०।००	०।७४
४.	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	१,५७,७६,७५७।१५	०।८४
५.	कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा.लि.	३१,०५,७०,६६६।५४	१६।४९

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा रकम (ने.रु.)	प्रतिशत
६.	मर्कन्टायल कम्यूनिकेशन प्रा.लि.	३,३३,७१,४४८।०५	१।७७
७.	कन्स्टलेशन प्रा.लि.	१,३०,१२,००९।२४	०।६९
८.	वर्ल्डलिक कम्यूनिकेशन प्रा.लि.	६३,६३,९२,२५०।००	३३।८०
९.	टेकमाइण्ड नेटवर्क प्रा.लि.	३,२९,९१,११५।४२	१।७५
१०.	सुबिसु केवल नेट प्रा.लि.	११,६६,०५,३९३।१२	६।१९
११.	क्लासिक टेक प्रा.लि.	३,८१,११,६११।६०	२।०२
जम्मा		१,८८,२९,२५,६४४।७३	१००।००

२.१० ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोग

ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कार्यक्रम तर्फ

ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोग गरी हालसम्म गरिएका कार्यहरू:

२.१०.१ ब्रोडब्याण्ड एक्सेस नेटवर्क परियोजना (Broadband Access Network)

नेपालका सबै जिल्लाहरूका नगरपालिका, गाउँपालिका, वडा कार्यलय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउन १८ वटा प्याकेज बनाइ कार्य अगाडि बढाइएको।

- भूकम्पबाट अति प्रभावित ४ जिल्ला (काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, नुवाकोट, र रसुवा) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ७४७ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: नेपाल टेलिकम मार्फत कार्य सम्पन्न भएको र सो नेटवर्क Verify गर्ने क्रममा रहेको।
- भूकम्पबाट अति प्रभावित ३ जिल्ला (गोरखा, धादिङ र मकवानपुर) Package A का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ५७९ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: सुबिसु केवलनेट प्रा लि मार्फत कार्य सम्पन्न भएको र सो नेटवर्क Verify गर्ने क्रममा रहेको।
- भूकम्पबाट अति प्रभावित ४ जिल्ला (दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली र ओखलढुङ्गा) Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ६६३ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: मर्कन्टाइल कम्यूनिकेसन प्रा लि मार्फत कार्य सम्पन्न भएको।
- कर्णाली अञ्चल लगायत प्रदेश नं. ६ का ८ जिल्लाहरू(कालिकोट, जाजरकोट, रुकुम, रोल्पा, हुम्ला, जुम्ला, मुगु, र डोल्पा) Package A र Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका १११० स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: वर्ल्डलिक कम्यूनिकेसन प्रा.लि. मार्फत कार्य अगाडि बढेको, टावर निर्माण कार्य सम्पन्न गरी client site installation सुरु भएकोमा Package B मा ५०% (रोल्पामा ९०, रुकुममा ११४, जाजरकोटमा ४७ र कालिकोटमा ९८ गरी जम्मा ३४९) र Package A मा २२ स्थानमा client site installation सम्पन्न गरी connectivity पुर्याईएको।
- प्रदेश नं. २ का ८ जिल्लाहरू (सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा, सप्तरी, सिरहा, महोत्तरी र धनुषा) Package A र Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका १२०५ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: सुबिसु केवलनेट प्रा लि मार्फत कार्य अगाडि बढेको Package A का लागि ९०५० कि मि OFC र आवश्यक Duct प्राप्त गरी सकेको, धनगढीमाई नगरपालिकाबाट सुरु ३२ कि. मि Trenching and ducting को कार्य सकिएको, ३२% ADSS fiber laying को काम सकिएको र

३१% स्थानमा Connectivity पुर्याइएको। त्यसै गरी Package B का लागि पथलैयाबाट ३३ कि मि. Trenching and ducting को कार्य सम्पन्न गरेको र प्रदेश २ मा करिब ६५० कि मि. Aerial Fiber Laying को कार्य सम्पन्न भएको। ३३% ADSS fiber laying को काम सकिएको र ३२% स्थानमा Connectivity पुर्याइएको।

६. प्रदेश नं. ७ का ४ जिल्लाहरू (दार्चुला, बैतडी, डडेल्धुरा र डोटी) Package A का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ८१९ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: भायानेट कम्प्युनिकेसन प्रालिद्वारा AP र CP हरु खरिद भइसकेको, ८१९ स्थानको लागि GPS location सहितको Survey पूरा भई Project planning, resource planning र Allocation पूरा भएको।
७. प्रदेश नं. ७ का ३ जिल्लाहरू (बझाङ, बाजुरा र अछाम) Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ६५६ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: मर्कन्टाइल कम्प्युनिकेसन प्रा लि मार्फत कार्य अगाडि बढेको, ५०% उपकरण खरिद, साथै १७ वटा backhaul tower (ताप्लेजुंगको : तमोर FM, ओखर्बो, नाल्बो, र पाथिभरामा, संखुवासभाको : खादबारी, चैनपुर, तुम्लिङ्टार, मानेभञ्ज्याङ, हरिलो डाँडा र मान्सिमा खर्कमा र सोलुखुम्बु : गाईघाट, रौतह, पातले, देउसा, काँगेल, पवै र सल्लेरीमा खादबारी, चैनपुर, तुम्लिङ्टार, मानेभञ्ज्याङ, हरिलो डाँडा र मान्सिमा खर्क मा) निर्माण एवं testing गरिएको।
८. प्रदेश नं.६ का ३ जिल्लाहरू (सुर्खेत, दैलेख र सल्यान) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ६९४ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: श्री टेकमाइण्डस् कम्प्युनिकेसन प्रा लि संग सम्झौता भएकोमा सम्माननिय सर्वोच्च अदालतको निर्णयबाट काम रोकिएको र हाल रिट खारेज भई कार्य सुरु भएको।

२.१०.२ अष्टिकल ब्याकबोन नेटवर्क परियोजना

नेपालको मध्य पहाडी लोकमार्गको आसपासका जिल्ला सदरमुकाम, नगरपालिका उत्तर दक्षिण जोड्ने राजमार्ग तथा पूर्वपश्चिम राजमार्गमा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको परिचालन गरी अष्टिकल फाईवरको सञ्जाल बनाउन तथा सञ्चालन गर्न ३ खण्डमा विभाजन गरी कार्य अगाडि बढाइएको।

१. मध्य पहाडी लोकमार्गको पांचथर जिल्लाको चियोभञ्ज्याङ देखि धादिङ र गोरखा जिल्लाको आरुघाटसम्मको खण्ड
  - a. नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडसंग सम्झौता भएको।
  - b. ३२ जिल्लाको survey गरी Traffic Matrix Design गरेको।
  - c. २०७३/११/२७ मा Optical Fiber नपुगेका ८ जिल्लाका सदरमुकामहरूमा Broadband सेवा विस्तार गर्न २.५ G क्षमताको IP Microwave Radio को Design Specification तथा बोलपत्र कागजातहरू तयार गरी मिति २०७३/११/२७मा बोलपत्र आह्वान गरिएको र उक्त बोलपत्रहरू कुनै पनि बोलपत्र Responsive नभएकोले बोलपत्र रद्द गरिएको र २०७४/०५/२२ पुनः बोलपत्र प्रकाशन गरीएको र उक्त बोलपत्रहरू मुल्यङ्कनको क्रममा रहेको।
  - d. Core Router को लागि आवश्यक उपकरणहरूको Design, Dimension, Specification तयार गरी बोलपत्रको Document Nepal Telecom को संचालक समितिबाट स्वीकृति भई मिति २०७५/०४/२७ गते सूचना प्रकाशन गरिएको।

- e. Optical fiber cable को लागि Survey Design Estimate गरी जम्मा २२७० KM route लम्बाई (३० वटा रुट) लाई ३ Package मा विभाजन गरी बोलपत्र document तयार गरी Nepal Telecom को संचालक समितिबाट स्वीकृति भई सूचना प्रकाशन गरिएको।
  - f. Transport Network, DWDM को लागि आवश्यक उपकरणहरूको Design, Dimension, Specification तयार गरी बोलपत्रको Document Nepal Telecom को संचालक समितिबाट स्वीकृति भई सूचना प्रकाशन गरिएको।
2. मध्य पहाडी लोकमार्गका गोरखाको आरुघाट देखि पश्चिम प्रदेश नं.४ र ५ मा पर्ने खण्ड
    - a. युनाइटेड टेलिकम लिमिटेडसंग सम्झौता भएको।
    - b. 2 July, 2017 मा Right of Way (ROW) को लागि सिफारिश माग गरेको।
    - c. 9 August 2017 मा Optical Fiber को Factory Test Report तथा Technical Specification पेश गरेको।
    - d. २०७४/१२/१९ मा प्राधिकरणले अघि बढाएका आयोजनाहरूका लागि Right of Way उपलब्ध गराउन प्राधिकरण र सडक विभाग बिच १५ बुँदे सहमती भएको।
3. मध्य पहाडी लोकमार्गका प्रदेश नं. ६ र ७ को खण्ड:
    - a. स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. संग सम्झौता भएको।
    - b. मिति २०७४।०५।०७ मा Right of Way (ROW) उपलब्ध गराइदिनको लागि अनुरोध गरेको।
    - c. मिति २०७४।०५।२२ मा Phase 1 / Phase 2 को लागि Survey गरी तराई क्षेत्र सहितको काम 1st Phase मा गर्नको लागि र अन्य 50% 2nd Phase मा गर्ने गरी स्वीकृती माग गरिएको। सो को लागि प्राधिकरणबाट स्वीकृति गरिएको।
    - d. मिति २०७४।०६।२७ सम्झौता अनुसारको २० प्रतिशत Advance Payment Guarantee को आधारमा Advance Payment माग गरेको।
    - e. मिति २०७४।०८।२० मा Optical Cable को Line Diagram प्राधिकरणमा पेश गरेको।
    - f. मिति २०७४।०९।२२ मा survey बाट प्राप्त Service Matrix स्वीकृतिको लागि अनुरोध गरेको।मिति २०७४।१०।०८ मा सो Service Matrix प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरिएको।
    - g. मिति २०७४।१०।२४ मा Api Nampa-Conservation Area, Khaptad-National Park, Suklaphant Wildlife Reserve, Bardiya National Park, Banke National Park ले Environment Impact Assessment (EIA) को लागि अनुरोध गरेको।
    - h. २०७४/१२/१९ मा प्राधिकरणले अघि बढाएका आयोजनाहरूका लागि Right of Way उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा प्राधिकरण र सडक विभाग बिच १५ बुँदे सहमती भएको।
    - i. २०७५/०१/२० मा Duct Pipe, २०७५/०१/२३ मा OFC Cable, Subcontractor स्वीकृतिको लागि माग गरेको।

२.१०.३ ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोग गरी संचालन गरिएका परियोजनाहरूको मुख्य लक्ष्यहरू, पूरा भएका लक्ष्यहरू, लक्ष्य पूरा नहुनुका प्रमुख कारणहरू सम्बन्धी विवरण

१. मुख्य लक्ष्यहरू

१. अष्टिकल ब्याकबोन नेटवर्क परियोजना
  - i. मध्य पहाडि लोकमार्गलाई आधार बनाई राष्ट्रिय राजमार्ग तथा जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडकहरू तथा उत्तर दक्षिण राजमार्ग हुँदै पूर्व पश्चिम राजमार्ग जोड्ने गरी अष्टिकल फाइबर सञ्जाल बिच्छाइ सबै जिल्ला सदरमुकाम तथा नगरपालिकाहरूलाई सूचना मार्गले जोड्ने।
  - ii. अष्टिकल फाइबरको सञ्जाल बनाउन तथा सञ्चालन गर्न ३ खण्डमा विभाजन गरी कार्य अगाडि बढाउने।
२. ब्रोडब्याण्ड एक्सेस नेटवर्क परियोजना
  - i. नेपालका सबै जिल्लाहरूका नगरपालिका, गाउँपालिका, वडा कार्यलय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउन १८ वटा प्याकेज बनाइ कार्य अगाडि बढाउने।
  - ii. भूकम्पबाट अति प्रभावित ११ जिल्ला (काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, नुवाकोट, रसुवा, गोरखा, धादिङ, मकवानपुर, दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली र ओखलढुङ्गा) का नगरपालिका, गाउँपालिका, वडा कार्यलय शैक्षिक संस्था र स्वास्थ्य संस्थामा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने कार्य प्राथमिकताका साथ गर्ने।

२. पूरा भएका लक्ष्यहरू

१. अष्टिकल ब्याकबोन नेटवर्क परियोजना
  - i. तीन वटै प्याकेजका लागि सेवा प्रदायक छनौट गरी सम्झौता गरिएको।
  - ii. तीन वटै प्याकेजको Survey र Planning को काम पूरा भएको।
  - iii. २०७४/१२/१९ मा प्राधिकरणले अघि बढाएका आयोजनाहरूका लागि Right of Way उपलब्ध गराउन प्राधिकरण र सडक विभाग बिच १५ बुँदे सहमती भएको।
  - iv. नेपाल टेलिकमसंग सम्झौता भएको प्याकेज (प्रदेश १, २ र ३) का लागि टेलिकमले Optical Fiber Laying, DWDM Equipment र Router को लागि बोलपत्र आव्हना गरेको र प्राप्त बोलपत्र मुल्याङ्कनको क्रममा रहेको।
  - v. अन्य दुई प्याकेज युनाईटेड टेलिकम प्रा. लि (प्रदेश ४ र ५) र स्मार्ट टेलिकम प्रा. लि (प्रदेश ६ र ७) Survey र Planning बाहेक कुनै ठोस प्रगति नभएको।
२. ब्रोडब्याण्ड एक्सेस नेटवर्क परियोजना
  - i. भूकम्पबाट अति प्रभावित ४ जिल्ला (काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, नुवाकोट, र रसुवा) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ७४७ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: नेपाल टेलिकम मार्फत जडाम कार्य सम्पन्न भएको र सो नेटवर्क Verify गर्न consultant नियुक्तीको प्रकृत्यामा रहेको।

- ii. भूकम्पबाट अति प्रभावित ३ जिल्ला (गोरखा, धादिङ्ग र मकवानपुर) Package A का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ५७९ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: सुबिसु केवलनेट प्रा लि मार्फत जडान कार्य सम्पन्न भएको।
- iii. भूकम्पबाट अति प्रभावित ४ जिल्ला (दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली र ओखलढुङ्गा) Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ६३१ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: मर्कन्टाइल कम्युनिकेसन प्रा लि मार्फत जडान कार्य सम्पन्न भएको।
- iv. कर्णाली अञ्चल लगायत प्रदेश नं. ६ का ८ जिल्लाहरू(कालिकोट, जाजरकोट, रुकुम, रोल्पा, हुम्ला, जुम्ला, मुगु, र डोल्पा) Package A र Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका १११० स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: वर्ल्डलिंक कम्युनिकेशन मार्फत कार्य अगाडि बढेको, टावर निर्माण कार्य सम्पन्न गरी client site installation सुरु गरी Package B मा 50% स्थानमा र Package A मा 25% स्थानमा connectivity पुर्याईएको।
- v. प्रदेश नं. २ का ८ जिल्लाहरू (सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा, सप्तरी, सिरहा, महोत्तरी र धनुषा) Package A र Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका १२०५ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: सुबिसु केवलनेट प्रा लि मार्फत ३०% जडान कार्य सम्पन्न भएको।
- vi. प्रदेश नं. ७ का ४ जिल्लाहरू (दार्चुला, बैतडी, डडेल्धुरा र डोटी) Package A का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ८१९ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: भायानेट कम्युनिकेशन प्रा लि द्वारा AP र CP हरु खरिद भइसकेको, ८१९ स्थानको लागि GPS location सहितको Survey पूरा भई Project planning, resource planning र Allocation पूरा भएको, डडेल्धुरा र अत्तरियाका लागि Backhaul link finalize गरी विद्युत प्राधिकरणको एक Core OPGW को लागि सम्झौता भएको र अन्य जिल्लाका लागि Backhaul/PTP/PMP node finalize गरेको।
- vii. प्रदेश नं. ७ का ३ जिल्लाहरू (बझाङ, बाजुरा र अछाम) Package B का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ६५६ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: मर्कन्टाइल कम्युनिकेशन प्रा लि मार्फत कार्य अगाडि बढेको, ८ बटा backhaul tower निर्माण एवं testing गरेको।
- viii. प्रदेश नं. १ का ३ जिल्लाहरू (ताप्लेजुंग, संखुवासभा र सोलुखुम्बु) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ५२७ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: मर्कन्टाइल कम्युनिकेशन प्रा लि मार्फत ११८ स्थानमा कार्य सम्पन्न भएको।
- ix. प्रदेश नं.६ का ३ जिल्लाहरू (सुर्खेत, दैलेख र सल्यान) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका ६९४ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: श्री टेकमाइण्डस् कम्युनिकेशन प्रा लि संग सम्झौता भएकोमा सम्माननिय सर्वोच्च अदालतको निर्णयबाट काम रोकिएको र हाल रिट खारेज भई कार्य सुरु भएको।
- x. प्रदेश नं.१ का ५ जिल्लाहरू (पाँचथर, धनकुटा, तेह्रथुम, भोजपुर र खोटाङ) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: बोलपत्र

मूल्यांकनको गर्दा छनौट भएको न्यूनतम अनुदान माग गर्ने श्री टेकमाइण्ड्स नेटवर्क प्रा. लि संग 21st November 2018 मा सम्झौतको गरिएको।

- xi. प्रदेश नं.४ का ५ जिल्लाहरु (लमजुङ, तनहुँ, स्याङ्जा, कास्की र पर्वत) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: बोलपत्र मूल्यांकन गर्दा छनौट भएको न्यूनतम अनुदान माग गर्ने श्री वर्ल्डलिङ्क कम्यूनिकेशन प्रा.लि लाई सम्झौतको लागि LOI जारी गरिएको।
- xii. प्रदेश नं.५ का ४ जिल्लाहरु (गुल्मी, पाल्पा, अर्घाखाँची र प्यूठान) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था आदिका स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउने: बोलपत्र मूल्यांकन गर्दा न्यूनतम अनुदान माग गर्ने श्री भायानेट कम्यूनिकेशन प्रा.लि लाई सम्झौतको लागि LOI जारी गर्ने क्रममा रहेको।
- xiii. प्रदेश नं. ४ का ४ जिल्ला (बागलुङ्ग, मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग र म्याग्दी) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थामा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गर्ने: 21st November 2018 मा सूचना र RFA प्रकाशन गरिएको।
- xiv. प्रदेश नं. ५ र ७ का ५ जिल्ला (बाँके, बर्दिया, दाङ्ग, कैलाली र कञ्चनपुर) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थामा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गर्ने: मंसिर महिना सम्ममा RFA प्रकाशन गरिने।
- xv. प्रदेश नं. १ का ५ जिल्ला (सुनसरी, झापा, मोरङ्ग, उदयपुर र इलाम) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थामा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गर्ने: RFA तयार गर्ने क्रममा रहेको।
- xvi. प्रदेश नं. ३ र ५ का ४ जिल्ला (चितवन, नवलपरासी, रुपन्देही र कपिलवस्तु) का गाउँपालिका, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्थामा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गर्ने: RFA तयार गर्ने क्रममा रहेको।

३. लक्ष्य पूरा नहुनुका प्रमुख कारणहरु

२. अष्टिकल ब्याकबोन नेटवर्क परियोजना
  - i. नेपाल सरकार मन्त्रि परिषदको मिति २०७५।०१।१४ को निर्णयबाट प्राधिकरणलाई ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी गरिने कार्य अघि बढाउन रोक लगाईएकोले लामो समयसम्म सेवा प्रदायकलाई Facilitation गर्न नसकिएको।
  - ii. सडक विभाग र स्थानिय निकाय मातहातका सडकमा Right of way को समस्या।
  - iii. वन्यजन्तु आरक्ष र राष्ट्रिय निकुञ्ज लगायतका स्थानहरुमा अष्टिकल फाइबर विस्तारका लागि Environment Impact Assessment (EIA) को समस्या।
  - iv. मध्य पहाडि लोकमार्गको Track नखुलेको।
  - v. दूरसञ्चार ऐन, २०५३ अनुसार ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन सेवा प्रदायक मार्फत गर्नु पर्ने भएको, सोहि अनुसार तीनवटै खण्डको लागि न्यूनतम अनुदान माग गर्ने सेवा प्रदायकहरुलाई जिम्मा लगाईएको तर सेवा प्रदायहरुमा सो कामका लागि अनुभव तथा Resources नभएको।

२. ब्रोडब्याण्ड एक्सेस नेटवर्क परियोजना
- नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदको मिति २०७५।०१।१४ को निर्णयबाट प्राधिकरणलाई ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी गरिने कार्य अघि बढाउन रोक लगाईएकाले RFA प्रकाशन गर्न, RFA बाट प्राप्त Applications मुल्याङ्कन गरी सेवा प्रदायक छनौट गर्न र छनौट भएका सेवा प्रदायकलाई Facilitation गर्न लामो समयसम्म नसकिएको।
  - लक्ष्य बमोजिम ब्याकबोन नेटवर्क तयार नहुनु र अन्य सेवा प्रदायकले निर्माण गरेका पूर्वाधारको सह-प्रयोगको ब्यवस्था गर्न कठिनाई देखिनु।
  - दूरसञ्चार ऐन २०५३ अनुसार ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन सेवा प्रादायक मार्फत गर्नु पर्ने भएको, सोहि अनुसार न्यूनतम अनुदान माग गर्ने सेवा प्रदायकहरुलाई जिम्मा लगाईएको तर सेवा प्रदायहरुमा सो कामका लागि अनुभव तथा Resources नभएको।

२.११ उजुरी निवेदन तथा विवाद समाधान:

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण एक अर्धन्यायिक निकाय समेत रहेको छ । यसले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १६, ३९ वा ४७ अनुसार कारवाही हुन सक्ने उजुरी वा निवेदनको किनारा गर्ने कानूनी व्यवस्था छ । यसलाई कार्यान्वयन गर्न प्राधिकरणले नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (उजुरी कारवाही सम्बन्धी कार्यविधि) विनियमावली, २०६८ बनाई लागु गरेको छ । आ.व. २०७४/७५ मा प्राधिकरणसंग सम्बन्धित उजुरी तथा मुद्दाहरुको वस्तुस्थिती विवरण निम्न बमोजिम तालिकिकरण गरिएको छ ।

१. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणमा परेका उजुरी तथा निवेदनहरुको विवरण

सि.नं.	निवेदक	विरुद्ध	विषय	अवस्था
१.	श्री टेक्नोलोजी सेल्स प्रा.लि. । निल सरस्वती मार्ग, लाजिम्पाट, काठमाडौं ।	युनाईटेड टेलिकम लिमिटेड, पुतलीसडक, काठमाडौं ।	सेवा वन्द गरी उपभोक्ता माथि हानी नोक्सानी पुर्याउने युनाईटेड टेलिकम लिमिटेड (युटिएल) माथि कारवाही गरी क्षतिपूर्ति भराई दिलाई पाउँ ।	मिति २०७४/१०/१० मा निवेदक प्रा.लि.ले विभिन्न व्यक्तिका नाममा लिएको सिमकार्डहरुमा बाँकी रहेको रकम रु. ८०,१८०.१० निवेदक बादी श्री टेक्नोलोजी सेल्स प्रा. लि.लाई भराइदिने निर्णय भएको ।
२.	श्री सूचना अधिकारी ललितपुर उपमहानगरपालिका वडा नं. ४ ललितपुर ।	श्री एनसेल प्रा.लि. नख्खु, ललितपुर ।	वातावरणीय प्रदुषणको कारण पुग्न गएको क्षतिको क्षतिपूर्ति पाउँ ।	निवेदक सूचना अधिकारी र एनसेल प्रा.लि. विच मिलापत्र भएको ।
३.	जिल्ला ललितपुर, ललितपुर महानगरपालिका वडा नं. २ वस्ने श्री अब्दुल सत्तार ।	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, भद्रकाली प्लाजा काठमाडौं ।	नेपाल टेलिकमको Mobile Billing सम्बन्धमा ।	कारवाहीरत अवस्थामा रहेको ।

सि.नं.	निवेदक	विरुद्ध	विषय	अवस्था
४.	जिल्ला काठमाडौं, बुढानिलकण्ठ नगरपालिका वडा नं. ९, एकताबस्ती वस्त्रे श्री निवेदन वैद्य ।	श्री क्लासिक टेक प्रा. लि. ।	उपभोक्ता ठगी ।	निवेदक श्री निवेदन वैद्य र क्लासिक टेक प्रा.लि. विच मिलापत्र भएको ।
५.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, भद्रकाली प्लाजा काठमाडौं ।	युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड ।	अन्तरआवद्धता सम्बन्धित विवाद समाधान गरी पाँऊ ।	कारवाहीरत अवस्थामा रहेको ।
६.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, भद्रकाली प्लाजा काठमाडौं ।	युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड ।	लिज लाइन सम्बन्धित विवाद समाधान गरी पाँऊ ।	कारवाहीरत अवस्थामा रहेको ।
७.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, भद्रकाली प्लाजा काठमाडौं ।	सि.जि.कम्युनिकेशन प्रा.लि. ।	अन्तरआवद्धता सम्बन्धित विवाद समाधान गरी पाँऊ ।	सि.जि.कम्युनिकेशन प्रा. लि.ले निवेदक नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई आंशिक अन्तरआवद्धता शुल्क बुझाएको र पक्षहरु विच सो विवादमा समझदारी भएको जानकारी प्राप्त भएको ।

२. सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भई फर्छ्यौट भएका मुद्दाहरुको संक्षिप्त विवरण:

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	निवेदक	निवेदनको विषय	कैफियत
१.	२०६१।६।८ (69-WS-0023)	कैलाश प्रसाद न्यौपाने समेत	नेपाल सरकारले राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ मा नियम ३४(ख) र ३४(ग) थप गरेकोले प्राधिकरणको स्वायत्ततामा असर पुगेकोले उक्त पाँचौं संशोधन खारेज गरी पाउन ।	रीट खारेज
२.	२०७४।१०।२८ (74-WO- 0532)	हिमालयन अनलाइन सर्भिस प्रा.लि. का प्रबन्ध सञ्चालक हरिहर भण्डारी समेत	प्रदेश नं ६ को ३ जिल्लामा Built Broadband Network and Provide Internet Access Connectivity सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि आव्हान गरिएको बोलपत्र सार्वजनिक खरिद ऐन, नियम विपरित भएको भनी उक्त बोलपत्र रद्द गरी पुनः बोलपत्र आव्हान गरी पाउन उत्प्रेषण लगायतको आदेश माग गरिएको ।	रीट खारेज

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	निवेदक	निवेदनको विषय	कैफियत
३.	२०७४।०।२९ (74-WO-0532)	निशेष मिश्र समेत	दूरसञ्चार पूर्वाधार निर्माण गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई अनुमतिपत्र दिने प्रयोजनका लागि नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले प्रकाशन गरेको सूचनामा उल्लेखित मापदण्ड दूरसञ्चार पूर्वाधार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ का विभिन्न नियमहरूसंग वाझिएकोले उक्त सूचना तथा सूचनामा उल्लेखित मापदण्ड उत्प्रेषणको आदेश ले बदर गरी दूरसञ्चार पूर्वाधार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ बमोजिम फरक नपर्ने गरी सूचना प्रकाशित गर्न र मापदण्ड तोक्न प्राधिकरणका नाममा परमादेशको आदेश जारी गरी पाउन माग गरिएको ।	रीट खारेज

३. सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भई विचाराधिन रहेका मुद्दाहरूको संक्षिप्त विवरण:

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	निवेदक	निवेदनको विषय	कैफियत
१.	२०७३।११।१० (74-WO-5313)	वर्ल्डलिक कम्युनिकेशनस प्रा. लि. (विजय कुमार जलान)	प्रदेश नं ६ को ३ जिल्लामा Built Broadband Network and Provide Internet Access Connectivity सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि आव्हान गरिएको बोलपत्र सार्वजनिक खरिद ऐन, नियम विपरित भएको भनी उक्त बोलपत्र रद्द गरी पुनः बोलपत्र आव्हान गरी पाउन उत्प्रेषण लगायतको आदेश माग गरिएको ।	
२.	२०७४।०५।०३ (74-WO-5313)	सन्तोष पौडेल	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको पदपूर्ति समितिले निज निवेदकको बढुवा हुन नदिनका लागि बदनियतका साथ का.स.मू.को अंक घटाएकोमा सो अंक कायम गरी निजको बढुवा गर्न परमादेश लगायतको आदेश माग गरिएको ।	

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	निवेदक	निवेदनको विषय	कैफियत
३.	२०७४।११।१० (74-WO-0475)	द्वारिका नाथ ढुंगेल	दूरसञ्चार सेवालाई नियमित बनाउने उद्देश्यले स्थापित नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले, टेलियासोनेरा, एक्जिआटा विच रेनोल्डसको माध्यमबाट एनसेल र एनसेलको व्यापार किनबेच भएको सन्दर्भमा लाभकर नतिर्दा पनि अनुत्तरदायि भई चुप बसेकोले कानून अनुसार एनसेल र एक्जिआटा माथि आवश्यक नियमन गरी कारवाही गर्नु भनी आदेश जारी गरी पाउन माग गरिएको ।	

४. सम्मानित उच्च अदालत पाटनमा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएका मुद्दाहरूको संक्षिप्त विवरण:

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	निवेदक	निवेदनको विषय	कैफियत
१.	२०७३।११।१० (73-WO-0616)	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशनस प्रा. लि. (विजय कुमार जलान)	मध्य पहाडी राजमार्ग तथा आसपासका सदरमुकाममा Optical Fiber विच्छ्याउने कार्यका लागि Built District Optical Fiber Network and Provide Optical Network Lease Connectivity Services in Province No. 4 and 5 सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि आव्हान गरिएकोमा सिलबन्दी नगरी पेश गरिएको बोलपत्रलाई समेत मुल्यांकन प्रकृत्यामा समावेश गरिएकोले कानून बमोजिम प्रकृत्या नपुगेको बोलपत्रलाई मुल्यांकन प्रकृत्यामा समावेश नगराउन उत्प्रेषण मिश्रित प्रतिषेध समेतको आदेश माग गरिएको ।	रीट खारेज

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	निवेदक	निवेदनको विषय	कैफियत
२.	२०७४।१२।२२	टेलिइन्फ्रा नेपाल प्रा.लि.	ग्रामिण क्षेत्रमा दूरसञ्चारको बिकास, विस्तार गर्नका लागि Built District Optical Fiber Network and Provide Optical Network Lease Connectivity Services in Province No. 4 and 5 सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि United Telecom Limited (UTL) लाई प्रदान गरिएको टेण्डरका सन्दर्भमा UTL को Joint Venture Company टेलिइन्फ्रा नेपाललाई भुक्तानी गर्न नमिल्ने भनी गरिएको प्राधिकरणको निर्णय उत्प्रेषण, परमादेश लगायतका जो चाहिने आज्ञा आदेशले खारेज गरी पाउन माग गरिएको ।	रीट जारी

५. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण निवेदक रहेको मुद्दाहरूको संक्षिप्त विवरण :

सि.नं.	मुद्दा दर्ता भएको मिति र मुद्दा नं.	विपक्षी	निवेदनको विषय	कैफियत
१.	२०७५।०३।१७ (74-RI-3393)	टेलिइन्फ्रा नेपाल प्रा.लि.	ग्रामिण क्षेत्रमा दूरसञ्चारको बिकास, विस्तार गर्नका लागि Built District Optical Fiber Network and Provide Optical Network Lease Connectivity Services in Province No. 4 and 5 सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि United Telecom Limited (UTL) लाई प्रदान गरिएको टेण्डरका सन्दर्भमा UTL को Joint Venture Company टेलिइन्फ्रा नेपाललाई भुक्तानी गर्न नमिल्ने भनी गरिएको प्राधिकरणको निर्णय उत्प्रेषण, परमादेश लगायतका जो चाहिने आज्ञा आदेशले खारेज गरी पाउन माग गरिएको रीट सम्मानित उच्च अदालत पाटनबाट जारी गरिएकाले कानूनी र सैद्धान्तिक प्रश्नका आधारमा प्रस्तुत मुद्दा दोहो-याई हेरी उच्च अदालतबाट भएको फैसला वदर गरि कानून विपरितको कार्य कार्यान्वयन हुनबाट रोकि पाउन माग गरिएको ।	विचाराधिन

२.१२ उपभोक्ता गुनासो व्यवस्थापन

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १६ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम २२ र २४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले सञ्चालन गरेको सेवाको सम्बन्धमा प्राधिकरण समक्ष उजुरी परेमा प्राधिकरणले उजुरीको ब्यबस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोहि व्यवस्था अनुसार प्राधिकरणमा आ.व.२०७४/७५ मा देहाय बमोजिमका जम्मा ७० वटा गुनासाहरु प्राप्त भएकोमा ६३ वटा गुनासोलाई सम्बोधन गरिएको छ ।

१. Voice सेवा प्रदायकहरूसंग सम्बन्धित गुनासो सम्बन्धमा

सि.नं.	गुनासोको प्रकार	गुनासोको संख्या	गुनासोको प्रकृती	कायान्वयनको अवस्था
१.	सेवासंग सम्बन्धित	२६	<ul style="list-style-type: none"> डायाल टोन नआउने । नेटवर्क नलाग्ने Data Internet नचल्ने 	सम्बन्धित प्रा.लि./कम्पनीलाई समस्या समाधान गर्न निर्देशन दिईएको ।
२.	विलिंगसंग सम्बन्धित	७	<ul style="list-style-type: none"> सेवा संचालन नभएको अवस्थामा पैसा काटिने । रोमीङ्ग सेवाको विलिङ्ग सम्बन्धमा । एनसेल सापटी योजनामा ठगिने । 	सम्बन्धित प्रा.लि./कम्पनीलाई समस्या समाधान गर्न निर्देशन दिईएको ।
३	अन्य	१४	<ul style="list-style-type: none"> टावर राखिदिने सम्बन्धमा । रिचार्ज नहुने सम्बन्धमा । गाउँपालिकामा क्षमता विस्तार गरिदिने सम्बन्धमा 	सम्बन्धित प्रा.लि. /कम्पनीलाई समस्या समाधान गर्न निर्देशन दिईएको ।
जम्मा		४७		

२. Internet इन्टरनेट सेवा प्रदायकको सेवा सम्बन्धित गुनासो सम्बन्धमा

सि.नं.	गुनासोको प्रकार	गुनासोको संख्या	गुनासोको प्रकृती	कायान्वयनको अवस्था
१	सेवा सम्बन्धित	१२	<ul style="list-style-type: none"> इन्टरनेट सेवामा समस्या आउने । इन्टरनेट राम्रो नचल्ने । स्लो चल्ने तथा वारम्बार विग्रने । 	सम्बन्धित प्रा.लि.लाई समस्या समाधान गर्न निर्देशन दिइएको ।
२	विलिंग सम्बन्धित	१	<ul style="list-style-type: none"> १ वर्षको लागि पैसा तिरेर सेवा जडान गरेकोमा ३ महिनामा सेवा अवरुद्ध 	सम्बन्धित प्रा.लि.लाई पत्राचार ।
३	अन्य	३	<ul style="list-style-type: none"> अप्टिकल फाईबर विस्तार सम्बन्धमा । ग्रामिण क्षेत्रमा सेवा नपुगेको सम्बन्धमा । 	
जम्मा		१६		

२.१३ तालिम

प्राधिकरणले आ.व.२०७४/७५ मा प्राधिकरणका कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार तथा बैठकहरूमा सहभागी गराएको छ । प्राधिकरणका पदाधिकारी लगायत विभिन्न तहका कर्मचारीहरूले भाग लिएको सम्मेलन/बैठकको विवरण अनुसूची १० मा देखाईएको छ ।

२.१४ प्राधिकरणबाट यस आ.ब.मा भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरू

निर्णयहरू

उपभोक्ताहरूलाई सेवा प्रदान गर्दा वितरण गर्ने सिमकार्डको दर्ता रजिस्ट्रेशन आदि जस्ता ग्राहकको रेकर्डलाई भरपर्दो तथा ग्राहक पहिचान (Subscriber Identity) सम्बन्धी विवरणलाई व्यवस्थित गर्न Machine Readable Passport (MRP) प्रविधि मार्फत Know Your Customer (KYC) फारम भर्ने गरी Digitized रजिस्ट्रेशनको व्यवस्था हाललाई Pilot Project को रूपमा एयरपोर्टमा आउने विदेशीहरूका लागि मात्र गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने निर्णय गरिएको ।

सार्वजनिक सूचनाहरू नेपाल सरकार, प्राधिकरण र अन्य निकायको अनुरोधमा दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले व्यवसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व (Corporate Social Responsibility (CSR) को रूपमा कतिपय अवस्थामा निःशुल्क SMS प्रवाह गर्ने व्यवस्था गरिरहेका छन् । यस वर्षको प्राकृतिक विपत्तिका समयमा मोबाइल सेवा प्रदायकबाट सामाजिक उत्तरदायित्वको रूपमा निःशुल्क गरी ग्राहकद्वारा पठाईएका Mobile originating (MO) Voice/SMS/Data सेवाको महशुलमा लाग्ने कर (Tax) छुटका लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय मार्फत सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गरिदिने निर्णय गरिएको ।

ICT प्रबर्द्धन गरी Digital Nepal को अवधारणा कार्यान्वयन गर्न Pilot Project को रूपमा सातै प्रदेशका २-२ वटा जिल्लाका प्राथमिक सहितको सामुदायिक विद्यालयहरूलाई कम्प्युटर २ थान र एसेसरिज उपलब्ध गराउने कार्यक्रम सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयबाट थप भई आएको कार्यक्रम भएको र उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्थापनबाट पेश भएको अवधारणा उपर छलफल हुंदा उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत गरिने क्रियाकलापका सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार मन्त्रालयसंग स्वीकृति लिई मन्त्रालयसंगको नियमित समन्वयमा देहायका शर्त तथा मापदण्ड बमोजिम कार्यान्वयन गर्न व्यवस्थापनलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरिएको ।

१. प्रत्येक विद्यालयलाई इन्टरनेट सुविधा सहितको कम्प्युटर - २ थान र एउटा प्रिन्टर उपलब्ध गराउने ।
२. उक्त कम्प्युटर र प्रिन्टर प्राथमिक विद्यालयको प्रयोगको लागि आवश्यक स्तरको स्पेसिफिकेशन भएको र यथासम्भव किफायती किसिमको हुनुपर्ने ।
३. कम्प्युटर र प्रिन्टर राख्ने र प्रयोग गर्ने भौतिक क्षमता, भवन र जनशक्ति भएको र कम्तीमा २० जना विधार्थी भएको प्राथमिक सहितको विद्यालयलाई मात्र उपलब्ध गराउने ।
४. उपर्युक्त बमोजिमको भौतिक क्षमता, भवन र जनशक्ति भएको कुराको जिल्ला शिक्षा कार्यालयको सिफारिशको आधारमा सम्बन्धित विद्यालयको प्रधानाध्यापकको जिम्मेवारीमा कम्प्युटर र प्रिन्टर उपलब्ध गराउने ।
५. कार्यक्रमको कार्यान्वयन तीन चरणमा गर्ने । पहिलो चरणमा विद्युत सुविधा भएको र इन्टरनेट सुबिधा उपलब्ध भएका विद्यालयलाई, दोस्रो चरणमा पहिलो चरणको कार्यान्वयनको मूल्याङ्कनको आधारमा विद्युत सुबिधा भएको र विद्युत/इन्टरनेट कनेक्टीभिटी पुर्याउन सकिने विद्यालयको माग र उपयोगिताको आधारमा न्युनतम लगानीमा कम्प्युटर सञ्चालन गर्न आवश्यक विद्युत व्यवस्था हुन सक्ने विद्यालयहरूलाई उपलब्ध गराउने । तेश्रो चरणमा दोस्रो चरणको कार्यान्वयनको मूल्याङ्कनको आधारमा विद्युत आपूर्ति नभएका बाँकी विद्यालयहरूलाई सोलार प्रणाली (Solar Power System) सहित इन्टरनेट सुबिधा सहितको कम्प्युटर र एसेसरिज उपलब्ध गराउने ।

निर्णयहरू

माननीय सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रीज्यूको मिति २०७४।०४।२० को ३१ बुँदे घोषणापत्रमा घोषित कार्यक्रममध्ये देश विकासमा सञ्चारकर्मीहरूको योगदान र ICT को विकासमा निजहरूको आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी सञ्चारकर्मीहरूले प्रयोग गर्ने एडिएसएल (ADSL) सेवाको महशुलमा ६०% छुट दिने र सोको जिम्मेवार निकाय यस प्राधिकरणलाई समेत तोकिएको सम्बन्धमा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.वाट प्राप्त पत्रानुसार उक्त सेवावाट लाभान्वीत हुने पत्रकारहरूको संख्या निजहरूलाई प्रदान गरिने छुट रकमसम्म उल्लेख गरिएकोमा पत्रमा उल्लेखित पत्रकारहरू कुन क्षेत्रका कति पत्रकार रहेको र देशका सम्पूर्ण क्षेत्रमा ADSL सेवा पुगे नपुगेको तथा उक्त प्रविधि नेपाल राज्यभर सञ्चालन हुन सक्ने नसक्ने वारेमा स्पष्ट उल्लेख नभएकोले यदि उक्त प्रविधिवाट वितरण गर्ने सेवावाट सम्पूर्ण सञ्चारकर्मीहरू लाभान्वीत हुन नसक्ने भएमा त्यसको वैकल्पिक सेवा सुविधा के कसरी उपलब्ध गराउन सक्ने विषयमा समेत स्पष्ट हुनु आवश्यकता भएकोले उक्त विषयहरू सहितको त्यसरी वितरण गरिने सुविधाको सम्बन्धमा दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड समेतसंग समन्वय गरी कार्यविधि सहित पेश गर्न व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको ।

प्राधिकरणको कोषमा निष्कृत रहेको रकम नेपाल सरकारको कोषमा जम्मा गर्न महालेखापरीक्षको विभाग, अर्थ मन्त्रालय एवं सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयवाट समेत सहमति भए आएको सन्दर्भमा मिति २०७३।३।१७ गते मा. अर्थमन्त्री र मा. सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री समेत सहभागी बैठकवाट “नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको कोषमा संकलन हुने रकम नेपाल सरकारको राजश्वमा र प्राधिकरणको कोषमा बाँडफाँड गरी जम्मा गर्ने सम्बन्धमा कार्यविधि वनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने” निर्णय बमोजिम तयार गरी पेश भएको संलग्न बमोजिमको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको कोष बाँडफाँड सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४ स्वीकृत गरी सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय मार्फत नेपाल सरकारवाट स्वीकृत गरी लागू हुने व्यवस्थाका लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा पठाउने निर्णय गरिएको ।

साथै अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७४।६।३१ एवं सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको मिति २०७४।७।१६ को पत्रवाट नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको कोषमा रहेको रकम नेपाल सरकारको राजश्व खातामा जम्मा गर्न अनुरोध भई आएको छ । प्राधिकरणको कोषमा हाल करिव रु. १०,६४,००,००,०००।- रहेको र चालु आ.व.को आन्तरिक तर्फको कार्यक्रम तथा बजेट रु. ७,१४,७८,४२,०००।- विनियोजन गरिएकोमा जग्गा खरिद तथा भवन निर्माणको लागि व्यवस्था गरिएको रकम रु. ४,३२,००,००,०००।- चालु आ.व.मा पुरै खर्च नहुने देखिकोले कोषमा रहेको रकममध्येवाट उपरोक्त कार्यविधि स्वीकृत नभईजेलसम्मको लागि अर्थ मन्त्रालयवाट माग भई आए अनुसार रु. ६ अर्ब राजस्व खातामा दाखिला गर्ने निर्णय गरियो । साथै यस अनुरूप आ.व. २०७४।७५ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटलाई ६ महिनामा Revision का लागि पेश गर्न समेत व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिइएको ।

ITU को प्राविधिक सहयोगमा परामर्शदाताबाट तयार गरी पेश गरिएको राष्ट्रिय साईवर सुरक्षा नीति, २०७४ लाई विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूवाट राय सुझाव संकलन गरी प्राप्त राय परामर्श/ Feedback हरु समेतको आधारमा परिमार्जन गरी नेपाली भाषामा अनुवाद गरी तयार भएको राष्ट्रिय साईवर सुरक्षा नीति, २०७४ सम्बन्धमा छलफल भयो । सो छलफलबाट उठेका विषयहरू समावेश गरी परिमार्जन सहित उक्त नीति स्वीकृत गरियो र स्वीकृत नीति नेपाल सरकारवाट निर्णय भई लागू हुने व्यवस्थाका लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा पठाउने निर्णय गरिएको ।

निर्णयहरू

बीमा समितिको मिति २०७४।८।२४ को पत्रबाट एनसेल प्रा.लि.ले नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने कुनै पनि प्रकारको कर बक्यौता भए उक्त कर चुक्ता गरेको प्रमाणपत्र पेश गरे पश्चात मात्र Mobile Health Protection बीमालेख स्वीकृत सम्बन्धी कारबाही अगाडी बढाउन सकिने राय सहित लेखि आएको र यस सम्बन्धमा एनसेल प्रा.लि.ले मिति २०७४।२।२१ मा ठूला करदाता कार्यालयबाट प्राप्त पत्रमा “एनसेल प्रा.लि.ले कर भुक्तानी सम्बन्धी आफ्नो कानूनी दायित्व पूर्ण रूपमा निवार्ह गरेको” उल्लेख गरेको । यसर्थ बीमा समितिबाट मिति २०७४।८।२४ मा प्राप्त पत्रानुसार एनसेल प्रा.लि.को कुनै पनि प्रकारका कर बक्यौता नदेखिएको । यस सम्बन्धी जानकारी बीमा समितिलाई गराउने निर्णय गरिएको ।

एनसेल प्रा.लि.ले Mobile Health Protection को प्लेटफर्म मात्र दिने र Insurance गर्ने कार्य बीमा समितिबाट अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले गर्ने हुन्छ । उक्त कार्यक्रम UK aid मार्फत प्रवर्द्धन गर्न लागिएको र सगरमाथा ईन्स्योरेन्स मार्फत गर्न लागिएकोले सो को लागि बीमा समितिले स्वीकृत गरेको बीमा नीतिको अधिनमा रही Insurance को लागि प्लेटफर्म उपलब्ध गराउन उक्त प्रा.लि.बाट पेश गरिएको प्रस्तावित शुल्क (Price Model) मा बीमकलाई थप व्ययभार नपर्ने गरी स्वीकृति प्रदान गर्ने निर्णय गरिएको ।

प्राधिकरणबाट तयार पारिएको दूरसञ्चार सेवाको फ्रिकेन्सी वितरण सम्बन्धी नियमावली, २०७४ सम्बन्धमा छलफल भयो । सो छलफलबाट उठेका विषयहरू समावेश गरी परिमार्जन सहित संलग्न नियमावली स्वीकृत गरियो र स्वीकृत नियमावली नेपाल सरकारबाट निर्णय भई लागू हुने व्यवस्थाका लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमा पठाउने निर्णय गरिएको ।

श्री सर्वोच्च अदालतबाट जारी गरिएको सूचनामा पहुँच सम्बन्धी (कार्यविधि) निर्देशिका, २०७४ को अधिनमा रहि संलग्न बमोजिम निर्देशन दिने निर्णय गरिएको ।

मिति २०७४।९।१९ को निर्णय नं. ३७१६ संग सम्बन्धित

श्री सर्वोच्च अदालतबाट जारी गरिएको सूचनामा पहुँच सम्बन्धी (कार्यविधि) निर्देशिका, २०७४ को अधिनमा रहि दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन

१. नेपाल प्रहरी लगायत Law Enforcement Agency हरू बाट अपराध अनुसन्धानको लागि माग भई आउने वा आएका विवरणहरू सबै सेवा प्रदायकहरूले ३६५ दिन २४ घण्टा उपलब्ध गराउने र सो को लागि सेवा प्रदायकहरूले सम्पर्क अधिकृतको व्यवस्था गरी प्राधिकरणलाई ३ दिन भित्र जानकारी गराउने ।
२. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले ६ महिनासम्मको Active तथा एक बर्षसम्मको Passive गरी जम्मा १८ महिनाको Operational Data उपलब्ध गराउने ।
३. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले कम्तिमा ३० दिन सम्मको SMS Detail तथा ६ महिनासम्मको SMS को Log अनुसन्धानको लागि आवश्यक परेको बखत सम्बन्धित निकायलाई तत्काल उपलब्ध गराउने साथै ६ महिना भित्र कार्यान्वयन गर्ने गरी ३ महिनासम्मको SMS Detail उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्ने ।
४. सबै ISP को अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले ६ महिनासम्मको Content बाहेकको Internet User Activity Log अनुसन्धानको लागि अनुसन्धान अधिकृतहरूलाई तत्काल उपलब्ध गराउने ।
५. सबै ISP को अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले ३ महिनासम्मको Internet NATR (Network Address Translation Record) अनुसन्धानको लागि अनुसन्धान अधिकृतहरूलाई उपलब्ध गराउने ।
६. सबै सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकको सेवा सुचारु (Active) भएको २४ घण्टा भित्र ग्राहकहरूको नाम र ठेगाना तथा एक हप्ता भित्र फोटो सहितको बिस्तृत बिबरण सेवा प्रदायकहरूको Database मा Update गरी सक्नुपर्ने ।
७. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले एक बर्ष भित्र प्रयोगमा आएका Mobile Users/Subscribers को मोबाईल सेटको IMEI (International Mobile Equipment Identity) Number उपलब्ध गराउने ।
८. नेपाल प्रहरी लगायत Law Enforcement Agency हरूले अपराध अनुसन्धानको सिलसिलामा अग्रिम रूपमा जानकारी गराएको ग्राहकसंग सम्बन्धित विवरणहरू Record गरी उपलब्ध गराउने ।

निर्णयहरू

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष) विनियमावली, २०६८ को विनियम २ को उपविनियम (१) को खण्ड (ग) को “ग्रामीण क्षेत्र” को परिभाषाको सट्टा देहाय बमोजिम परिभाषा राख्ने:

(ग) “ग्रामीण क्षेत्र” भन्नाले नेपाल राज्यका महानगरपालिका र उपमहानगरपालिका क्षेत्र वाहेकका दूरसञ्चार सेवा नपुगेका वा अपर्याप्त भएका स्थानीय तहका क्षेत्र सम्झनु पर्दछ । यस शब्दले ग्रामीण क्षेत्रमा ब्रोडब्याण्ड कनेक्टिभिटी पुर्याउन दूरसञ्चार पूर्वाधार विस्तार र ब्रोडब्याण्ड सेवा विस्तारका परियोजना प्रयोजनका लागि प्रयोग गरिएको/गरिने महानगरपालिका र उपमहानगरपालिकाको निश्चित क्षेत्रलाई समेत जनाउँदछ ।

800 MHz Band र 1800 MHz Band का सम्बन्धमा नियमन तथा प्रविधि महाशाखा, नियमन विभाग, फ्रिक्वेन्सी शाखाका कर्मचारी र प्राधिकरणका अध्यक्ष एवं सदस्य श्री चुडामणी चौलागाई समेतको बैठकमा छलफल गरी निष्कर्षमा पुग्ने निर्णय गरिएको ।

2300 MHz Band मा फ्रिक्वेन्सी बढाबढको Base Price निर्धारण भइसकेकोले सोही मूल्यलाई हालको प्रविधि तटस्थताको मूल्य तोक्ने र सेवा प्रदायकहरू बीच फ्रिक्वेन्सी बढाबढ भए पश्चात हुन आउने फ्रिक्वेन्सी दस्तुरको फरक रकम बढाबढबाट फ्रिक्वेन्सी प्राप्त गर्ने सेवा प्रदायकले तिर्न शुरु गरेको आ.व. बाट तिर्ने गरी प्रविधि तटस्थताको अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरिएको ।

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ तथा दूरसञ्चार नियमाली, २०५४ बमोजिम नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र लेखापरीक्षण गराई वित्तीय विवरण र उक्त वित्तीय विवरण अनुसार कुल आयको ४ प्रतिशतले हुने रकम नेपाल सरकारलाई बुझाउने व्यवस्था भएकोमा वित्तीय विवरण र रोयल्टी रकम बुझाउने समयावधी परिमार्जन गर्नको लागि देहाय बमोजिम निर्णय गरिएको ।

दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ र अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम बुझाउनुपर्ने वित्तीय विवरण आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ (छ) महिनाभित्र (पौष मसान्तसम्म) बुझाउने व्यवस्था गर्नको लागि दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम ३३ मा रहेको “तीन महिना” को सट्टामा “छ महिना” भन्ने व्यवस्था कायम हुने गरी नियमावलीमा संशोधन गर्न श्री सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयमा सिफारिश गरिएको ।

नेपाल स्याटेलाईट टेलिकम प्रा.लि.ले प्राधिकरणबाट मिति २०६४।११।५ मा प्राप्त गरेको आधारभूत दूरसञ्चार सेवाको अनुमतिपत्र (अनुमतिपत्र नं. Basic-03) अनुसार तेश्रो चरण अन्तर्गतका कार्य गरी सेवा विस्तार गर्न दोश्रो चरणमा गर्नुपर्ने कार्य र सञ्चालन गर्नुपर्ने सेवा सञ्चालन गरे नगरेको सम्बन्धमा परामर्शदाताबाट प्राप्त भएको प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम सञ्चालनमा नरहेका सबै BTS हरू सञ्चालन गरे पश्चात् र नियानुसार बुझाउनुपर्ने सम्पूर्ण फ्रिक्वेन्सी दस्तुर (तोकिएको समयमा नबुझएकोले लाग्ने थप दस्तुर सहित) बुझाएको जानकारी प्राधिकरणलाई गराएको एक महिना भित्र अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम तेश्रो चरणको कार्य गर्न/सेवा विस्तार गर्न स्वीकृतिका लागि प्राधिकरणमा पेश गरी आवश्यक प्रकृया अगाडी वढाउन व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.लाई मिति २०७०।०१।०२ प्रदान गरिएको आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र (अनुमतिपत्र नं. BTS-L-01) को शर्त बमोजिमको Rollout Plan बमोजिम Q2 2017 सम्म नेटवर्क विस्तार गरी सेवा प्रदान गर्नुपर्नेमा स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.ले Rollout Plan अनुसार नेटवर्क विस्तार गरी सेवा सञ्चालन नगरी अनुमतिपत्रको शर्त पालना नगरेको देखिएकोले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४७(२) बमोजिम उक्त प्रा.लि.लाई पाँच लाख रुपियाँ जरिवाना गर्ने र अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम Q2 2017 सम्म सम्पन्न गरी सक्नुपर्ने १८ वटा जिल्लामा मध्ये बाँके ९ (झापा, मोरङ्ग, सुनसरी, सिरहा, सप्तरी, दाङ्ग, बर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर) जिल्लाहरूमा नेटवर्क विस्तार गरी ६ (छ) महिना भित्र सेवा सञ्चालन गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २८(२) बमोजिम उक्त प्रा.लि.लाई निर्देशन दिने निर्णय गरिएको ।

निर्णयहरू

युनाईटेड टेलिकम लिमिटेडलाई यस प्राधिकरणबाट मिति २०७३।०५।२० मा प्रदान गरिएको आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र (अनुमतिपत्र नं. BTS-02) को Rollout Plan अनुसार नेटवर्क विस्तार गरी सेवा सञ्चालन नगरी अनुमतिपत्रको शर्त पालना नगरेको देखिएकोले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४७(२) बमोजिम उक्त लिमिटेडलाई पाँच लाख रुपियाँ जरिवाना गर्ने र ६ (छ महिना भित्र) नेटवर्क जडान कार्य सम्पन्न गरी सेवा सञ्चालन शुरु गर्ने र Rollout Plan अनुसारका सबै कार्यहरू सम्पन्न गर्ने गरी निजको प्रस्तावित Rollout Plan अनुसार कार्य गर्न गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २८(२) बमोजिम उक्त लि.लाई निर्देशन दिने निर्णय गरिएको ।

नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.को जाहेरीले वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी मोहम्मद ओमर फरुख समेत भएको VoIP Call Bypass ले गर्दा सेवा प्रदायकहरूलाई हुन गएको हानी नोक्सानीको विगो कायम गर्ने र सेवा प्रदायकलाई क्षतिपूर्ति भराईदिने सम्बन्धी प्रस्तावका सम्बन्धमा छलफल हुंदा दुवै पक्षहरूलाई सम्मिलित गराई छलफल हुंदा संलग्न बमोजिम निर्णय गरिएको ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट तयार गरी पेश भएको Mobile Device Management System Bylaws, 2075 को मस्यौदा उपर विस्तृत छलफल गरियो । प्रस्तुत विनियमावली उपर छलफलमा उठेका विषयहरूलाई समेत समावेश गरी परिमार्जित Mobile Device Management System Bylaws, 2075 दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ६२ बमोजिम स्वीकृत गर्ने निर्णय गरिएको ।

Mobile Device Management System Bylaws, 2075 को विनियम ५ का सट्टा देहाय बमोजिमको विनियम ५ रहने गरी संशोधन गर्ने निर्णय गरियो ।

5. Application to be made for MDMS Service Provider Authorization:

- (1) The provisions of the Public Procurement Act of Nepal and Procurement Bylaw of NTA will be applicable to procure the MDMS Service.
- (2) The Authority shall publish a notice for Expression of Interest (EoI) in English language in a national daily newspaper, specifying a period of at least 15 days inviting applications from the eligible persons desiring to obtain authorization to provide service for Design, Develop, Supply, Installation, Testing, Commissioning and Operation of MDMS service.
- (3) The Authority shall shortlist three to six applicants in general by evaluating the EoI received from the applicants based upon the EoI notice published pursuant to sub-bylaw (2) of this bylaw.
- (4) The Authority shall ask Request for Proposal (RFP) from the shortlisted applicants specifying the period of at least 30 days for submission of proposal to the Authority.
- (5) Qualifying criteria, grounds for disqualification and evaluation criteria shall be as prescribed by the Authority in the RFP.
- (6) The eligible and qualified applicant acquiring the highest score based on the Quality and Cost Based Selection Method will be declared as the Successful Applicant.
- (7) LoI will be issued to the Successful Applicant to provide service for Design, Develop, Supply, Installation, Testing, Commissioning and Operation of MDMS.

भाग:

तीन

३. प्राधिकरणको वित्तीय अवस्था

३.१ प्राधिकरणको आन्तरीक तर्फः

३.१.१ प्राधिकरणको कोषः

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४४ ले प्राधिकरणको कोषको व्यवस्था गरेको छ । प्राधिकरणको कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरू रहने व्यवस्था गरेको छ । आ.ब. २०७४/७५ मा प्राधिकरण कोषमा निम्न अनुसारको रकम जम्मा भएको छ ।

क्र.सं.	श्रोत	रकम रु.	कैफियत
१.	नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम ।	-	
२.	अनुमतिपत्र दस्तुर तथा यसको नवीकरण, संसोधन, विक्री वा हक हस्तान्तरण दस्तुर वापत प्राप्त रकम ।	४,१६,३७,७२,४७५।-	
३.	विदेशी सरकार वा संघ संस्थाबाट अनुदान स्वरूप प्राप्त रकम ।	-	
४.	अन्य कुनै श्रोतबाट प्राप्त रकम ।	६४,२५,४०,४३५।-	
जम्मा रकम		४,८०,६३,१२,९१०।-	

प्राधिकरणको लेखा परिक्षणको लागि तयार गरिएको नाफा नोक्सान सम्बन्धी विवरण अनुसूची ११ मा र आ.व. २०७४/७५ सम्मको वासलात (अपरिष्कृत) अनुसूची १२ मा रहेको छ ।

३.१.२ ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषः

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३० को उपदफा ४ मा ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र सञ्चालनका लागि प्राधिकरणले एक कोष खडा गर्ने र अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गरेको वार्षिक आयको प्राधिकरणले तोके बमोजिमको रकम प्रत्येक वर्ष सो कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोही व्यवस्था अनुसार नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको मिति २०५६/९/१६ को निर्णय नं. १५६ बाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकबाट वार्षिक आफ्नो कूल आयको २ प्रतिशतका दरले प्राधिकरणको कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने छ ।

प्राधिकरणले खडा गरेको उक्त कोषमागत आ.व. २०७४।७५ को अन्त्यसम्म कूल रकम रु. १४,९३,००,८६,६०८।०० जम्मा भएको छ । यस आ.व. २०७४।७५ मा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले रु. ८०,६३,८१,८७०।०० एनसेल प्रा.लि.ले रु. १,१३,९२,१०,१९५।०० यू.टि.एल.लि.ले रु. २७,८५,३६४।२० (जरिवाना सहीत) नेपाल स्याटेलाइट प्रा. लि.ले रु. ३४,७२,४८५।०० स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.ले रु. २,६१,६३,०५४।०० र अन्य Value Added सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकहरूबाट रु. ८,५९,८७,०८८।०० गरी जम्मा रु. २,०६,४०,००,०५७।०० जम्मा हुन आएको छ । ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापतको रकम अनुसूची १३ मा देखाईएको छ ।

३.२ नेपाल सरकारको आम्दानी/भुक्तानी तर्फः

३.२.१ रोयल्टी दस्तुरः

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३२ ले ऐनको दफा २४ को उपदफा (२) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले तोकिए बमोजिमको रोयल्टी नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । यसैगरी ऐनको दफा २४

को उपदफा (३) र (४) बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफुले कबूल गरे बमोजिमको रोयल्टी नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम २६ मा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले आफुले प्राप्त गरेको कूल आम्दानीको ४ प्रतिशतले हुन आउने रकम प्रत्येक वर्ष रोयल्टीको रूपमा नेपाल सरकारलाई बुझाउनुपर्ने व्यवस्था गरे बमोजिम आ.व.२०७४/०७५ मा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनि लिमिटेडले रु.१,६१,२७,६३,७४०।- एनसेल प्रा.लि.ले रु.२,२७,८४,२०,३९२।-, यू.टि.एल.लि.ले रु. २०,६९,७३,१६५।-(बुझाउन बाँकि रोयल्टीको किस्ता रकम सहित), नेपाल स्याटेलाइट प्रा.लि.ले रु.२४,७२,४३८।-, स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.ले रु.३,४८,८४,०७३।- गरी जम्मा रु.४,१३,५५,१३,८०८।- नेपाल सरकारलाई बुझाएको छ । त्यस्तै अन्य Value Added सेवा सञ्चालन गर्नको लागि अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकहरुबाट रु.१९,०१,४९,१६६।- नेपाल सरकारलाई रोयल्टी बुझाएका छन । यस आ.व.मा नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी वापतको रकम अनुसूची १४ मा देखाईएको छ ।

३.२.२ फ्रिक्वेन्सी दस्तूर:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४९ ले रेडियो फ्रिक्वेन्सी सम्बन्धि नीति निर्धारण तथा बाँडफाँड गर्नको लागि समितिको व्यवस्था गरेको छ । दूरसञ्चार नियमावली २०५४ को नियम ३१ ले दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा फ्रिक्वेन्सी प्रयोग (बाँडफाँड तथा मूल्य) सम्बन्धि नीति, २०६९ बाट मिति २०६९/७/१९ देखि लागू हुने गरी स्वीकृत गरि तोकिएको छ । यसरी स्वीकृत नीति बमोजिम आ.व. २०७४/०७५ मा नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले रु. १,२१,४१,८३,४८६।१८ एनसेल प्रा. लि.ले रु. १,४१,४६,६२,०३३।९३ यू.टि.एल.लि.ले रु. २०,०४,०२,८२८।०० सि.जि. ४ सी.जी. कम्युनिकेशन प्रा.लि.ले रु. ५,८५,८४,३७७।६० र स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.ले रु. १९,०७,३७,७०७।३२ गरि जम्मा रु. ३,०७,८५,७०,४३२।०३ नेपाल सरकारलाई बुझाएका छन् । त्यस्तै अन्य Value Added सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका सेवा प्रदायकहरुबाट रु.३,५९,९६२।०० गरी कूल जम्मा रु.३,०७,८९,३०,३९४।०३ नेपाल सरकारलाई बुझाएका छन् । यस आ.व.मा नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी वापतको रकम अनुसूची १५ मा देखाईएको छ ।

३.२.३ सर्वसंचित कोषमा दाखिला:

प्राधिकरणको कोषमा अत्याधिक तरलता हुन नदिन तथा अत्याधिक रकम नेपाल सरकारको सर्वसंचित कोषमा दाखिला गर्ने क्रममा हालसम्म प्राधिकरणबाट रु.१६ अर्ब नेपाल सरकारको कोषमा दाखिला गरी आर्थिक तरलता ब्यबस्थापन गरिएको छ ।

भाग:

चार

४. मुख्य सेवा प्रदायकहरुको संक्षिप्त विवरण

४.१ नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड:

मिति २०६० माघ २२ गते विधिवत रूपमा कम्पनीको नाममा स्थापित भई नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले सेलुलर मोवाईल, आधारभूत दूरसञ्चार सेवा, अन्तर्राष्ट्रिय ट्रक टेलिफोन सेवा सेवा र इन्टर्नेट सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ । मोवाईल सेवा अन्तर्गत Alert Service, Promotional Message, Bulk SMS, Shortcode, Music Streaming Service, Live TV, VOD Service, Ring Back Tone जस्ता थप सुबिधाहरु उपलब्ध गराउदै आएको छ ।

उक्त कम्पनीमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको ६,२२,८९,९५० कित्ता शेयर, अर्थ मन्त्रालयको ७,४९,४६,००० कित्ता शेयर, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको १००० कित्ता शेयर, कानून न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयको १००० कित्ता शेयर, महालेखा परीक्षकको कार्यालयको १००० कित्ता शेयर, सूचना विभागको १००० कित्ता शेयर, नागरिक लगानीकोषको ५०,००० कित्ता शेयर, पब्लिक/कर्मचारीको १,२७,१०,०५० कित्ता शेयर गरी जम्मा १५,००,००,००० शेयर रहेको छ । उक्त कम्पनीले नेपालभर GSM का ६,८१७ BTS Tower राखी सेवा सञ्चालन गरेको छ । यस कम्पनीको मुलुकभर CDMA का ७२५ वटा BTS सेवा सञ्चालनमा रहेका छन् । साथै २०७३/०९/१७ देखि अत्याधुनिक 4G/LTE सेवा सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

उक्त कम्पनीले मोबाईल ग्राहकको संख्या १,७५,८६,२१४, CDMA ग्राहक संख्या १७,०६,९६३ PSTN ग्राहक संख्या ६,८६,७६२ ADSL ग्राहक संख्या २,०६,२१७ FTTH ग्राहक संख्या ६७० गरी जम्मा ग्राहक संख्या २,०१,८६,८२६ रहेको उल्लेख गरेको छ ।

कम्पनी आ.व. २०७४/०७५ मा भ्वाइस सेवाबाट रु.२२,१७,३०,२३,९९९।-, डाटाबाट रु.८,१२,४३,९४,०४०।- र अन्यबाट रु.८,७०,२७,१६६।- गरी जम्मा रु.३०,३८,४४,४५,१२५।- आम्दानी गरेको छ। यस आ.व.मा कम्पनीले रु. ३४,७५,००,००,०००।- लगानी गरेको छ ।

यस आ.व.मा कम्पनीमा जम्मा ४,२२४ जना स्थायी कर्मचारी कार्यरत छन् । जसमध्ये प्राविधिक महिला १३३ पुरुष २,२२९ रहेका छ । कम्पनी मा ३९६ अप्राविधिक महिला र १,८६२ अप्राविधिक पुरुष कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् । कम्पनीले करारमा ९४ र Outsourcing मार्फत १४११ जनालाई थप रोजगारी प्रदान गरेको छ ।

कम्पनीले आ.व.मा नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, अग्रिमआयकर, स्वामित्व शुल्क, स्रोतमा कर कट्टी, रोयल्टी, फ्रिकेन्सी शुल्क र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु.११,०७,७९,३०,०००।- तथा मूल्य अभिवृद्धिकर र दूरसञ्चार सेवा शुल्क वापत जम्मा रु.९,६३,२८,२०,०००।-, गरी जम्मा रु.२०,७१,०७,५०,०००।- नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ । उक्त कम्पनीले ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु.८०,६३,८०,०००।- बुझाएको छ ।

यस आ.व.मा कम्पनीले ४३ Gbps Optical Fiber Bandwidth र 8.82 MHz (Aprox) Satellinte Bandwidth प्रयोग गरी सेवा सञ्चालन गरेको छ ।

कम्पनीले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत रहेर देहाय बमोजिमको गतिविधि सञ्चालन गरेको छ ।

- विभिन्न किसिमका लत्ता कपडा वितरण गरी वाढी पिडित ग्रस्त क्षेत्रमा स्वास्थ्य सिवीर सञ्चालन गर्नुको साथै वाढी पिडितहरुलाई निःशुल्क सिमकार्ड तथा लत्ता कपडा वितरण गरेको ।
- करिव ६ वटा जिल्लाहरुको माध्यामिक विद्यालयहरुमा ICT सेन्टर स्थापना गरेका ।
- विभिन्न उत्सव लगायत निर्वाचन तथा जात्राको उपलक्ष्यमा SMS मार्फत जानकारी मुलक सन्देश निशुल्क प्रदान गरेको ।

नेपाल टेलिकमको दोश्रो पटकको मोबाइल सेवाको नविकरण दस्तूर रु.२१ करोडको ९० प्रतिशतले हुन आउने रकम रु.१८ करोड ९० लाख तिर्ने गरी गरिएको नविकरण उपर महालेखापरीक्षकबाट पुरै रकम तिर्नुपर्ने कैफियत जनाईएको ।

४.२ युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड:

मिति २०५८/६/२४ मा स्थापित भई नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट WLL प्रविधीमा आधारित आधारभूत दूरसञ्चार सेवा र इन्टर्नेट सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र पाएको हो । युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड (युटिएल) को हालसम्म १९८ वटा BTS Tower स्थापना गरेको छ । पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्रका ७ जिल्लाहरु (ईलाम, झापा, मोरंग, सुनसरी, सप्तरी, सिराहा, उदयपुर), मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रका १५ जिल्ला (काभ्रेपलाञ्चोक, ललितपुर, भक्तपुर, नुवाकोट, धादिङ, मकवानपुर, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा, चितवन, सिन्धुली), मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका ४ जिल्ला (सुर्खेत, दाङ, बाँके, बर्दिया), सुदुर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका ४ जिल्ला (अछाम, डडेल्धुरा, कैलाली, कंचनपुर) हरुमा युटिएलले आफ्नो सेवा विस्तार गरेको छ । WLL मा आधारित आधारभूत दूरसञ्चार सेवा, लिमिटेड मोबिलिटी सेवा, SMS सेवा, CRBT सेवा, इन्टरनेट सेवा जस्ता सुबिधाहरु उक्त कम्पनीले उपलब्ध गराउदै आएको छ । मिति २०६९/०२/०१ मा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचना बमोजिम उक्त लिमिटेडले मिति २०७३/०५/२० मा नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट आधारभूत टेलीफोन सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको भएतापनि उक्त अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम सेवा शुरु गरी सकेको छैन । उक्त कम्पनीमा MTNL को २६.६८ प्रतिशत, TCIL को २६.६६ प्रतिशत, TCL को २६.६६ प्रतिशत, NVPL को २० प्रतिशत शेयर रहेको छ । उक्त कम्पनीले Fixed Line- ५०,१३७, Limited Mobility -४७,६७३८, 1X Data-६३,२०३ गरी जम्मा ५,९०,०७८ ग्राहक रहेको विवरण पेश गरेको छ ।

कम्पनीको आ.व.२०७४/७५ मा Voice सेवाबाट रु.१,०१,६९,१७२।-, डाटा सेवाबाट रु.७,९३,०७८।-, इन्टरनेट लीज लाइनबाट रु.२८,१३,०६०।-, Interconnection बाट रु. ३९,४७,१५६।- गरी कुल रु.१,४९,०९,४०६।- आम्दानी गरेको छ ।

युटिएलले नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिकेन्सी शुल्क र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु. ४५,८९,०५,८१९।- तथा मूल्य अभिवृद्धिकर र दूरसञ्चार सेवा शुल्क वापत जम्मा रु.७०,७२,८१६।- गरी जम्मा रु. ४६,५९,७८,६३५।- नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ । उक्त कम्पनीले ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु.२७,८५,३६४।- (जरिवाना समेत) बुझाएको छ ।

उक्त कम्पनीमा प्राविधिक महिला २, पुरुष १७ र अप्राविधिक महिला २, पुरुष ३ गरी जम्मा २४ जना कर्मचारी कार्यरत रहेको विवरण पेश गरेको छ । कम्पनीले Outsource मार्फत ८५ जना अप्राविधिक कर्मचारीलाई थप रोजगार प्रदान गरेको विवरण पेश गरेको छ ।

कम्पनीले यस आ.व.मा अन्तर्राष्ट्रिय ब्यान्डविथ Uplink ९० Mbps र Downlink ९० Mbps प्रयोग गरी सेवा प्रदान गरिरहेको छ ।

युटिएलले प्राप्त गरेको आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिमको Roll Out Schedule अनुसार Network विस्तार गरी सेवा संचालन नगरी अनुमतिपत्रको शर्त पालना नगरेको देखिएकोले उक्त लिमिटेडलाई दूरसञ्चार ऐनको दफा ४७ (२) बमोजिम पाँच लाख जरिवाना गरिएको साथै यस लिमिटेड ६ महिना भित्र Network जडान कार्य सम्पन्न गरी सेवा संचालन गर्न शुरु गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २८ (२) बमोजिम आदेश समेत दिइएको । उक्त जरिवानाको बापतको रकम उक्त लिमिटेडले आ.ब. ०७४/७५ सम्म बुझाएको छैन । यसको अतिरिक्त उक्त लिमिटेडले पूर्व अनुमतिपत्रको बुझाउन बाँकि रोयल्टीको छैटौँ किस्ता रकम रु.२०,४१,८७,८००।- समेत बुझाएको छैन ।

४.३ एनसेल प्राइभेट लिमिटेड:

एनसेल प्रा.लि.(तत्कालिन स्पाइस नेपाल प्रा.लि.) मिति २०५८/०३/०७ मा स्थापित भई नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट मोबाइल सेवा, अन्तर्राष्ट्रिय ट्रक टेलिफोन सेवा सेवा, नेटवर्क सेवा प्रदायक र इन्टर्नेट सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ । हाल उक्त प्रा.लि.मा रेनाल्ड्स होल्डिङ्स लिमिटेडको ८० प्रतिशत र सुनिभेरा क्यापिटल भेन्चर प्रा.लि.को २० प्रतिशत लगानी रहेको विवरण पेश गरेको छ । उक्त प्रा.लि.ले हालसम्म ३४५६ वटा BTS Tower स्थापना गरि सेवा सञ्चालन गरिरहेको विवरण गरेको छ । उक्त प्रा.लि.का Voice सेवाका ग्राहक संख्या १,६५,१३,८५९ रहेको विवरण पेश गरेको छ । मिति २०७४/०२/१८ देखि अत्याधुनिक 4G/LTE सेवा सञ्चालनमा ल्याई सेवा प्रदान गरिरहेको छ ।

उक्त कम्पनीले आ.व.२०७४/७५ मा Voice सेवाबाट रु.२६,९२,८२,०६,५६०।- डाटा सेवाबाट रु.१२,९७,३४,१८,३७६।- गरी कुल रु.३९,९०,१६,२४,९३५।- आम्दानी गरेको छ भने यस आ.व.मा कुल रु.७,२१,४२,०३,३९१।- लगानी गरेको उल्लेख गरेको छ ।

उक्त प्रा.लि.ले नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, अग्रिमआयकर, स्वामित्व शुल्क, स्रोतमा कर कट्टी, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु.१३,१०,९५,५४,८२७।- तथा मूल्य अभिवृद्धि कर र दूरसञ्चार सेवा शुल्क वापत जम्मा रु.९,७९,५४,३२,२३४।- गरी जम्मा रकम रु.२२,९०,४९,८७,०६१।- नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ । यस कम्पनीले ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु.१,१३,९२,१०,१९६।- बुझाएको छ ।

उक्त कम्पनीमा प्राविधिक महिला २६, पुरुष १९१ र अप्राविधिक महिला १०६, पुरुष २०४ गरी जम्मा ५२७ जना कर्मचारी कार्यरत छन् ।

उक्त कम्पनीले यस आ.व.मा अन्तराष्ट्रिय ब्यान्डविथ ३५.२० Gbps प्रयोग गरी सेवा प्रदान गरेको छ । कम्पनीले नेपाल राज्यभर ४,५६४.४ कि.मि. Optical Fiber विछ्याई सकेको विवरण पेश गरेको छ ।

कम्पनीले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत रहेर विभिन्न कलेजहरुमा छात्रावृत्ति कार्यक्रम तथा प्रविधिसँग सम्बन्धित कार्यक्रम परिचालन गरेको र भूकम्प पिडित स्कुलहरुलाई विभिन्न सामग्रीहरु मार्फत सहयोग गरेको विवरण पेश गरको छ ।

४.४ सी.जी. कम्प्युनिकेशन प्राइभेट लिमिटेड:

मिति २०६०/७/२७ मा स्थापित भई नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण बाट ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा, अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक टेलिफोन सेवा, लिमिटेड मोविलिटी सेवा, ईमेल तथा इन्टर्नेट सेवाको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ। उक्त प्रा.ली.ले ३८ जिल्लामा सेवा विस्तार गरेको छ । हाल उक्त प्रा.लि.ले प्राप्त गरेको अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र नवीकरण नगराएकोले उक्त अनुमतिपत्र खारेज भएको छ । आर्थिक बर्ष २०७३/७४ सम्मको बक्यौता फ्रिक्वेन्सी दस्तूर भुक्तानी नगरेकोले आ.ब. २०७४/७५ देखि लागू हुने गरी यस प्रा.लि.को ९०० MHz को २X२.४ MHz व्याण्डविथको फ्रिक्वेन्सी फिर्ता गरिएको ।

मिति २०६९/०२/०१ मा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचना बमोजिम उक्त प्रा.ली.ले समेत आधारभूत टेलीफोन सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्रको लागि निबेदन दिएको भए पनि अनुमतिपत्र भने प्रदान गरिसकेको छैन । उक्त कम्पनीमा C.G. Telecom Pvt. Pvt. को २० प्रतिशत र Sencei Capital Partners Inc को ८० प्रतिशत शेयर रहेको छ ।

सी.जी. कम्प्युनिकेशन प्रा.ली.ले नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु. ८,५६,७२,६०७।- नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ । उक्त कम्पनीमा प्राविधिक पुरुष ४ र अप्राविधिक महिला १, पुरुष २ गरी जम्मा ७ जना कर्मचारी कार्यरत रहेको विवरण पेश गरेको छ ।

यस कम्पनीले आ.ब. ०७४/७५ सम्म फ्रिक्वेन्सी दस्तूर बापतको रकम रु.२३,४३,३७,५१०.४० बुझाउन बाँकि रहेको छ ।

४.५ नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.लि.:

मिति २०६२/३/१७ मा स्थापित भई नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.लि.ले मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र, पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र र सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा आधारभूत दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्दै आएको छ । यसका अतिरिक्त उक्त प्रा.लि.ले Voice, SMS, Miss Call Alert जस्ता थप सुबिधाहरु उपलब्ध गराउदै आएको छ ।

उक्त कम्पनीमा एयरबेल सर्भिसेस लि.साईप्रसको ७५ प्रतिशत, सम्झना अर्यालको ५ प्रतिशत, मुक्तिश्री टेलिकम प्रा.लि.को १५ प्रतिशत, सेवा टेलिकम (ओरास्कम) प्रा.लि. बंगलादेशको २ प्रतिशत र पाकिस्तान मोबाइल कम्युनिकेशन लि. पाकिस्तानको ३ प्रतिशत शेयर रहेको छ । उक्त कम्पनीले २०५ वटा BTS Tower राखी सेवा सञ्चालन गरेको विवरण पेश गरेको छ । उक्त कम्पनीले कुल ग्राहक संख्या ३,५०,००० रहेको विवरण पेश गरेको छ ।

यस आ.व.मा कम्पनीले नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, अग्रिम आयकर, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु.२,१३,३२,४८२।- तथा मूल्य अभिवृद्धिकर र दूरसञ्चार सेवा शुल्क वापत रु. रु.२,१८,८८,१३९।- गरी जम्मा रकम रु.४,३२,२०,६२१।- नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ । उक्त कम्पनीले ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु.१३,०८,५३६।- बुझाएको छ ।

उक्त कम्पनीमा प्राविधिक महिला १, पुरुष ११ र अप्राविधिक महिला २, पुरुष १२ गरी जम्मा २६ जना कर्मचारी कार्यरत छन् । कम्पनीले Outsourcing मार्फत २२१ जनालाई थप रोजगारी प्रदान गरेको व्यहोरा उल्लेख गरेको छ । यस आ.व.मा उक्त कम्पनीले 9.3MHz Satellite Bandwidth प्रयोग गरि सेवा सञ्चालन गरेको छ । यस कम्पनीले आ.ब.०७४/७५ सम्म फ्रिक्वेन्सी दस्तूर बापतको रकम रु.५६,९२,३६,६३२।- बुझाउन बाँकि रहेको छ । यस कम्पनीले साबिकको मध्य तथा सुदुर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा जडान गरेका कूल १९६ वटा वि.टि.एस. टावर मध्ये अधिकांस संचालनमा रहेका छैनन ।

४.६ स्मार्ट टेलिकम प्राइभेट लिमिटेड:

स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.ले मिति २०६५/१/२७ गते स्थापित भई ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको थियो । मिति २०६९/०२/०१ मा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचना बमोजिम उक्त प्रा.लि.ले मिति २०७०/१/२ मा नेपाल दूरसञ्चार प्रधिकरणबाट आधारभूत टेलीफोन सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र पाएको हो । साथै उक्त कम्पनीमा Square Network Pvt. Ltd. को २० प्रतिशत, Lalsahi Holding Ltd. को ५० प्रतिशत र Cosho Investment Litd को ३० प्रतिशत शेयर रहेको छ । उक्त अनुमतिपत्रको शर्त अनुसार कम्पनीले ५५८ BTS निर्माण गरी सेवा सञ्चालन गरिरहेको छ । उक्त कम्पनीले दूरसञ्चार सेवा अन्तर्गत GPRS, CRBT/ MCA, Spice WAP लगायतका थप सेवाहरु सञ्चालन गरेको छ । हाल कम्पनीका १८,९८,३९२ ग्राहक रहेको विवरण पेश गरेको छ ।

कम्पनीको आ.व.२०७४/७५ मा Voice सेवाबाट रु.३९,५४,१९,३६८।- र Data बाट रु.६,१३,८८,०३२।-, अन्य रु.२५,०४,६१,८४८।- गरी कूल रु.७०,७२,६९,२४८।- आम्दानी गरेको छ ।

कम्पनीले नेपाल सरकारलाई भन्सार शुल्क, रोयल्टी, फ्रिक्वेन्सी शुल्क र सम्पति तथा सवारी साधन कर वापत जम्मा रु.२९,३३,२९,३७१।- तथा मूल्य अभिवृद्धिकर र दूरसञ्चार सेवा शुल्क वापत जम्मा रु. ३९,२२,०४,४०६।- गरी जम्मा रु. ६८,५५,७३३,७७७।- नेपाल सरकारलाई राजस्व बुझाएको छ । उक्त कम्पनीले ग्रामीण दूरसञ्चार कोष वापत जम्मा रु.१,७४,४२,०३७।- बुझाएको छ ।

यस कम्पनीमा प्राविधिक पुरुष कर्मचारी १८, अप्राविधिक महिला १६, पुरुष ४६ गरि जम्मा ८० जना कर्मचारी कार्यरत छन् । कम्पनीले Outsource मार्फत १० जना प्राविधिक र २५ जना अप्राविधिक गरि जम्मा ३५ जना कर्मचारीलाई थप रोजगार प्रदान गरेको विवरण पेश गरेको छ ।

यस कम्पनीले आ.ब.०७४/७५ सम्म फ्रिक्वेन्सी दस्तूर बापतको रकम रु.४०,५६,११,०२०।- र नविकरण दस्तूरको छैटौ किस्ता बापतको रकम रु.५०,००,००,०००।- बुझाउन बाँकि रहेको छ । साथै कम्पनीले कबुल गरे बमोजिमको Roll out Obligation पुरा गर्न नसकेकोले जरीवाना गरी समयमानै कार्य सम्पन्न गर्न निर्देशन दिइएको छ ।

४.७ इन्टरनेट सेवा प्रदायक:

प्राधिकरणबाट आ.ब.२०७४/७५ को अन्तसम्ममा इन्टरनेट सेवा सञ्चालन गर्न जम्मा १३४ वटा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ । त्यसमध्ये जम्मा ३८ वटा अनुमतिपत्र खारेज भएका छन् भने बाँकी ९६ अनुमतिपत्र सञ्चालनमा रहेका छन् । यस आ.व.मा मात्र इन्टरनेट सेवा सञ्चालनको लागि २६ वटा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ । नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड, एनसेल प्रा.लि. र मुख्य इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूको तथ्यांक अनुसार ब्रोडव्याण्ड ईन्टरनेट ग्राहक संख्या जम्मा १,४९,८१,५८० रहेको देखिन्छ । यसको विस्तृत विवरण अनुसूची १६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

४.८ नेटवर्क सेवा प्रदायक:

प्राधिकरणबाट हालसम्म नेटवर्क सेवा सञ्चालन गर्न जम्मा २३ वटा सेवा प्रदायकहरूले अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका छन् । जसमध्ये ८ वटा खारेज भई बाँकी १५ वटा हाल सञ्चालनमा रहेका छन् । नेटवर्क सेवा प्रदायकहरूले जम्मा करिब 130Gpbs Bandwidth मार्फत सेवा सञ्चालन गरेका छन् ।

४.९ जि.एम.पी.सी.एस. सेवा प्रदायक:

प्राधिकरणबाट हालसम्म जि.एम.पी.सी.एस. सेवा सञ्चालन गर्न जम्मा ३ वटा सेवा प्रदायकहरूले अनुमतिपत्र प्राप्त गरेकोमा हाल Constalation Pvt Ltd. र I4 Technologies Pvt. Ltd. ले सेवा सञ्चालन गरिरहेका छन् । जि.एम.पी.सी.एस. सेवाका ग्राहक संख्या १,७४२ रहेको छ ।

भागः
पाँच

५. नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका चुनौतीहरू

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको विकासका साथै सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रको आयाममा आएको परिवर्तनले गर्दा यो क्षेत्रको नियमन अझ थप चुनौतीपूर्ण भएको छ। यस चुनौतीको सामना गर्न नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले विभिन्न कार्यहरू गर्दै आईरहेको छ। सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रमा प्रविधिको विकास अनुरूप नियमन गर्नका लागि नीति र कानूनहरू पनि सोही वमोजिम संशोधन हुनु अपरिहार्य हुन्छ। सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रको विकास विना समग्र देशको विकासको कल्पना गर्नु मुर्खता हुने अहिलेको परिवेशमा यस क्षेत्रलाई विकास गर्न हालको नियमन व्यवस्थालाई पूर्ण रूपमा परिवर्तन गर्नु पर्छ। यस अर्थमा सूचना र सञ्चार प्रविधिलाई अलग अलग रूपबाट नियमन गर्नुको सट्टा एउटै निकायबाट नियमन गर्नु अत्यन्त आवश्यक भैसकेको छ। सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रको विकासको लागि दूरसञ्चार पूर्वाधारको विकास हुनु आवश्यक छ। नेपालमा अन्य क्षेत्रको तुलनामा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास भएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा दूरसञ्चार प्रविधिमा भएको विकासलाई आत्मसात गर्नुपर्ने बिषयहरूलाई ध्यान राखेर समग्र दूरसञ्चार क्षेत्रको बिकासको लागि चालु आ.ब.मा केहि कार्यहरू शुरु भएको छ। नेपालले दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास बिस्तारको लागि आगामी वर्षहरूमा उपयुक्त नीतिहरू लागू गरी लगानीकर्ताहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने वातावरण बनाउन आवश्यक छ। नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास, विस्तार र सञ्चालनमा देखा परेका बाधा अडचन र समस्याहरूको समाधानको लागि निम्न कुराहरूमा ध्यान दिन जरुरी छ :

५.१ अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसंगको सम्बन्ध:

अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको प्रविधिको विकास तथा त्यसबाट प्राप्त हुने सेवा सुबिधाहरू तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा तय गरिएका लक्ष्यहरू प्राप्त गर्दै दूरसञ्चार क्षेत्रलाई समग्र विकाससंग तुलना गर्न सक्ने वातावरण बनाउन आवश्यक भएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार संघ ITU, APT, SATRC आदि लगायतका संस्थाहरूले बिभिन्न समयमा गरेका सम्मेलनबाट पारित रणनीतिक कार्ययोजनाहरू नेपालमा पनि लागू गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्दछ। त्यसको लागि आवश्यक पर्ने नीति नियमहरू आवश्यकता अनुरूप परिमार्जन गर्दै जानु पर्दछ। नेपालले दूरसञ्चार क्षेत्रको बिकासमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसंग गरेका प्रतिबद्धताहरू कार्यान्वयन भए/नभएको पूनः विचार गरी थप कार्यान्वयनको लागि पहल गर्नु पर्दछ।

५.२ नीति, ऐन, र नियममा संशोधन:

नेपाल सरकारले दूरसञ्चार नीति, २०६०, ब्रोडब्याण्ड नीति, २०७१ र सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२ जारी गरेको छ। दूरसञ्चार सम्बन्धी कानूनमा तत्काल सुधार आवश्यक छ। दूरसञ्चार क्षेत्रको अनुमतिपत्र प्रकृया, नियमनको दायरा तथा बिधिमा व्यापक परिवर्तन आवश्यक छ। नेपालमा सबैभन्दा बढी निजी क्षेत्रको लगानी भएको यो क्षेत्रको कानून संशोधन गर्दा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग व्यापक छलफल तथा अन्तरकृयाको माध्यमबाट निजी क्षेत्रलाई समेत संलग्न गराई कानून परिमार्जनको काम गरियो भने मात्रै त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन संभव हुन्छ। समयानुकूल नियम, कानून नीतिमा परिमार्जन हुन नसक्दा नविनतम बिकसित प्रविधिलाई आत्मसात गर्ने, जनतालाई सुलभ र प्रतिस्पर्धी रूपमा दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने कार्यमा बाधा पुग्न गएको छ। त्यसैले ऐन परिमार्जनको काम संगसंगै नीतिगत सुधारका काम पनि अघि बढाउनु आवश्यक छ।

प्रविधिमा भएको विकासलाई मध्यनजर गरी अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन वमोजिम सूचना र सञ्चार क्षेत्रलाई पृथक तरिकाबाट नियमन गर्दा यस क्षेत्रको विकासमा दूरगामी असर पर्ने हुँदा सूचना र सञ्चार क्षेत्रलाई एकिकृत तवरबाट नियमन गर्नका लागि आवश्यक कानूनको निर्माण गर्न आवश्यक रहेको छ।

विद्यमान फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँड तथा मूल्य निर्धारण नीतिमा पहिलो पटक फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँड सम्बन्धी आधारहरू तोकिएका थिए। यसको मुख्य जोड आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गरी सेवा प्रदायकहरूलाई समान अवस्थामा ल्याउनु रहेको थियो। फ्रिक्वेन्सी वितरणमा समान अवस्थामा रहेका सेवा प्रदायकलाई समान व्यवहार हुने गरी जनताले नयाँ-नयाँ प्रविधिको सेवा प्राप्त गर्न सकुन भनी प्रविधि तटस्थ नीतिलाई सहयोग पुग्ने गरी फ्रिक्वेन्सी बाँडफाँड सम्बन्धी नीति अपनाउन आवश्यक देखिएकोले सोही अनुरूप नीति संशोधन भएको छ। तर फ्रिक्वेन्सी वितरण सम्बन्धमा नियमावली लागू नहुँदा फ्रिक्वेन्सी वितरणमा गम्भिर समस्या देखिएकोले फ्रिक्वेन्सी वितरण नियमावली लागू गर्न नितान्त आवश्यक भएको छ।

५.३ अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्था:

दूरसञ्चारको प्रविधिमा आएको परिवर्तनको कारण मोबाइल सेवालार्ई आधारभूत टेलिफोन सेवामा स्वीकार गरिएको अवस्था तथा एउटै प्रविधिबाट बहुसेवा दिन सक्ने प्रविधिको विकासले गर्दा दूरसञ्चार नीतिमा समसामयिक बनाउदै दूरसञ्चार नीति, २०६० जारी गरियो तथापी समसामयिक रूपमा ऐन संशोधन नहुँदा सो नीति पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुन सकेको छैन। सो नीति कार्यान्वयन नहुँदै दूरसञ्चार सेवासंग सम्बन्धित थप नीतिहरू पनि जारी भएको अवस्थामा ती नीतिहरू कार्यान्वयन गर्न समेत आवश्यक पर्ने कानूनी संरचना तयार गर्नुपर्ने चुनौति टड्कारो रूपमा देखा परेको छ।

मोबाइल सेवाको अनुमतिपत्रको लागि एनसेलले कबुल गरेको २० अर्ब नेपालमा दूरसञ्चार सेवाको बिस्तारको लागि एउटा प्रमुख नीतिगत बाधाको रूपमा रहेको छ। ऐनको दफा २५(३) ले अनुमतिपत्र नवीकरणका लागि आफूले कबुल गरेको दस्तुर दाखिला गर्नुपर्ने भन्ने व्यवस्था गरेको छ। त्यस्तै नियमावलीको नियम १२(२) मा पनि नवीकरण गर्दा आफूले कबुल गरेको दस्तुर बुझाउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। तर बढाबढबाट अनुमतिपत्र दिने व्यवस्था अन्तर्गत नियम १० मा नवीकरण गर्दा पहिलो पटक नवीकरण गर्दा कबुल गरेको रकम भन्ने उल्लेख भएकोले यो रकम पहिलो पटक नवीकरण गर्दा मात्रै लाग्ने हो कि भन्ने देखिन्छ। कानूनको यही द्विविधाकै कारण व्यवस्थापिका संसदको सार्वजनिक लेखा समिति र अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग समेतबाट यसलाई स्पष्ट गर्न निर्देशन भएको छ। नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्ले नै सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सचिवको संयोजकत्वमा एउटा कार्यदल नै गठन गरेको छ। उक्त मोबाइल सेवाको अनुमतिपत्र नवीकरण दस्तुरलाई आमदानीसँग आबद्ध गरेमा समग्रमा राजश्वमा पनि फरक नपर्ने र व्यावहारिक हुने देखिएको छ। त्यसैले मोबाइल सेवाको अनुमतिपत्र नवीकरण दस्तुरका सम्बन्धमा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयसँग समेत परामर्श गरी नेपाल सरकारबाट स्वीकृति लिई ब्यबस्थित बनाउनु पर्नेछ।

५.४ ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोग:

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३० को उपदफा ४ बमोजिम प्राधिकरणमा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको व्यवस्था गरेको छ। उक्त कोषमा दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूको कुल

आम्दानीको २ प्रतिशत जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसरी कोषमा जम्मा भएको रकम नेपाल सरकारको दूरसञ्चार नीतिको अधिनमा रही नेपालको ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिम नेपाल सरकारको दूरसञ्चार नीतिको अधिनमा रही हाल प्राधिकरणबाट मध्यपहाडी लोकमार्गको पूर्वीखण्ड पाँचथरको चियो भन्ज्याङ देखि पश्चिमखण्ड दार्चुलाको झुलाघाटसम्म अष्टिकल फाइबर विस्तार गर्दै प्रत्येक जिल्लाको जिल्ला सदरमुकामसम्म अष्टिकल फाइबरको सञ्जाल निर्माण गरी देशको दूरदराजसम्म ब्रोडब्यान्ड सेवा विस्तार गर्ने गरी कार्य शुरु गरेकोले सो कार्य सम्पन्न गरी नेपालमा अष्टिकल फाइबरको सञ्जाल तयार गरी सेवा सञ्चालन गराउने कार्य चुनौतीपूर्ण छ ।

५.५ स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको अभाव:

प्राधिकरणबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न ६ वटा सेवा प्रदायकहरूले अनुमतिपत्र पाएका छन् । तर नेपालको बजारमा ती सबै सेवा प्रदायकहरूले अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम सेवा संचालन तथा विस्तार गर्न नसकेकोले गर्दा संख्यामा धेरै सेवा प्रदायक भएतापनि अपेक्षित रूपमा प्रतिस्पर्धाको वातावरण सृजना हुन सकेको छैन । समान अबस्थामा सेवा प्रदायकलाई समान तहमा प्रतिस्पर्धा गराउने र प्रतिस्पर्धा गर्न नसक्ने सेवा प्रदायकलाई Merger & Acquisition को माध्यमबाट Exit गर्ने अवसर प्रदान गरी स्वच्छ प्रतिस्पर्धा स्थापित गर्न प्राधिकरण क्रियाशिल छ । यस सम्बन्धी ब्यबस्थाको लागि Merger & Acquisition नियमावली तयार गरी स्वीकृतिको लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गरिसकेको छ ।

५.६ अन्तरनिकाय समन्वयको अभाव:

राष्ट्रको बाध्यकारी नीतिको अभावमा अन्तरनिकाय समन्वय हुन नसकी एउटै कार्यको लागि सेवा प्रदायकहरू (विद्युत/टेलिफोन/खानेपानी/ढल/सडक) बाट पटक-पटक (भिन्न-भिन्न समयमा) निर्माणका नाममा सडक खन्ने कार्यले एकिकृत ब्यबस्थापन गर्न नसकिने त होइन भन्ने सर्वत्र चिन्ता छ । अर्कोतर्फ सरकारी अन्तरनिकायको समन्वयको अभावले यस्ता कार्यबाट ठुलो मात्रामा अनावश्यक दोहोरो लगानी हुन गएको छ ।

५.७ Tariff and Interconnection:

प्राधिकरणले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ५२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी महसुल दर निर्देशिका र अन्तरआबद्धता निर्देशिका जारी गरेको छ । उक्त निर्देशिकाहरू समय-समयमा परिर्बर्तन गरेतापनि प्रभावकारी रूपमा लागू हुन नसकेको अवस्था छ । नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रमा भएको प्रतिस्पर्धालाई बढावा दिनका साथै नयाँ-नयाँ प्रविधि र सेवालार्ई समावेश गर्न बिद्यमान Tariff & Interconnection Guideline लाई अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार सेवाको अन्तरआबद्धता शुल्क समेतलाई नियमनको दायरा भित्र ल्याउन आवश्यक छ ।

५.८ Cross Holding सम्बन्धी नीतिको आवश्यकता:

Cross Holding सम्बन्धी स्पष्ट नीतिको अभावले गर्दा एउटै लगानीकर्ताले एक भन्दा बढी सेवा प्रदायकमा लगानी गर्ने र यसबाट समय-समयमा दोहोरो लगानीका बिषय उठने गरेका छन् । दोहोरो लगानी भएमा दूरसञ्चार क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण समेत सृजना हुन नसक्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धमा कानूनको व्यवस्था गरी Cross Holding लाई निरुत्साहित गर्न नीतिगत ब्यबस्थाका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गरिएको छ ।

५.९ पूर्वाधारको सहप्रयोग:

दूरसञ्चार पूर्वाधार प्रयाप्त नहुदाँ दूरसञ्चार सेवाको पहुँच र गुणस्तरीय सेवा प्रबाहमा सहजता प्रदान गर्न सकिएको छैन । सेवा प्रदायकहरुले निर्माण तथा संचालन गरेको पूर्वाधारहरुमा दोहोरो लगानी गर्ने कार्य रोकिएको छैन । दूरसञ्चार पूर्वाधार सम्बन्धी नियमावली, २०७४ बमोजिम दूरसञ्चार पूर्वाधारको निर्माण तथा संचालनका लागि अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने कार्य अगाडी बढ्न नसकेको ।

अनुसूची

अनुसूची-२: प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

महाशाखा/बिभाग/शाखा	कर्मचारीको नाम	पद
नियमन तथा प्रविधि महाशाखा		
महाशाखा प्रमुख	आनन्दराज खनाल	बरिष्ठ निर्देशक
सूचना प्रविधि बिभाग	मिन प्रसाद अर्याल	निर्देशक
ग्रामिण दूरसञ्चार शाखा	अच्युतानन्द मिश्र	उप निर्देशक
	सन्तोष राज तिमिल्सिना	सहायक निर्देशक
	ज्योतिर्मा श्रेष्ठ	सहायक निर्देशक
प्रविधि अनुसन्धान शाखा	प्रदिप पौडेल	उप निर्देशक
	प्रज्ञा ढुंगाना	सहायक निर्देशक
	सुगन शाक्य	सहायक निर्देशक
स्तरीकरण तथा पूर्वाधार बिकाश शाखा	अच्युतानन्द मिश्र	उप निर्देशक
	बिनोद चन्द्र श्रेष्ठ	उप निर्देशक
	निराजन कोइराला	सहायक निर्देशक
	प्रतिक्षा पौडेल	सहायक निर्देशक
नियमन बिभाग	अम्बर स्थापित	निर्देशक
फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन शाखा	रोजा किरण बासुकला	उप निर्देशक
	दिनेश बानियाँ क्षेत्री	सहायक निर्देशक
	ओम प्रकाश महतो	सहायक निर्देशक
गुणस्तर व्यवस्थापन शाखा	दिनेश मैनाली	उप निर्देशक
	प्रवित्रमणि दाहाल	सहायक निर्देशक
अन्तर आबद्धता तथा नम्बरिंग शाखा	बिनोद चन्द्र श्रेष्ठ	उप निर्देशक
	रन्जिता पौडेल	सहायक निर्देशक
	दिनेश गौतम	सहायक निर्देशक
	करुणा सिलवाल	सहायक
ग्रामिण दूरसञ्चार बिकास परियोजना	सुरेन्द्र लाल हाडा	उप निर्देशक
अनुगमन बिभाग		
विभागीय प्रमुख	बिजय कुमार राय	निर्देशक
फ्रिक्वेन्सी तथा सेवा प्रवाह अनुगमन शाखा	हिरण्य प्रसाद बस्ताकोटी	उप निर्देशक
	शंकर प्रसाद शर्मा	सहायक निर्देशक
	राधेश्याम योगल	सहायक निर्देशक
अनुमतिपत्रका शर्त अनुगमन शाखा	सन्तोष पौडेल	उप निर्देशक
	सुनिल खतिवडा	सहायक निर्देशक
	सोनु के.सि.	सहायक

महाशाखा/बिभाग/शाखा	कर्मचारीको नाम	पद
प्रशासन तथा अनुमतिपत्र महाशाखा		
महाशाखा प्रमुख	पुरुषोत्तम खनाल	बरिष्ठ निर्देशक
अनुमतिपत्र तथा उपभोक्ता हित संरक्षण बिभाग	अर्जुन घिमिरे	निर्देशक
अनुमतिपत्र शाखा	सुन्दर प्याकुरेल	उप निर्देशक
	झलक बहादुर थापा	सहायक निर्देशक
	सुनिता पाण्डे	सहायक निर्देशक
	बुद्धी बहादुर दुरा	सहायक
आर्थिक विश्लेषण तथा उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा	अञ्जना देवकोटा खनाल	उप निर्देशक
	सागर कुमार भट्टराई	सहायक निर्देशक
	सबिता झवाली	सहायक निर्देशक
	निरु कुमारी लेखक	सहायक
प्रशासन बिभाग	दिपेश आचार्य	निर्देशक
कानून शाखा	रेवती राम पन्थ	उप निर्देशक
	रचिता आचार्य	सहायक
आर्थिक प्रशासन शाखा	सुरेश बस्नेत	उप निर्देशक
	बिजय कुमार राय यादव	सहायक निर्देशक
	बब्ली कुमारी खड्का	सहायक निर्देशक
	भेषराज पोखरेल	सहायक
प्रशासन तथा योजना शाखा	संदिप अधिकारी	उप निर्देशक
	प्रतिमा घिमिरे	सहायक निर्देशक
	सुर्य प्रसाद लामिछाने	सहायक निर्देशक
	शिवलाल बसेल	सहायक निर्देशक
	राजेन्द्र थापा	सहायक
	प्रविण कुमार झा	सहायक
अध्यक्षको सचिवालय	रेवती राम पन्थ	उप निर्देशक
	शिवराज जैशी	सहायक

महाशाखा/बिभाग/शाखा	कर्मचारीको नाम	पद
सहयोगी स्तरका कर्मचारीहरू		
	एकराज तिवारी	सवारी चालक
	बिष्णुहरी फुयाँल	सवारी चालक
	अर्जुन कार्की	सवारी चालक
	राधेश्याम मल्ल	परिचर
	नवराज पुरी	परिचर
	हाका बहादुर प्रधान	परिचर
	रमेश महर्जन	सवारी चालक
	विजय लामा	सवारी चालक
	यम बहादुर महारा	सवारी चालक
	रमेश रावत	सवारी चालक
	हरिबोल अधिकारी	सवारी चालक
	तिलक बहादुर कार्की	सवारी चालक
	उपेश बस्नेत	सवारी चालक
	विशु राम पुरी	सवारी चालक
	नमराज कार्की	सवारी चालक
	कृष्ण बहादुर कार्की	सवारी चालक
	पद्म बहादुर तामाङ	सवारी चालक
	उमानाथ पौडेल	पत्रबाहक
	संजित कुमार झा	परिचर
	सबिता कार्की	परिचर
	सूचना भण्डारी	परिचर
	इन्द्रा श्रेष्ठ	परिचर

अनुसूची-३: आ.व. २०७४/७५ मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकहरुको नाम	अनुमतिपत्र जारी मिति	म्याद समाप्त हुने मिति	समयावधि
भिस्याट प्रयोगकर्ता (ग्रामिण)				
१.	नेपाल इनभेष्टमेण्ट बैंक लिमिटेड, दरबारमार्ग, काठमाण्डौ (सत्तला-१, दैलेख)	२०७५।०९।०६	२०८०।०९।०५	५ वर्ष
इन्टर्नेट (इमेल सहित) सेवा				
१.	रिलायन्ट टेक्नो नेटवर्किङ्ग प्रा.लि.लम्कीचुहा नगरपालिका-४, कैलाली ।	२०७४।०४।१५	२०७९।०४।१४	५ वर्ष
२.	स्मार्ट लिङ्क नेटवर्क प्रा.लि., कागेश्वरी मनहरा नगरपालिका-१३, काठमाडौं ।	२०७४।०४।१९	२०७९।०४।१८	५ वर्ष
३.	प्राइम नेटवर्क प्रा.लि., भरतपुर महानगरपालिका-१६, विजयनगर, चितवन ।	२०७४।०५।२९	२०७९।०५।२८	५ वर्ष
४.	सिटी नेट प्रा.लि., कोटेश्वर, काठमाडौं ।	२०७४।०५।२९	२०७९।०५।२८	५ वर्ष
५.	पाथिभरा नेटवर्क प्रा.लि., दमक नगरपालिका-१०, झापा ।	२०७४।०५।२९	२०७९।०५।२८	५ वर्ष
६.	केसिएन नेट प्रा.लि., का.म.न.पा-६, बौद्ध, काठमाडौं ।	२०७४।०६।०२	२०७९।०६।०१	५ वर्ष
७.	मनकामना नेटवर्क कम्युनिकेसन प्रा.लि., मनकामना-३, गोरखा ।	२०७४।०६।०४	२०७९।०६।०३	५ वर्ष
८.	ब्रोडब्याण्ड सोलुसन्स प्रा.लि., राप्ती नगरपालिका-५, भण्डारा, चितवन ।	२०७४।०६।२६	२०७९।०६।२५	५ वर्ष
९.	वाइ फाइ टेक नेपाल प्रा.लि., बिरगञ्ज महानगरपालिका-१५, पर्सा ।	२०७४।०६।३०	२०७९।०६।२९	५ वर्ष
१०.	कस्मिक नेट प्रा.लि., कावासोती नगरपालिका-२, इन्द्रचोक, नवलपरासी ।	२०७४।०६।३०	२०७९।०६।२९	५ वर्ष
११.	महाकाली डिजिटल नेटवर्क प्रा.लि.,	२०७४।०७।०६	२०७९।०७।०५	५ वर्ष
१२.	सुर्खेत केवल नेट टि.भी. प्रा.लि., विरेन्द्रनगर नगरपालिका-४, सुर्खेत ।	२०७४।०७।०६	२०७९।०७।०५	५ वर्ष
१३.	प्रभु डिजिटल प्रा.लि., कमलादी, काठमाडौं ।	२०७४।०७।०७	२०७९।०७।०६	५ वर्ष
१४.	एल एन टी इन्फोटेक प्रा.लि., पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका-२५, कास्की । महानगरपालिका-२५, कास्की ।	२०७४।०७।१२	२०७९।०७।११	५ वर्ष
१५.	सिन्को आई टी ईन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि., नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं ।	२०७४।०७।१४	२०७९।०७।१३	५ वर्ष
१६.	गल्कोट लिंक प्रा.लि., गल्कोट नगरपालिका-७, बागलुङ ।	२०७४।०७।२३	२०७९।०७।२२	५ वर्ष
१७.	एस्किना केवल नेटवर्क प्रा.लि., भरतपुर महानगरपालिका-२६, दिव्यनगर, चितवन ।	२०७४।०९।२४	२०७९।०९।२३	५ वर्ष
१८.	स्याङ्जा मिडिया प्रा.लि., गल्याङ नगरपालिका-३, स्याङ्जा ।	२०७४।१०।०३	२०७९।१०।०२	५ वर्ष
१९.	मेटा लिङ्क प्रा.लि., गोकर्णेश्वर नगरपालिका-५, काठमाडौं ।	२०७४।१०।०७	२०७९।१०।०६	५ वर्ष

सि.न.	सेवा प्रदायकहरुको नाम	अनुमतिपत्र जारी मिति	म्याद समाप्त हुने मिति	समयावधि
२०.	हिमालयन गोर्खा नेट प्रा.लि., गोरखा नगरपालिका-३, हरमटारी, गोरखा ।	२०७४।१।०।१२	२०७९।१।०।११	५ वर्ष
२१	कर्णाली नेटवर्क सर्भिस प्रा.लि., चन्दनाथ नपा-८, जुम्ला ।	२०७४।१।०।२१	२०७९।१।०।२०	५ वर्ष
२२.	फाइबरटेल फाइबरनेट प्रा.लि., लम्कीचुहा नगरपालिका-२, कैलाली ।	२०७४।१।१।०२	२०७९।१।१।०१	५ वर्ष
२३.	मेघा केवल नेट प्रा.लि., कामनपा-१६, बालाजु, काठमाडौं ।	२०७४।१।१।१०	२०७९।१।१।०९	५ वर्ष
२४.	मेट्रो लिङ्क विजनेश गुरुप प्रा.लि., तिलोत्तमा नगरपालिका-१५, रुपन्देही ।	२०७४।१।२।२५	२०७९।१।२।२४	५ वर्ष
२५.	इन्फोनेट कम्युनिकेशन प्रा.लि., सन्धिखर्क नगरपालिका-१, अर्घाखाँची ।	२०७४।१।२।२५	२०७९।१।२।२६	५ वर्ष
२६.	विग मस्याङ्दी नेट प्रा.लि., वेशिसहर नगरपालिका-८, लमजुङ्ग ।	२०७४।१।२।२८	२०७९।१।२।२७	५ वर्ष
नेटवर्क सेवा प्रदायक				
१.	भायानेट कम्युनिकेशन प्रा.लि., जावलाखेल, ललितपुर ।	२०७४।०६।२३	२०७९।०६।२२	५ वर्ष
२.	नेपाल इन्फ्रा एण्ड कम्युनिकेशन प्रा. लि.महाराजगञ्ज, काठमाण्डौ ।	२०७४।०६।२५	२०७९।०६।२४	५ वर्ष

अनुसूची-४: आ.व. २०७४/७५ सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

सि.न.	दूरसञ्चार सेवाको नाम	जम्मा सेवा प्रदायकहरू
१.	आधारभूत दूरसञ्चार सेवा	२
२.	आधारभूत टेलिफोन सेवा	२
३.	जि.एस.एम. सेलुलर मोवाईल सेवा	२
४.	नेटवर्क सेवा प्रदायक	१५
५.	भिस्याट प्रयोगकर्ता	८
६.	इन्टर्नेट (इमेल सहित)	१६
७.	जि.एम.पि.सि.एस. सेवा	२
८.	ग्रामिण दूरसञ्चार सेवा	१
९.	लिमिटेड मोविलिटी सेवा	७
१०.	अन्तर्राष्ट्रिय ट्रक टेलिफोन सेवा	१
११.	इन्टर्नेट (इमेल सहित) सेवा (ग्रामिण)	१
१२.	भिस्याट प्रयोगकर्ता (ग्रामिण)	५
जम्मा		१५०

अनुसूची-५ : आ.व. २०७४/७५ मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरुको विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	अनुमतिपत्र जारी मिति	खारेज मिति	कैफियत
इन्टर्नेट (इमेल सहित) सेवा				
१.	मेगा ब्रोकाष्ट प्रा.लि., डिल्ली बजार, काठमाण्डौ ।	२०५६।०२।१७	२०७४।०५।१२	प्राधिकरणको निर्णय नं. ३६१६ बमोजिम
इन्टर्नेट (इमेल सहित) सेवा (ग्रामिण)				
१.	गलकोट लिङ्क प्रा.लि., मल्म गा.वि.स., बाग्लुङ्ग ।	२०७३।०२।१९	२०७४।०७।२३	प्राधिकरणको निर्णय नं. ३७०२ बमोजिम
प्रीपेड कलिङ्क कार्ड				
१.	आईटेल प्रा.लि., जावलाखेल, ललितपुर ।	२०७०।०१।२७	२०७५।०१।२७	अनुमतिपत्र नविकरण नगराएकोले
अन्तर्राष्ट्रिय ट्रक टेलिफोन सेवा				
१.	सि.जि. कम्युनिकेशन प्रा.लि. वालुवाटार, काठमाण्डौ ।	२०६४।०४।१८	२०७४।०४।१७	अनुमतिपत्र नविकरण नगराएकोले

अनुसूची-६: आ.व.२०७४/७५ मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकहरूको नाम	अनुमतिपत्र जारी मिति	पहिलो नवीकरण मिति	दोश्रो नवीकरण मिति	तेस्रो नवीकरण मिति	म्याद समाप्त हुने मिति	समयावधि
इन्टरनेट (इमेल सहित)							
१.	सस्टेनेवल नेटवर्क प्रा.लि.	२०६४।०७।१९	२०६९।०७।१९	२०७४।०७।१९		२०७९।०७।१९	५ वर्ष
२.	इन्टरवेभ नेटवर्क प्रा.लि.	२०६४।०८।२३	२०६९।०८।२३	२०७४।०८।२३		२०७९।०८।२२	५ वर्ष
नेटवर्क सेवा प्रदायक							
१.	सुविसु केवल नेट प्रा.लि.	२०६४।१२।२२	२०६९।१२।२२	२०७४।१२।२२		२०७९।१२।२१	५ वर्ष
अन्तर्राष्ट्रिय ट्रक टेलिफोन सेवा							
१.	एनसेल प्रा.लि.	२०६४।०९।२०	२०६९।०९।२०	२०७४।०९।२०		२०७९।०९।१९	५ वर्ष
जि.एम.पि.सि.एस. सेवा							
१.	कन्स्टलेशन प्रा. लि.	२०५९।१२।१९	२०६४।१२।१९	२०६९।१२।१९	२०७४।१२।१९	२०७९।१२।१९	५ वर्ष

अनुसूची-७: सेवा प्रदायकको हाल कायम रहेको Voice सेवाको स्वीकृत महशुल दरको विवरण

१. Nepal Doorsanchar Company Limited (NDCL)

Service		Tariff (Rs.)
From	To	
PSTN	PSTN	1 / 2 min.
	GSM Post paid/Prepaid	1 /Min.
	CDMA Post paid/Prepaid	1 /Min.
GSM Postpaid	PSTN	1 /min
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
GSM Prepaid	PSTN	1.50/min
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
CDMA Postpaid	PSTN	1.00/min.
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	
CDMA Prepaid	PSTN	1.00/min.
	GSM Post paid/Prepaid	
	CDMA Post paid/Prepaid	

२. Ncell P.Ltd.

Service		Tariff (Rs.)/Minute	
From Ncell	To		
Post Paid	Ncell	Postpaid/Prepaid	1.00-1.20
	NDCL	PSTN	1.20-1.50
		GSM Post paid /Prepaid	
		CDMA Post paid/Prepaid	
	United Telecom Limited		
	SMART Telecom p.Ltd		
	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.		
CG Communication P.Ltd.			

Service		Tariff (Rs.)/Minute	
From Ncell	To		
Prepaid	NDCL	PSTN	1.99
		GSM Post paid/Prepaid	
		CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell	Postpaid/Prepaid	
	UTL		
	SMART Telecom p.Ltd		
	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.		
	CG Communication P.Ltd.		

3. United Telecom Limited (UTL)

Service		Tariff (Rs.)/Minute	
From UTL	To		
UTL	United Telecom Limited		0.99
	NDCL	PSTN	1.50
		GSM Post paid/Prepaid	
		CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell	postpaid/ Prepaid	
	SMART Telecom p.Ltd		
	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.		
	CG Communication P.Ltd.		

8. Nepal Satellite Telecom P.Ltd. (NSTPL)

Service		Tariff (Rs.)/Minute	
From NSTPL	To		
NSTPL	Nepal Satellite Telecom P.Ltd.		1.99
	NDCL	PSTN	
		GSM Post paid/Prepaid	
		CDMA Post paid/prepaid	
	Ncell, postpaid/Prepaid		
	UTL		
	SMART Telecom p.Ltd		
	CG Communication P.Ltd.		

५. CG Communication P.Ltd. (CGC)

Service		Tariff (Rs.)/Minute	
From	To		
CGC	CGC	1.00	
	NDCL		PSTN
		GSM Post paid/Prepaid	
		CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell post paid / Prepaid		1.54
	UTL		1.00
	SMART Telecom p.Ltd		
Nepal Satellite Telecom P.Ltd.			

६. SMART Telecom P.Ltd. (SMART)

Service		Tariff (Rs.)/Minute	
From SMART	To		
SMART	SMART	1.50	
	NDCL	PSTN	2.00
		GSM Post paid/Prepaid	
		CDMA Post paid/Prepaid	
	Ncell	postpaid/Prepaid	
	UTL		
	NSTPL		
CG Communication P.Ltd.			

७. सेवा प्रदायकको हाल कायम रहेको Data सेवाको स्वीकृत महशुल दर को विवरण

S.N.	Operator's Name	Tariff (Rs.) without Tax
1	Nepal Telecom	Rs.1 per MB
2	NCell Pvt.Ltd.	Rs.3 Per MB
3	Smart Telecom Pvt.Ltd.	Rs 0.20 per 100 KB

अनुसूची-८: आ.व.२०७४/७५ मा प्रदान गरिएका Short Codes/USSD हरुको विवरण

S. N.	Short Code	VAS Service Provider/ Organization	Purpose	Operator
1	31018	Continental Marketing Pvt.Ltd.	MPOS Recharge Service	NDCL
2	31016	Electronic Payment System (e-pay) Pvt. Ltd.	MPOS Recharge Service	NDCL
3	31017	Galaxy International Trade Pvt. Ltd	MPOS Recharge Service	NDCL
4	31019	Peace Nepal Dot Com Pvt.Ltd.	Yaad Aayo (To set the reminder of activities)	NDCL
5	31021	Peace Nepal Dot Com Pvt.Ltd.	College MIS	NDCL
6	31022	CG Finco	MPOS Recharge Service	NDCL
7	31023	E-Net Payment	MPOS Recharge Service	NDCL
8	1151		गुनासो व्यवस्थापन	उर्जा मन्त्रालय
9	31024	Telenet Pvt.Ltd.	Everest Premium League (EPL) / Colors/Gionee Contest	NDCL
10	31031	Telenet Pvt.Ltd.	को बन्छ करोडपति (KBC) कार्यक्रम संचालन गर्न	NDCL/ SMART
11	1137	आपूर्ति मन्त्रालय, आपूर्ति व्यवस्थापन तथा उपभोक्ता हित संरक्षण बिभाग	उपभोक्ता हित बिपरित भएको कार्यहरुको उजुरी, गुनासो वारे जानकारी लिने	सबै
12	1180	काठमाडौं महानगरपालिका	गुनासो सुनुवाई र विभिन्न अपराधिक घटनालाई कम गर्न	सबै
13	31020	M/S Multisourcing Nepal Pvt. Ltd.	Celebrity Chat	NDCL
14	1094	श्री मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, प्रदेश नं. ४	नागरिकको गुनासो व्यवस्थापनको लागि हेलो मुख्यमन्त्री	सबै
15	1096	श्री मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, प्रदेश नं. ६	जनताको गुनासो सुनुवाई तथा सर्वसाधारणको प्रत्यक्ष पहुँच	सबै
16	1150	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	सहज रुपले जनगुनासो प्राप्त गर्ने	सबै
17	1160	नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्रालय	मन्त्रालयबाट प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह अझ प्रभावकारी बनाउन प्रत्यक्ष गुनासो सुनुवाई	सबै
18	1135	नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्ला	समय अनुकूल कृषि अनुसन्धान प्रविधिहरु प्रसार गर्नुका साथै मौसमी प्रतिकूलताबाट कृषिमा पर्ने प्रभावहरुलाई कम गरी कृषि उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने प्रविधिहरुलाई छिटो र प्रभावकारी रुपमा प्रसार गर्न	सबै
19	31027	M/S PSM Tradelink	Mobile reward service	NCELL
20	31008	Easy Digital Service Pvt. Ltd	School Notices, Fee Inquiry, Service Inquiry and other SMS content services	NCELL
21	31009	Easy Digital Service Pvt. Ltd	Result, Polling, Voting, etc.	NCELL
22	31028	Tirupati Multipurpose Group Pvt. Ltd.	SMS Quiz, Interactive contest and other SMS content service	NCELL
23	31029	Tirupati Multipurpose Group Pvt. Ltd.	Result, Poling, Voting, etc.	NCELL

अनुसूची-९:

1) प्राधिकरणबाट आ.व.७४/७५ मा Type Approval प्रदान गरिएको उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	उपकरणको प्रकार	Type Approval प्रदान गरिएको उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण	
		Permanent	Provisional
१	GSM Handset	483	307
२	CDMA Mobile	3	0
३	GSM Device	24	16
४	Satellite Phone	1	2
५	Satellite Terminal	1	1
६	Tablet	15	10
७	Short Range Device	155	91
जम्मा:		682	427

2) प्राधिकरणबाट आ. व. ७४/७५ मा IMEI Number सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	IMEI Number प्रदान गरिएको उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण	
१	Online	9,105,313
२	Offline	207,856
जम्मा:		9,313,169

अनुसूची-१०: प्राधिकरणका पदाधिकारी/कर्मचारीहरू वैदेशिक तालिममा सहभागी सम्बन्धी विवरण

Name of the Program, Country/City
17th Global Symposium for Regulators', Bahamas Nassan
17th APT Policy and Regulatory Forum (PRF-17) & 2nd Meeting of the Correspondence Group on the Strategic Plan of the Asia-Pacific Telecommunity for 2018-2020 (CGSP-2) - APT, Colombo, Sri Lanka
2nd Meeting of the APT Conference Preparatory Group for WRC-19 APT, Bali, Indonesia
(a) ITU-TRAI Asia Pacific Regulators' Roundtable (b) ITU-TRAI International Training Program, New Delhi, India
29th APT Standardization Program Forum (ASTAP-29) - APT, Bangkok, Thailand
The South Asian Telecommunications Regulators' Council (SATRC) Workshop on Spectrum-APT, Islamabad, Pakistan
The 4th Meeting of the APT Preparatory Group for WTDC-17 (APT SETDC17-4) - APT, Malaysia
ITU Asia-Pacific Centre of Excellence Programme on "Collaborative cross-sectoral regulatory mechanisms and competition analysis in digital economy"- ITU, Bangkok, Thailand
ITU Asia-Pacific Regional Workshop on ICT Statistics 2017- ITU, Xi'an, Shaanxi Province, China
The 14th APT Telecommunications/ICT Development Forum (ADF-14) and 2017 Digital Strategies for Development Forum (2017 DSDF) -APT, Manila, Philippines
ITU Telecom World, 2017, Busan, Korea
World Telecommunications Development Conference, Argentina

अनुसूची-११: लेखापरीक्षणको लागि तयार गरिएको नाफा नोक्सान विवरण (अपरिष्कृत)

आ.व.२०७४/७५ को नाफा नोक्सान खाता

Particular	Alias	Amount
Operating Income		
Sales Income		
Sales Return		
Net Sales		
Operating Expenses		
Purchase Expenses		
Purchase Return		
Net Purchase		
Opening Stock		
Closing Stock		
Cost of Good Sold (Net Purchase + Opening Stock - Closing Stock)		
Direct Income		
Total		
Direct Expenses		
Examination Expenses		1,637,505.00
Total		1,637,505.00
Gross Profit/Loss (Net Sales - Cost of Good Sold + Direct Income - Direct Expenses)		-1,637,505.00
Indirect Income		
Cellular Mobile Service		4,037,800,000.00
Exam Fee		3,000.00
Fine		500,000.00
Gain/Loss on Sale of Assets		-329,160.64
GMPCS Service		560,000.00
Interest Income		637,881,820.12
Interest Income on House Maintenance		175,504.47
Interest Income on House/Lan purchasing loan		1,028,811.93
Interest Income on Motor Bike Loan		19,562.75
Interest Income on Social Activities		86,522.79
International Trunk Telephone Service		11,250,000.00
Internet (With e-mail)		5,556,038.00
License Registration Fee		3,900.00
Limited Mobility Service		315,000.00
Local Telephone Service		100,177,365.00
Other Miscellaneous Income		15,374.00
Prepaid Calling Card Service		600,000.00
Tender Document Sale		1,656,000.00
Type Approval Fee		1,503,000.00
VSAT Network Provider		7,150,000.00
VSAT Service User		360,172.00
Total		4,806,312,910.42

Particular	Alias	Amount
Indirect Expenditure		
Act, Rules & guidelines preparation		614,620.00
Advertisement Expenses		11,782,050.12
Advisory & consultancy Service		18,057,727.93
Advocacy and Awareness (Prize and ICT)		10,177,230.75
Audit Fee		664,152.00
Auditing Expenses		56,625.00
Bank Commission & Charges		10,363.75
Board Meeting Allowance		1,147,000.00
Board Operating Exp. (Tiffin etc.)		264,443.00
Books & Magazines (Board)		65,050.00
Casual Expenses		24,700.00
Consultant's Fee		6,223,934.98
Consumable Goods Expenses		2,100,042.03
Courier Expenses		32,573.00
Daily Travelling Allowance Expenses		9,140,498.80
Dashain Allowance		2,405,750.02
Dress Allowance (Staff)		844,000.00
EPF Contribution by NTA		2,283,459.39
Fuel Expenses		2,009,316.13
Guest Entertainment Expenses		609,831.44
House Rent		10,925,000.00
House Rent/Maintenance Allowances		1,045,234.68
Insurance (Staff)		1,023,828.92
Insurance (Vehicle) & Vehicle tax		630,143.11
Interaction, Public Hearing and International Meeting Expenses		11,441,113.91
Internet Expenses (Board)		65,050.00
Magzine & Books		251,681.00
Manpower Training Expenses (Staff)		1,399,758.93
Medical Fund Expenses		2,766,973.91
Membership/Participation Fee		1,422,399.25
Miscellaneous Expenses		1,192,898.73
Mobile Expenses (Board)		65,050.00
Monitoring Expenses		1,022,402.50
Office Automation Expenses		1,908,480.91
Office Partation Expenses		936,723.76
Other Service, Tax Expenses		1,929,498.50
Overtime Expenses		1,499,923.00
Project Expenses		500,000.00
Recruitment Committee Meeting Allowance		956,485.00
Recruitment Committee Meeting Operating Exp.(Tiffin etc.)		191,921.00
Regulatory Allowances		9,634,353.22
Repair & Maintenance-Other Assets		122,901.06
Repair & Maintenance-Vehicle		1,801,033.75

Particular	Alias	Amount
Research & Development Expenses		940,990.00
RTDF Disbursement related expenses		1,654,000.00
Salary Expenses		28,004,918.68
Special Allowance		556,433.00
Staff Welfare Fund Expenses		1,730,650.12
Stationery & Printing Expenses		1,482,546.45
Subcommittee Meeting Allowance		4,967,750.00
Subcommittee Meeting Operating Exp. (Tiffin etc.)		623,741.50
Telephone Facility (Staff)		211,435.44
Telephone Installation Expenses		221,892.00
Telephone Trunk Expenses		1,249,807.90
Tiffin Allowance (Staff)		1,669,300.00
Tiffin Expenses		2,293,407.44
Transportation & Transportation Maintenance Allowance (Staff)		1,241,327.00
Wages		1,123,535.76
Water, Electricity Expenses		1,228,170.96
Workshop Expenses (SATRC, APT, ITU)		266,774.50
Total		170,712,904.23
Net Profit/Loss (Gross Profit/Loss + Indirect Income - Indirect Expenditure)		4,633,962,501.19

अनुसूची-१२: आ.व. २०७४/७५ सम्मको वासलात (अपरिष्कृत)

Alias	Particular	This Year	Prev Year
	ASSETS		
	CURRENT ASSETS		
	CASH & BANK BALANCE	26,099,924,238.18	25,533,161,941.11
	PREPAID, LOAN, ADVANCES & DEPOSITS	56,502,708.32	53,556,661.55
	ADVANCE INCOME TAX	6,821,951,344.46	5,960,937,204.79
	ADVANCE PAYMENT	1,164,757,104.95	116,991,474.26
	DEPOSITS	2,585,401.00	260,750.00
	OTHER ADVANCES & RECEIVABLES	14,500.00	( )
	PREPAID, LOAN, ADVANCES & DEPOSITS Total	8,045,811,058.73	6,131,746,090.60
	TRADE & OTHER RECEIVABLE		
	SUNDRY DEBTORS	5,426,935,303.37	7,553,858,637.82
	TRADE & OTHER RECEIVABLE Total	5,426,935,303.37	7,553,858,637.82
	CURRENT ASSETS Total	39,572,670,600.28	39,218,766,669.53
	FIXED ASSETS	48,889,373.70	43,606,891.06
	INTANGIBLE ASSETS	3,381,468.00	3,381,468.00
	WORK IN PROGRESS	1,719,000.00	1,719,000.00
	INTANGIBLE ASSETS Total	5,100,468.00	5,100,468.00
	TANGIBLE ASSETS	29,353,080.08	12,616,080.08
	FIXED ASSETS Total	83,342,921.78	61,323,439.14
	STAFF ACCOUNTS	( )	952,411.33
	ASSETS Total	39,656,013,522.06	39,281,042,520.00
	LIABILITIES		
	CURRENT LIABILITIES & PROVISION		
	CURRENT LIABILITIES		
	BASIC TEL-ADVANCE INCOME	1,334,566,000.00	1,032,493,365.00
	DEFERRED TAX LIABILITIES	1,967,633.57	1,967,633.57
	DEPOSIT LIABILITIES	3,112,879.50	3,112,879.50
	EMERGENCY FUND	1,015,083.14	920,329.61
	GMPCS-ADVANCE INCOME	1,960,000.00	1,120,000.00
	INT. TRUNK TEL. SERVICE-ADVANCE INCOME	45,000,000.00	( )
	ISP-ADVANCE INCOME	13,302,038.00	10,488,076.00
	LIMITED MOBILITY-ADVANCE INCOME	315,000.00	630,000.00
	MOBILE TEL-ADVANCE INCOME	37,800,000.00	1,700,600,000.00
	OTHER LIABILITIES	11,091.65	11,091.65
	SUNDRY CREDITORS	116,268.75	344,981.30
	VSAT PROVIDER-ADVANCE INCOME	13,950,000.00	13,850,000.00
	VSAT USER-ADVANCE INCOME	450,388.00	765,460.00
	CURRENT LIABILITIES Total	1,453,566,382.61	2,766,303,816.63
	PROVISIONS		
	GRATUTY FUND PROVISION	25,091,229.32	25,091,229.32
	LEAVE PROVISION	18,082,053.17	18,082,053.17
	MEDICAL FUND PROVISION	9,964,702.83	7,197,728.92
	PROVISION FOR EXPENSES	1,238,742.68	1,750,678.79
	PROVISION FOR INCOME TAX	4,249,829,933.03	4,249,829,933.03
	STAFF WELFARE FUND PROVISION	15,511,168.84	13,780,518.72

Alias	Particular	This Year	Prev Year
	PROVISIONS Total	4,319,717,829.87	4,315,732,141.95
	PREPAID CALLING CARD SERVICE-ADVANCE	( )	600,000.00
	CURRENT LIABILITIES & PROVISION Total	5,773,284,212.48	7,082,635,958.58
	FUNDS		
	RESERVES AND SURPLUS		
	RTDF FUND	18,641,031,923.16	15,590,067,244.25
	RESERVES AND SURPLUS Total	18,641,031,923.16	15,590,067,244.25
	FUNDS Total	18,641,031,923.16	15,590,067,244.25
	RESERVE AND SURPLUS	15,241,697,386.42	16,608,339,317.17
	LIABILITIES Total	39,656,013,522.06	39,281,042,520.00

अनुसूची-१३: आ.व.२०७४/७५ मा सेवा प्रदायकहरूले प्राधिकरणमा बुझाएको ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष (जरिवाना सहित) रकमको विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा दाखिला रकम
१.	एलाईड टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	१०६,२००।००
२.	एक्मी टेक्नीकल इन्स्टिच्युट प्रा.लि.	४८,०४६।००
३.	एरोनेट प्रा.लि.	३१४,५२५।४६
४.	एयर नेटवर्क प्रा.लि.	७२,६४४।००
५.	एक्सेस वल्टेक प्रा.लि.	५६,०५७।००
६.	अवाईड नेट प्रा.लि.	३४,६६३।००
७.	एलिशा कम्युनिकेशन लिङ्क प्रा.लि.	८,२००।००
८.	ब्रोडलिङ्क नेटवर्क एण्ड कम्युनिकेशन प्रा.लि.	२,५२५,२६०।००
९.	बाराही इन्टर्नेट टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	१५१,०००।००
१०.	कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा.लि.	११,५११,१९८।००
११.	कन्स्टलेशन प्रा.लि.	१११,८४५।००
१२.	चेरी वल्टेक कम्युनिकेशन प्रा.लि.	२१८,४१०।००
१३.	क्लासिक टेक प्रा.लि.	२,९०१,४९०।००
१४.	डोइन नेट प्रा.लि.	११३,४४७।००
१५.	इस्टलिङ्क टेक्नोलोजि प्रा.लि.	६०,०००।००
१६.	एभरेष्टलिङ्क प्रा.लि.	५५,१००।००
१७.	एभरेष्ट वायरलेस नेटवर्क प्रा.लि.	९,०५५।००
१८.	अर्थलङ्क कम्युनिकेशन इन्टरप्राइजेज प्रा.लि.	३१,९७७।००
१९.	फाईवर अनलाईन प्रा.लि.	२८,५२५।००
२०.	गण्डकी कम्युनिकेशन प्रा.लि.	४९,१२६।३०
२१.	गल्कोट लिंक प्रा.लि.	९,२००।००
२२.	गोरेटो कम्युनिकेशन प्रा.लि.	७,६२५।००
२३.	हक नेट प्रा.लि.	७८,७९०।००
२४.	हिमालयन अनलाईन सभिस प्रा.लि.	१,१११,३५४।००
२५.	आई.वि.एस सिष्टम सोलुसन नेपाल प्रा.लि.	५५,७५९।००
२६.	आई फोर टेक्नोलोजीज प्रा.लि.	१४५,०००।००
२७.	इन्फोकम प्रा.लि.	७९,१५१।००
२८.	इन्टरवेभ नेटवर्क प्रा.लि.	४८,८४०।००
२९.	जापान नेपाल इन्फोमेटिक्स कम्युनिकेशन टेक्नोलोजी प्रा.लि.	३८,६९५।००
३०.	कृतिदर्शन मेडिया प्रा.लि.	३२,४९२।००
३१.	क्षिरेश्वर नेटवर्क प्रा.लि.	१,००५।००
३२.	कनेक्ट नेपाल नेटवर्कस प्रा.लि.	३६,६८३।००
३३.	लुम्बिनी नेट प्रा.लि.	५०२,३७४।००
३४.	लुप नेटवर्कस प्रा.लि.	९४,५५०।००
३५.	मर्कन्टायल कम्युनिकेशन्स प्रा.लि.	२,०९७,१६०।२९
३६.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	८०६,३८१,८७०।००
३७.	एनसेल प्रा.लि.	१,१३९,२१०,१९५।६४

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा दाखिला रकम
३८.	नेपाल नेट सञ्चार	३९,०३०।००
३९.	नेपाल स्याटलाईट टेलिकम प्रा.लि.	३,४७२,४८५।००
४०.	नेट म्याक्स टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	४४२,८५६।००
४१.	ओसिस ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट प्रा.लि.	२०,४५०।००
४२.	पोखरा इन्टरनेट प्रा.लि.	५८२,०३०।००
४३.	पि.डि.एस सर्भर नेटवर्क प्रा.लि.	९८,०६२।००
४४.	रोविन श्रेष्ठ, प्रतिनिधि सीता	१,००६,५०८।००
४५.	रेग्मी मेडिया इन्क प्रा.लि.	५७,५००।००
४६.	रोयल नेटवर्क प्रा.लि.	१३,९६०।००
४७.	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	२६,९६३,०५४।५०
४८.	सुविसु केवल नेट प्रा.लि.	२०,८४९,६८३।५६
४९.	सस्टेनेबल नेटवर्क प्रा.लि.	१०३,३२४।४५
५०.	सिम्रिक इन्टरनेट प्रा.लि.	१,४२६।००
५१.	शिखर नेट प्रा.लि.	३,६३०।००
५२.	स्काई केवल टि.भी. प्रा.लि.	३८९,०३१।००
५३.	टेकमाइण्ड नेटवर्क प्रा.लि.	९१०,४०७।००
५४.	टेलनेट इन्टरनेट प्रा.लि.	६७,९८८।००
५५.	टि.पि.लिक नेटवर्क प्रा.लि.	३१,६५३।००
५६.	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड	२,७८५,३६४।२०
५७.	अल्ट्रा नेट कम्युनिकेशन प्रा.लि.	१८,७५०।००
५८.	भायानेट कम्युनिकेशन प्रा.लि.	७,१०६,८९६।००
५९.	भि.एन.एस टेक्नोलोजि प्रा.लि.	५,०७२।००
६०.	भर्चुअल नेटवर्क प्रा.लि.	११,०००।००
६१.	वेभसर्फर नेपाल कम्युनिकेशन सिष्टम प्रा.लि.	२,२००,०००।००
६२.	वल्डलिक कम्युनिकेशन प्रा.लि.	२९,०२९,५१४।००
६३.	वेभ नेटवर्कस प्रा.लि.	५,६६०।००
६४.	वाई जोन प्रा.लि.	२४७,२९०।००
जम्मा रकम		२,०६,४०,००,०५७।४०

अनुसूची-१४: आ.व.२०७४/७५ मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी रकमको विवरण

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा दाखिला रोयल्टी
१.	एलाईड टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	१८६,१९०।००
२.	एक्मी टेक्नीकल इन्स्टिट्यूट प्रा.लि.	९६,०९२।००
३.	एरोनेट प्रा.लि.	४९२,८१८।००
४.	एयर नेटवर्क प्रा.लि.	११५,८३१।००
५.	एक्सेस वलड टेक प्रा.लि.	५६,०५७।००
६.	अवाईड नेट प्रा.लि.	४६,२१७।००
७.	एलिशा कम्युनिकेशन लिङ्क प्रा.लि.	१०,९३२।००
८.	ब्रोडलिङ्क नेटवर्क एण्ड कम्युनिकेशन प्रा.लि.	३,३५६,६२०।००
९.	बाराही इन्टर्नेट टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	२९३,७५१।००
१०.	कम्युनिकेशन एण्ड कम्युनिकेट नेपाल प्रा.लि.	२३,०२२,३९६।००
११.	कन्स्टलेशन प्रा.लि.	२२३,६९०।००
१२.	चेरी वलड कम्युनिकेशन प्रा.लि.	२९१,२१५।००
१३.	क्लासिक टेक प्रा.लि.	५,८०२,९८०।३९
१४.	सि.जि.कम्युनिकेशन प्रा.लि.	२५,४६२,१५५।८९
१५.	डोइन नेट प्रा.लि.	२२६,८९४।००
१६.	इस्टलिङ्क टेक्नोलोजि प्रा.लि.	१२०,०००।००
१७.	एभरेष्टलिङ्क प्रा.लि.	११०,२००।००
१८.	एभरेष्ट वायरलेस नेटवर्क प्रा.लि.	१२,०७३।००
१९.	अर्थलिङ्क कम्युनिकेशन इन्टरप्राइजेज प्रा.लि.	३१,९९०।००
२०.	फाईवर अनलाईन प्रा.लि.	३८,०३४।००
२१.	गण्डकी कम्युनिकेशन प्रा.लि.	९८,३००।००
२२.	गल्कोट लिंक प्रा.लि.	९,४४०।००
२३.	गोरेटो कम्युनिकेशन प्रा.लि.	६,२१७।००
२४.	हक नेट प्रा.लि.	१२६,०६५।००
२५.	हिमालयन अनलाईन सभिर्स प्रा.लि.	२,२२२,७०८।००
२६.	आई.वि.एस सिष्टम सोलुसन नेपाल प्रा.लि.	१११,५१८।००
२७.	आई फोर टेक्नोलोजीज प्रा.लि.	१४५,०००।००
२८.	इन्फोकम प्रा.लि.	१५८,३०१।००
२९.	इन्टरवेभ नेटवर्क प्रा.लि.	६५,१२०।००
३०.	जापान नेपाल इन्फोमेसन्स कम्युनिकेशन टेक्नोलोजी प्रा.लि.	७७,२२९।००
३१.	कृतिदर्शन मेडिया प्रा.लि.	४३,३२२।००
३२.	क्षिरेश्वर नेटवर्क प्रा.लि.	२,०१०।००
३३.	कनेक्ट नेपाल नेटवर्कस प्रा.लि.	४८,९१०।००
३४.	लुम्बिनी नेट प्रा.लि.	१,००४,७४८।००
३५.	लुप नेटवर्कस प्रा.लि.	९४,५५०।००
३६.	मर्कन्टायल कम्युनिकेशन्स प्रा.लि.	४,१९४,३२०।६७
३७.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	१,६९२,७६३,७४०।००

सि.न.	सेवा प्रदायकको नाम	जम्मा दाखिला रोयल्टी
३८.	एनसेल प्रा.लि.	२,२७८,४२०,३९२।००
३९.	नेपाल नेट सञ्चार	७८,०६०।००
४०.	नेपाल स्याटलाईट टेलिकम प्रा.लि.	२,४७२,४३८।००
४१.	नेट म्याक्स टेक्नोलोजिज प्रा.लि.	१,४३२,९६२।००
४२.	ओसिस ब्रोडव्याण्ड इन्टर्नेट प्रा.लि.	२०,४५०।००
४३.	पोखरा इन्टरनेट प्रा.लि.	१,१६४,०६०।००
४४.	पि.डि.एस सर्भर नेटवर्क प्रा.लि.	१९६,१२४।००
४५.	रोविन श्रेष्ठ, प्रतिनिधि सीता	१,५९६,३९३।००
४६.	रेग्मी मेडिया इन्क प्रा.लि.	११४,९४२।००
४७.	रोयल नेठवर्क प्रा.लि.	१३,९६०।००
४८.	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	३४,८८४,०७३।००
४९.	सुविसु केवल नेट प्रा.लि.	४१,९७८,७५३।६८
५०.	सस्टेनेवल नेटवर्क प्रा.लि.	२०६,६५०।००
५१.	सेभेन स्टार नेट प्रा.लि.	३००।००
५२.	सिम्रिक इन्टर्नेट प्रा.लि.	२,८५३।००
५३.	शिखर नेट प्रा.लि.	७,२६०।००
५४.	स्काई केवल टि.भी. प्रा.लि.	२५९,३५४।००
५५.	टेकमाइण्ड नेटवर्क प्रा.लि.	१,८२०,८१५।००
५६.	टेलनेट इन्टर्नेट प्रा.लि.	९०,६५०।००
५७.	टि.पि.लिक नेटवर्क प्रा.लि.	४२,२०४।००
५८.	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड	२०६,९७३,१६५।००
५९.	अल्ट्रा नेट कम्यूनिकेशन प्रा.लि.	३०,०००।००
६०.	भायानेट कम्यूनिकेशन प्रा.लि.	१४,२१३,७९२।००
६१.	भि.एन.एस टेक्नोलोजि प्रा.लि.	१०,१४४।००
६२.	भर्चुअल नेटवर्क प्रा.लि.	११,०००।००
६३.	वर्ल्डलिक कम्यूनिकेशन प्रा.लि.	५८,२१०,४६०।००
६४.	वेभ नेटवर्कस प्रा.लि.	५,६६०।००
६५.	वाई जोन प्रा.लि.	२३८,४२५।००
जम्मा रकम		४,३२५,६६२,९७४।६३

अनुसूची-१५: आ.व.२०७४/७५ मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी
दस्तूर (थप दस्तूर सहित) को विवरण

क्र.सं.	सेवा प्रदायक	भुक्तानी रकम (रु.)
१.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	१,२१४,१८३,४८५।१८
२.	एनसेल प्रा.लि.	१,४१४,६६२,०३३।९३
३.	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	१९०,७३७,७०७।३२
४.	युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड	२००,४०२,८२८।००
५.	सिजी कम्युनिकेशन्स प्रा. लि.	५८,५८४,३७७।६०
६.	कन्स्टेलेशन प्रा.लि.	११२,०००।००
७.	डाबर नेपाल प्रा.लि.	३,००२।००
८.	भेरिस्क इन्फोरमेशन टेक्नोलोजिज	३,४००।००
९.	८००० इन प्रा.लि.	३,०४०।००
१०.	कुमारी बैंक लिमिटेड	७७,०००।००
११.	सिता अफिस	१,०००।००
१२.	नेपाल एसबिआइ बैंक लिमिटेड	१,०००।००
१३.	बुटवल पावर कम्पनी लिमिटेड	१,०००।००
१४.	नेपाल ईन्भेष्टमेन्ट बैंक लिमिटेड	४,०००।००
१५.	भोटेकोशी पावर कम्पनी लिमिटेड	१,०८०।००
१६.	मर्कन्टाइल कम्युनिकेशन्स प्रा.लि.	१५२,४४०।००
	जम्मा रु.	३,०७८,९३०,३९४।०३

अनुसूची-१६: इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरुको ग्राहक सम्बन्धी विवरण

Services		Subscribers					Total
		NDCL	UTL	NCELL	STPL	ISPs	
Fixed Broadband (Wired)	ADSL #	1,006,339	-	-	-	-	1006339
	Cable/ FTTH #	3,270	-	-	-	2,008,974	2012244
	Internet LeaseLine	552					552
Fixed Broadband (Wireless)	Radio (Wi-fi) #					217,541	217,541
	WiMAX #	85,917	-		-		85,917
Mobile Broadband	3G	4,702,311		4,986,460			9,688,771
	4G	605,791	-	1,123,348	41,301	-	1,770,440
	EVDO	136,573	63203				199,776
Total		6,540,753	63203	6,109,808	41,301	2,226,515	14,981,580
Services						subscription(%)	
Fixed Broadband (Wired) #						10.31	
Fixed Broadband (Wireless) #						1.04	
Mobile Broadband						39.80	
Total Broadband (%)						51.15	

NTA MIS Report: Ashadh, 2075

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

जी.पी.ओ. बक्स: १७५४, कमलादी, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं.: ९७७-१-४२५५४७४, फ्याक्स नं.: ९७७-१-४२५५४५०
इमेल: ntra@nta.gov.np, info@nta.gov.np
वेब: www.nta.gov.np